

Ὁ ὉΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ἘΤΗΣΙΑ ἘΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ἹΕΡᾶΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ
ΜΟΝΗΣ ὉΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ἉΓΙΟΥ ὌΡΟΥΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ἜΤΟΣ 1981 ἈΡΙΘΜ. 6

Εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καί τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Ἐφόρου τοῦ Ἀγιωνύμου Ὄρους. Εἰς κοινήν ἀπάντων τῶν Ὁρθοδόξων ὠφέλειαν.

*

Περιέχον κείμενα Ὁρθοδόξου δογματικῆς καί ἠθικῆς διδασκαλίας, ὡς καί κείμενα περί Ὁρθοδόξου μοναχισμοῦ, νήψεως καί νοεράς προσευχῆς, κατὰ τήν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει παράδοσιν, δι' ὧν ἡ καρδιά τοῦ Χριστιανοῦ καταλύσεται καί ἔρχεται εἰς πόθον Χριστοῦ.

*

Δαπάνη καί προνοία τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καί συνεργασία καί ἐτέρων εὐλαβῶν λογίων ἀγιορειτῶν Πατέρων.

EOPTIA
MHNYMATA

Η ΕΙΡΗΝΗ ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ*

Η ειρήνη είναι βαθύ αίτημα και ανάγκη της ανθρωπίνης ψυχής. Καί όμως ο άνθρωπος χωρισμένος από τον Θεό της ειρήνης εργάζεται για τον πόλεμο. Οί άρχοντες τών λαών υπόσχονται και εϋχονται τήν ειρήνην, ένώ συναγωνίζονται στους έξοπλισμούς. Καί οί ύπήκοοι θέλουμε τήν ειρήνην, ένώ συχνά δέν ήμπορούμε λόγω του έγωισμού μας νά ειρηνεύσουμε οϋτε μέ τόν Θεό, οϋτε μέ τούς συνανθρώπους μας (άκόμη και μέ τούς στενούς συγγενείς μας), οϋτε μέ τόν ίδιο τόν έαυτό μας. Τά πάθη μας συγκρούονται μέ τά πάθη τών συνανθρώπων μας και φυγαδεύουν τήν ειρήνην από τήν ζωή μας. Καί όμως όλοι θέλουμε τήν ειρήνην.

Η άγία γέννησις του Χριστού μας αποκαλύπτει sé όλους μας ότι ή ειρήνη είναι δώρο του Θεού Πατρός στον κόσμο του προσφερόμενο από τόν ένανθρωπήσαντα Υίο Του διά του Αγίου Πνεύματος.

Εμείς βαρύτερα άσθενείς από τήν άμαρτία δέν είμεθα εις θέσιν νά πραγματοποιήσουμε μία πραγματική ειρήνη μέσα μας, μέ τόν δημιουργό μας και μέ τούς συνανθρώπους μας. Ο εϋσπλαχνικώτατος Ουράνιος Πατέρας μās απέστειλε, ως Ειρηνοποιό, τόν Μονογενή Του Υίο. Νά έλθη στή γή σάν ένας από μās, νά ζήση στίς συνθήκες της ιδικής μας ζωής, νά σηκώση τά βάσανα και τούς πόνους μας, νά γευθῆ τήν έχθρότητα μας, πού τόν ανέβασε στον

* Χριστουγεννιάτικο μήνυμα του Καθηγουμένου της Ίερας Μονής μας, για τά Χριστούγεννα του 1980.

Σταυρό και τελικά με τον σταυρικό θάνατο και την Ἀνάστασί Του νά νικήση κατά κράτος τον ἀρχηγό και πρωταίτιο τῆς ἐχθρας διάβολο και νά εἰρηνοποιήση ὅλους πού εἶναι χωρισμένοι και ἐχθροί με τον Θεό και ἀναμεταξύ τους.

Με τον σαρκωθέντα Χριστό ὁ ἄνθρωπος ἤμπορεῖ νά ἀπολαύση στήν καρδιά του μία πραγματική και ἀδιατάρακτη εἰρήνη. Πρὸ Χριστοῦ ἡ εἰρήνη ἐδίδετο ὡς δῶρο τοῦ Θεοῦ γιά ὠρισμένο χρόνο, σέ ὠρισμένους ἁγίους ἀνθρώπους ἢ στόν Ἰσραηλιτικό λαό. Τώρα ὁμως τήν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ ἤμπορεῖ νά τήν ἀπολαύση διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κάθε ἄνθρωπος και γιά πάντα, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐνωμένος με τον «*Ἀρχοντα τῆς εἰρήνης*» (Ἦσ. 9,6) Χριστό.

Οἱ θεῖοι ἄγγελοι τήν ἁγία νύκτα τῆς γεννήσεως δοξολογοῦσαν τον Θεό ψάλλοντας τον γλυκύτατο ὕμνο «*Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ και ἐπί γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία*» (Λουκ. β' 14). Ἡ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία πού δίδεται γιά πρώτη φορά στόν κόσμο και πού συνοδεύει τήν εἰρήνην εἶναι τό ἅγιο και τέλειο θέλημα τοῦ Θεοῦ γιά τήν σωτηρία τοῦ κόσμου διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ ἀπλανῆς διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς.

Ἡ **εἰρήνη** χωρίς τήν **εὐδοκία** εἶναι ἀτελής και πρόσκαιρος. Πραγματική δηλ. εἰρήνη δέν ἤμπορεῖ νά ὑπάρχη χωρίς Ἐκεῖνον πού σώζει τον ἄνθρωπο, τον σαρκωθέντα Θεόν. Εἶναι δυνατόν νά ὑπάρχη εἰρήνη χωρίς σωτηρία; Ἀσφαλῶς ἡ εἰρήνη πού προσφέρει ὁ Χριστός και λαχταρᾷ ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι μία ἐξωτερική εἰρήνευσις τῶν ἀνθρώπων, μία «εἰρηνική συνύπαρξις» και ἀνοχή, ἀλλά μία ἐσωτερική εἰρηνική κατάστασις, ἀποτέλεσμα μιᾶς πραγματικῆς συμφιλιώσεως και κοινωνίας ἀγαπητικῆς με τον Θεό και τον συνάνθρωπό του και γι' αὐτό μία εἰρήνη κατά τον προφήτη Ἡσαΐα, τῆς ὁποίας «οὐκ ἔστιν ὄριον» (θ' 7).

Ἡ ἐν Χριστῷ εἰρήνην εἶναι μεγάλο δῶρο τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο, ὅπως γνωρίζουν ὅλοι οἱ ἅγιοι ἄνθρωποι πού τήν ἐγεύθησαν. Αὐτή ἡ εἰρήνη εἰσάγει τον ἄνθρωπο ἤδη ἀπό τήν παρούσα ζωή στήν αἰωνία εἰρήνην τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Αὐτή ἡ εἰρήνη ἀκτινοβολεῖται και πρὸς

τά ἔξω καί εἰρηνεύει ὅσους ἔρχονται σέ σχέσι μέ τέτοιους εἰρηνευμένους ἐν Χριστῷ ἀνθρώπους. Κατά τόν λόγο μάλιστα τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάροφ «ἔχε εἰρήνη στήν καρδιά σου καί τότε χίλιες ψυχές θά ῥθοῦν νά σωθοῦν κοντά σου».

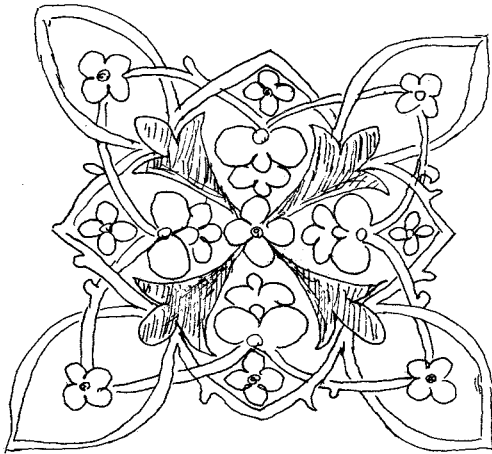
Αὐτή τήν εἰρήνη ὁ χριστιανός τήν διατηρεῖ καί ὅταν ἀκόμη γύρω του ὅλα κλονίζονται καί ὅλα ταράσσονται.

Οἱ κοινωνίες καί τά κράτη θά ἤμποροῦσαν νά εἰρηνεύουν μεταξύ των μέ δικαιοσύνη, ἐάν ἐδέχοντο μέ πνεῦμα μετανοίας τόν ἀρχηγό τῆς εἰρήνης Χριστό.

Τήν εἰρήνη αὐτή ὁ χριστιανός λαμβάνει καί διατηρεῖ ὡς δῶρο τοῦ Θεοῦ μέ τόν καθημερινό ἀγῶνά του κατά τῶν ψυχοκτόνων παθῶν καί τοῦ ἐγωισμοῦ.

Ταπεινά εὐχόμεθα πρὸς ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας νά ἀγαπήσουμε καί νά ἐνωθοῦμε στενότερα μέ τόν μόνο Σωτήρα Χριστό γιά νά ἀπολαύσουμε τήν αἰώνια καί οὐράνια εἰρήνη Του.

Ἄ Ο Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς

ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ

«Ταύτην ἀδελφοί τήν εἰρήνην φυλάττωμεν ἑαυτοῖς ὄση δύναμις· ταύτην γάρ ὡς κληρονομίαν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ τεχθέντος ἀρτίως Σωτῆρος ἡμῶν καί δόντος ἡμῖν τό πνεῦμα τῆς υἰοθεσίας, δι' ἧς κληρονόμοι μέν γινόμεθα Θεοῦ, συγκληρονόμοι δέ Χριστοῦ. Εἰρηνεύωμεν οὖν πρός τόν Θεόν τά εὐάρεστα αὐτῷ ποιοῦντες... Εἰρηνεύωμεν πρός ἡμᾶς αὐτούς ὑποτάσσοντες τήν σάρκα τῷ πνεύματι καί τήν κατά συνείδησιν πολιτείαν αἰρούμενοι καί τόν ἔνδον ἐν ἑαυτοῖς κόσμον τῶν λογισμῶν κοσμίως καί εὐαγῶς κινούμενον ἔχοντες· οὕτω γάρ τήν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς καί ὄντως ἐμφύλιον διαλύσωμεν στάσιν. Εἰρηνεύωμεν πρός ἀλλήλους «ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καί χαρίζόμενοι, εἴ τις πρός τινα ἔχει μομφήν ὡς καί ὁ Χριστός ἔχαρίσατο ὑμῖν», καί τόν πρός ἀλλήλους ἔλεον ἐκ τῆς πρός ἀλλήλους ἀγάπης ἐπιδεικνύμενοι, καθάπερ καί ὁ Χριστός ἐκ μόνης τῆς πρός ἡμᾶς ἀγάπης ἠλέησε καί μέχρις ἡμῶν κατήλθεν ὑπέρ ἡμῶν· οὕτω γάρ διά τῆς αὐτοῦ βοηθείας καί χάριτος ἐκ τοῦ πτώματος τῆς ἁμαρτίας ἀνακληθέντες καί μετάρσιοι διά τῶν ἀρετῶν χρηματίσαντες «τό πολίτευμα ἔξομεν ἐν οὐρανοῖς» ἀφ' ὧν καί τήν ἐλπίδα ἀπεκδεχόμεθα, τήν ἀπολύτρωσιν τῆς φθορᾶς καί τήν ἀπόλαυσιν τῶν οὐρανίων καί αἰωνίων ἀγαθῶν ὡς τέκνα τοῦ οὐρανοῦ Πατρός...» (Ὁμιλία ΝΗ', ια').

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, ΤΟ ΑΛΗΘΙΝΟ ΜΑΣ ΠΑΣΧΑ*

Ο άνθρωπος δέν ἤμπορεῖ νά ἀναπαυθῆ στόν θάνατο, τόν ἐγωϊσμό, τήν μοναξιά καί τήν ἀμαρτία. Οὔτε ἡ συμμαχία καί ἡ ὑπακοή του στόν διάβολο ἤμπορεῖ νά τόν ἀναπαύσῃ οὐσιαστικά. Χωρισμένος ἀπό τόν Θεό εἶναι πάντα ἀνέστιος καί ἀνικανοποίητος. Ζητεῖ νά περάσῃ ἀπό τήν κατάστασι αὐτή σέ μία ἄλλη κατάστασι, ὅπου θά βρῆ τήν εἰρήνη τῆς ψυχῆς του, τήν ἀγάπη, τόν Θεό, τήν ἀθανασία, τήν δικαιοσύνη, τήν ἐλευθερία.

Πάσχα σημαίνει διάβασις, πέρασμα. Τό πάσχα ὡς πέρασμα γιά τόν ἄνθρωπο ἀποτελεῖ ὑπαρξιακή ἀνάγκη.

Ὅλες οἱ θρησκείες, οἱ φιλοσοφίες καί οἱ ἀγῶνες τοῦ ἀνθρώπου αὐτό τό πάσχα ἐσκόπευαν. Μέ ὅλα αὐτά ἐπετύγχανε κάποτε ὁ ἄνθρωπος κάποιο πέρασμα, κάποια βελτίωσι τῆς καταστάσεώς του. Ὅχι ὁμως καί τό **πέρασμα** ἀπό τό θάνατο στή ζωή. Τήν οὐσιαστική δηλαδή ἀπελευθέρωσι ἀπό τήν δουλεία τοῦ διαβόλου καί τοῦ θανάτου καί τό πέρασμά του στήν ἐλευθερία τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ.

Τό πάσχα τῶν Ἑβραίων (ἡ ἔξοδος καί ἡ διάβασις των ἀπό τήν Αἴγυπτο στήν γῆ τῆς ἐπαγγελίας) προσανατόλιζε τόν λαό τοῦ Θεοῦ καί ὅλους τούς λαούς στό ἀληθινό Πάσχα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Αὐτό τό Πάσχα ἀδυνατοῦσε ὁ ἄνθρωπος νά πραγματοποιήσῃ μόνος του, ἀφοῦ ἦταν σχεδόν νεκρός. Περιμέ-

* Πασχάλιο μήνυμα τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας.

νε τόν νέο Μωυση. Τόν Υιό του Θεού και Υιό του ανθρώπου, τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Ἦ ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός ἦλθε ὡς ἀπεσταλμένος και ὡς δῶρο του Θεου στον ἄνθρωπο, για να γίνη ὁ ἴδιος τό Πάσχα του ἀνθρώπου.

Ἦ Μωυσης ὠδήγησε τόν Ἰσραηλιτικό λαό μέχρι τόν λόφο Ναβαῦ. Ἐκεῖ ὁ Θεός του ἔδειξε τήν γῆ τῆς ἐπαγγελίας και μετά ὁ θεόπτης προφήτης ἀπέθανε. Ἦ νέος Μωυσης, Ἰησοῦς Χριστός, ἀνέβηκε και αὐτός στον λόφο του Γολγοθά για να ἀποθάνη στον Σταυρό «ὑπέρ παντός του λαοῦ». Ἦχι μόνον εἶδε και εἰσήλθε στήν Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, ἀλλά ἀναστάς ἐκ νεκρῶν ἐγινε ὁ ἴδιος Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, Χώρα τῶν ζώντων.

Κατέβηκε και στον Ἄδη να συνεγείρη τόν Ἀδάμ, τόν Μωυση και ὄλους τούς δικαίους, πού εἶχαν πεθάνει χωρίς να ζήσουν τό ἀληθινό Πάσχα και ἀνέμεναν ὑπομονητικά τήν ἔλευσί Του.

Τώρα ὄλοι οἱ αἰχμάλωτοι, ὄλοι οἱ μελλοθάνατοι, ὄλοι οἱ ἐξόριστοι, ὄλοι οἱ ὑπόδουλοι ἠμποροῦν να χαροῦν τήν πρώτη ἀληθινή χαρά του ἀνθρώπου, τό Πάσχα πού ὁ Κύριος μάς χαρίζει.

Αὐτό τό Πάσχα, δῶρο του Κυρίου, τό κάνουμε ἰδικό μας Πάσχα μέ τήν πίστι. Εἶναι Πάσχα τῶν πιστῶν. Ἦ Ἰησοῦς σταυρώθηκε και ἀναστήθηκε για ὄλο τόν κόσμο. Μόνον ὄμως οἱ πιστοί συσταυρώνονται και συνανίστανται μέ τόν Ἰησοῦ.

Ἦ Ἐκκλησία ἐξωτερικά φαίνεται σαν μία κοινωνική ὀργάνωσις, πού στά μάτια πολλῶν συμμαχεῖ μέ τό κατεστημένο. Στόν πυρήνα της ὄμως εἶναι τό Σῶμα του Σταυρωθέντος και Ἀναστάντος Χριστοῦ. Παρά τήν φαινομενική συντηρητικότητά της και τά λάθη τῶν μελῶν της εἶναι τό μόνο Σῶμα πού δέν βελτιώνει ἀπλῶς τά ἀνθρώπινα, ἀλλά τά θανατώνει και τά ἀνασταίνει «ἐν καινότητι ζωῆς» ἐκεῖ ὄπου «θάνατος οὔκετι κυριεύει».

Χρειάζεται να ἔχη κανεῖς μάτια να ἰδῆ και αὐτιά να ἀκούση τά μυστήρια της Βασιλείας του Θεοῦ, γιατί Ἦ Βασιλεία του Θεοῦ δέν ἔρχεται «μετά παρατηρήσεως».

Στήν θεία Λειτουργία τῆς Ἐκκλησίας οἱ πιστοὶ κάνουν Πάσχα. Περνοῦν αὐτοὶ καὶ περνᾶ μαζί τους ὁ κόσμος ἀπὸ τὸν θάνατο στὴ ζωή.

«Ἄξιόν σε ἐν πᾶσι καιροῖς, ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσiais, Υἱέ Θεοῦ, ζωὴν ὁ διδούς, διό ὁ κόσμος σέ δοξάζει».

Ὁ ἀναστάσιμος ἔσπερινός καὶ ὄρθρος τῆς Κυριακῆς εἶναι μεγάλα γεγονότα γιατί μᾶς προετοιμάζουν καὶ μᾶς εἰσάγουν στό Πάσχα τῆς θείας Λειτουργίας καὶ στό αἰ-
ώνιο Πάσχα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ὅλη ἡ ζωή, ὅσων πιστῶν ἐν αἰσθήσει μετέχουν στή θεία Λειτουργία, γίνεται πασχάλιος ζωή, διὰ τοῦ σταυ-
ρικοῦ δρόμου τῆς θυσίας, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὀρθοδόξου ἀσκήσεως.

Πασχάλιοι ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, Ἀπόστολοι, Μάρτυ-
ρες, Ἱεράρχαι, Ὅσιοι καὶ δίκαιοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πρεσβεύσατε γιά μᾶς νά συμφάγουμε ἀκατάκριτα τὸν Πασχάλιο Ἄμνό.

Βοηθήστε μας νά μὴν μείνουμε ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐκεῖ πού κατεστρώθησαν τά ὀστᾶ πολλῶν Ἰσραηλιτῶν, ἀλλά νά εἰσέλθουμε μαζί σας στό Αἰώνιο Πάσχα τῆς ἀνεσπέρου Κυριακῆς τῆς Ἀναστάσεως.

«Τὸ πάσχα ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός» (Α΄ Κορ. ε΄ 3). Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ. ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Πάσχα 1981

**Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱεραῆς Μονῆς Ὁσίου
Γρηγορίου Ἀγ. Ὁρους**

Ἐναστώσεως ἡμέρα

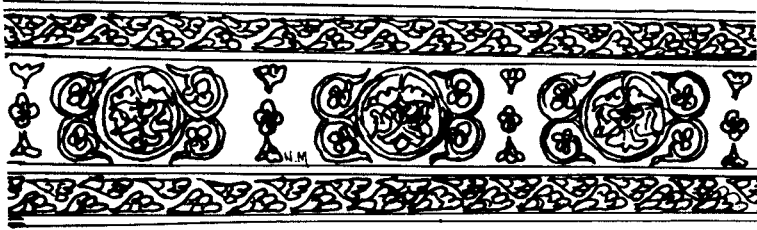
Ἐναστώσεως ἡμέρα λαμπρυνθῶμεν λαοί, Πάσχα Κυρίου Πάσχα· ἐκ γάρ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς Οὐρανὸν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασεν, ἐπινίκιον ἄδοντας.

Εἶτα ἀκολούθως φέρει ὁ Μελωδὸς τὴν ἐξηγήσιν τῆς λέξεως Πάσχα τὴν ὁποίαν βάλλει ὡς αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λαμπρυνθῶμεν, καὶ λέγει τρόπον τινά· Δικαίως ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι πρέπει νὰ λαμπρυνώμεθα σήμερον, καὶ τὸ Πάσχα νὰ πανηγυρίζωμεν· ἐπειδὴ ὁ Δεσπότης Χριστὸς δὲν διεπέρασεν ἡμᾶς ἀπὸ γῆν εἰς γῆν, ἤγουν ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, καὶ ἀπὸ κατοικούμενον τόπον εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ, καθὼς τὸ παλαιὸν τὸν Ἰσραὴλ διεπέρασεν, ἀλλὰ διεπέρασεν ἡμᾶς ἀπὸ τὸν θάνατον εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἀπὸ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐπίγεια διεβίβασεν ἡμᾶς εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ τὰ ἐπουράνια. Διὰ τοῦτο ἄδομεν εἰς τὸν οὕτως εὐεργετήσαντα ἡμᾶς Κύριον τὸν ὄντως ἐπινίκιον ἐκεῖνον ὕμνον ὅπου ἔψαλλον οἱ Ἰσραηλίται ὅταν διεπέρασαν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Τῷ Κυρίῳ ἄσωμεν. Ἐνδόξως γάρ δεδόξασται.

Ἐραῖα δὲ εἶναι καὶ πανηγυρικά τὰ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πάσχα ἐγκώμια Ἰωσήφ τοῦ Βρυνεννίου λέγοντος. Πάσχα διάβασις ἀπὸ τοῦ σκότους εἰς Φῶς. Πάσχα ἐξέλευσις ἀπὸ τοῦ ἄδου εἰς γῆν. Πάσχα ἀνάβασις ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τοὺς Οὐρανοὺς. Πάσχα μετάβασις ἀπὸ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Πάσχα ἀνάστασις τῶν πεπτωκότων βροτῶν. Πάσχα ἀνάκλησις τῶν Ἐξορίστων Ἐδέμ. Πάσχα ἀνάρρυσις τῶν αἰχμαλώτων φθορᾶ. Πάσχα πιστῶν ἢ ὄντως ζωῆ. Πάσχα παντός τοῦ Κόσμου τρυφή. Πάσχα Τριάδος Θείας τιμὴ. Ἀκώρευτος ἢ τοῦ Πάσχα προσηγορία, ὅτι πολλαπλάσιος ἢ διὰ τούτου δηλουμένη χάρις. Τοῦτο καὶ γάρ ψυχῶν ἢ ἀναψυχὴ, τοῦτο τῶν νόων ἢ χαρμονή, τοῦτο σωματῶν ὁ κουφισμὸς, τοῦτο ὀμμάτων ὁ φωτισμὸς, τοῦτο λαρύγγων ὁ γλυκασμὸς, τοῦτο θυμηδία, τοῦτο θερμότης, τοῦτο εἰρήνη, τοῦτο χαρὰ (Λόγῳ εἰς τὴν Λαμπρὰν Τομ. δ').

Ἐκ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου εἰς τὸν Κανόνα τοῦ Πάσχα

*ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ
ΚΑΙ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ*

ΕΝΩΣΙΣ ΕΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

Ὡς Ἀγιορεῖται καί Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί πονᾶμε γιά τή διαίρεσι τῶν Χριστιανῶν καί προσευχόμεθα ὁ Κύριος νά ἐνώσῃ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς στήν Μία Ἁγία Καθολική Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία Του.

Θέλουμε ὅμως ἡ ἐνωσις νά γίνῃ ὄχι μέ συμβιβασμούς καί ὑποχωρήσεις στήν πίστι, ὄχι μέ ἀποσιώπησι τῆς Ἀληθείας, ὄχι μέ διπλωματικές σκοπιμότητες, ὅπως ἐπιχειρεῖται στίς ἡμέρες μας.

Ἐνωσις πού δέν θά βασίζεται στήν Ἀλήθεια καί Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας θά εἶναι πρόσκαιρη, θά προκαλέσῃ περισσότερα σχίσματα καί πόνο στήν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ.

Εἰλικρινά λυπούμεθα ὡσάκις στίς ἐνωτικές προσπάθειες Ὁρθόδοξοι ἡγέται δέν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν σοβαρῶς τήν Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἀγνοοῦν τοὺς θεοφόρους Πατέρας μας καί τās Ἁγίας Συνόδους.

Λυπούμεθα ἐπίσης γιατί οἱ Παπικοί, ὅπως φαίνεται ἀπό πολλές ἐνέργειές τους (ὑποστήριξι οὐνίας, διπλωματικές σχέσεις μέ Ἑλληνικό Κράτος κ.ἄ.) ἀποβλέπουν ὄχι στήν τιμία συνεννόησι μέ τήν Ὁρθοδοξία, ἀλλά στήν ὑποταγή της.

Σύμφωνα μέ ὅλες τίς ἐνδείξεις τό Βατικανό ἔχει σχεδιάσει καί προετοιμάζει μία «ἐνωσι» οὐνιτικοῦ τύπου. Στήν ἀρχή θά συμφωνηθῇ νά διατηρήσῃ κάθε ἐκκλησία τίς ἰδικές της παραδόσεις (τό πρωτεῖο καί τό ἀλάθητο νά ἰσχύῃ γιά τή δύσι), οἱ δέ ἄλλες δογμα-

τικές διαφορές νά θεωρηθοῦν ὡς θεολογούμενα ζητήματα. Σιγά-σιγά ὅμως τό Βατικανό θά ἀπαιτῆ τήν αὐξανόμενη διαρκῶς ἐπιβολή τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας στήν Ἀνατολή, μέχρι τελείας ἐπικρατήσεώς της, ὅπως συνέβη μέ τούς οὐνίτας τῆς Ἀντιοχείας. Τό Βατικανό ἔχει μακράν πείραν παρομοίων «ἐνώσεων».

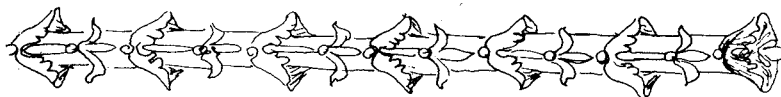
Ἐν τῷ μεταξύ οἱ θεαματικές ἐκδηλώσεις (διάλογοι, συμπροσευχές καί τά ὅμοια) διαβρώνουν τό Ὁρθόδοξο πλήρωμα. Ἡδῆ σέ Ὁρθόδοξες ἐκκλησιαστικές κοινότητες τῆς Εὐρώπης δίδεται ἡ Θεία Κοινωνία σέ Παπικούς. Παραπλανοῦν ἐπίσης τούς δυτικούς ἐκείνους πού κουρασμένοι ἀπό τόν παπισμό θέλουν νά προσέλθουν στήν Ὁρθοδοξία. Τούς καθησυχάζουν ὅτι δῆθεν ἡ ἐνωσις εἶναι κοντά καί δέν χρειάζεται νά γίνουν Ὁρθόδοξοι.

Τά κείμενα πού δημοσιεύονται στό Β΄ μέρος τοῦ περιοδικοῦ μας σκοπεύουν νά ἀφυπνίσουν τίς ὀρθόδοξες συνειδήσεις καί νά δώσουν τή μαρτυρία τῆς Πίστεώς μας καί τοῦ Ἀγίου Ὁρους.

Ὁμολογοῦμε μέ ὄλους τούς ἀγίους Πατέρας μας ὅτι μόνον ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἡ ἀληθής καί ἀπλανῆς Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, ἡ Μία Ἀγία καί Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία. Οἱ Αἰρέσεις καί τά Σχίσματα δέν ἀποτελοῦν τήν Μίαν Ἀγίαν Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν. Ἡ θεωρία δέ μερικῶν Ὁρθόδοξων ἡγετῶν ὅτι ὅλοι οἱ χριστιανοί (Ὁρθόδοξοι, Παπικοί καί Προτεστάνται) ἀποτελοῦν τήν Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν εἶναι πεπλανημένη καί ἀνατρέπει ὅλη τήν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησιολογία, τήν διδασκαλία τῶν θεοφόρων Πατέρων μας καί τούς Ἱερούς Κανόνας.

Γι' αὐτό καί οἱ ἐνωτικές προσπάθειες τῶν Ὁρθόδοξων ἐκείνων πού βασίζονται καί προϋποθέτουν τήν ἐσφαλμένη αὐτή ἐκκλησιολογία εἶναι ἐπίσης ἀπό ὀρθόδοξου ἀπόψεως ἀπόβλητες, ἀπαράδεκτες καί καταδικαστέες.

Αὐτό πιστεύουμε ὅτι εἶναι τό πνεῦμα καί τῆς Ἀγίας Β'ας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅταν διεκήρυττε στό ἔνατο ἄρθρο τοῦ Συμβόλου πίστι «εἰς Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν».

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΗΝ ΜΙΑΝ, ΑΓΙΑΝ, ΚΑΘΟΛΙΚΗΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

Ἀπό τήν

Πατριαρχική Ἐγκύκλιο τοῦ 1895*

...Τά γεγονότα ταῦτα μετά πόνου ψυχῆς ἀναπολοῦμεν, καθ' ὅσον ἡ Παπική Ἐκκλησία, καίπερ ὁμολογοῦσα ἤδη τό νόθον καί κίβδηλον τῶν διατάξεων ἐκείνων, ἐφ' αἷς στηρίζονται αἱ ὑπερφίαλοι αὐτῆς ἀξιώσεις, οὐ μόνον δυστροπεῖ πρὸς ἐπάνοδον εἰς τούς κανόνας καί τούς ὄρους τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἀλλά καί ἐν φθίνοντι δεκάτῳ ἐνάτῳ αἰῶνι, εὐρύνουσα τό ὑφιστάμενον χάσμα, ἐπισήμως ἀνεκῆρυξε καί ἀλάθητον τόν ἐπίσκοπον Ρώμης, πρὸς ἐκπληξιν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Ἡ ὀρθόδοξος ἀνατολική καί καθολική τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἐκτός τοῦ ἀφράστως ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, οὐδένα ἄλλον γινώσκει ἀλάθητον ἐπί γῆς ὑπάρξαντα. Καί αὐτός ὁ ἀπόστολος Πέτρος, οὔτινος διάδοχος οἶεται εἶναι ὁ Πάπας, τρίς ἠρνήθη τόν Κύριον, καί ἠλέγχθη δῖς ὑπό τοῦ ἀποστόλου Παύλου ὡς μή ὀρθοποδῶν πρὸς τήν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου¹. Ἐπειτα ὁ Πάπας Λιβέριος κατὰ τόν δ' αἰῶνα ὑπέγραψεν ὁμολογίαν Ἀρειανῆν, ὁμοίως ὁ Ζώσιμος κατὰ τόν ε' αἰῶνα ἐπεδοκίμασεν ὁμολογίαν αἰρετικήν, ἀρνούμενην τήν προπατορικήν ἀμαρτίαν, ὁ Βιργίλιος κατεδικάσθη κατὰ τόν σ' αἰῶνα ἐπί κακοδοξία ὑπό τῆς Ε' Συνόδου, ὁ δέ Ὀνώριος, ὑποπεσὼν εἰς τήν αἵρεσιν τῶν Μονοθελητῶν,

* Εἰς ἀπάντησιν προσκλήσεως τοῦ Πάπα δι' ἔνωσιν.

1. Γαλ., 2, 11.

κατεδικάσθη κατά τόν ζ' αἰῶνα ὑπό τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὡς αἰρετικός, καί οἱ διάδοχοι Πάπαι ἀνωμολόγησαν καί ἀπεδέξαντο τήν καταδίκην αὐτοῦ.

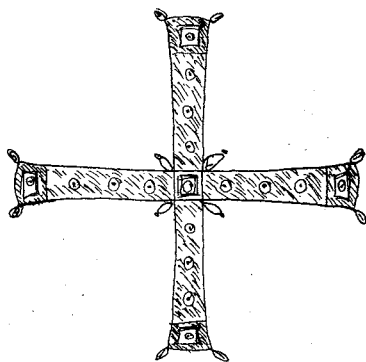
Ταῦτα καί τοιαῦτα ἔχοντες πρό ὀφθαλμῶν οἱ λαοί τῆς Δύσεως, βαθμηδόν δέ καί ἐκπολιτιζόμενοι διά τῆς διαδόσεως τῶν γραμμάτων, ἤρξαντο διαμαρτύρεσθαι κατά τῶν νεωτερισμῶν καί ἀπαιτεῖν, ὡς ἐγένετο κατά τόν ιε' αἰῶνα ἐν ταῖς Συνόδοις τῆς Κωνσταντίας καί Βασιλείας, τήν ἐπάνοδον εἰς τό ἐκκλησιαστικόν πολίτευμα τῶν πρώτων αἰῶνων, εἰς ὃ χάριτι Θεία μένουσι καί μενοῦσιν ἐς αἰί πισταί αἱ ἀνά τήν Ἀνατολήν καί τόν Βορρᾶν Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, αἱ καί μόναι ἀποτελοῦσαι ἤδη τήν μίαν, ἀγίαν, καθολικήν καί ἀποστολικήν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, τόν στυλον τοῦτον καί τό ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας. Τό αὐτό ἔπραξαν κατά τόν ιζ' αἰῶνα καί οἱ σοφοί Γαλλικανοί Θεολόγοι, καί κατά τόν ιη' οἱ ἐν Γερμανίᾳ ἐπίσκοποι· κατά δέ τόν αἰῶνα τοῦτον τῆς ἐπιστήμης καί τῆς κριτικῆς σύσσωμος ἐξηγέρθη τῷ 1870 ἡ χριστιανική συνείδησις ἐν προσώπῳ τῶν διασήμων κληρικῶν καί θεολόγων τῆς Γερμανίας ἕνεκα τοῦ περι τοῦ ἀλαθήτου τῶν Παπῶν ἐξενεχθέντος καινοφανοῦς δόγματος ὑπό τῆς Βατικανῆς Συνόδου· συνέπεια δέ τῆς ἐξεγέρσεως ταύτης εἰσίν αἱ σχηματισθεῖσαι ἰδιαιτεροί θρησκευτικοί κοινότητες τῶν Παλαιοκαθολικῶν, ἀποκηρύττουσαι τά τοῦ Παπισμοῦ καί πάντῃ ἀνεξάρτητοι ἀπ' αὐτοῦ ὑπάρχουσαι.

Μάτην ἄρα παραπέμπει ἡμᾶς ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης εἰς τάς πηγάς, ὅπως ἀναζητήσωμεν τί ἐφρόνουν οἱ προπάτορες ἡμῶν καί τί παρέδωκεν ἡμῖν ἡ πρώτη τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐποχή. Ἐν ταῖς πηγαῖς ταύταις εὐρίσκομεν οἱ Ὁρθόδοξοι τά παλαιά καί θεοπαράδοτα ἐκεῖνα, ὧν μέχρι σήμερον ἐπιμελῶς ἀντεχόμεθα, οὐδαμοῦ δέ τοῦς νεωτερισμούς, οὓς ἐγέννησαν μεταγενέστεροι χρόνοι ματαιοφροσύνης ἐν τῇ Δύσει, καί υἰοθετήσασα κατέχει ἄχρι σήμερον ἡ Παπική Ἐκκλησία. Ἡ Ὁρθόδοξος ἄρα Ἀνατολική Ἐκκλησία δικαίως καυχᾶται ἐν Χριστῷ, ὅτι ἐστίν ἡ Ἐκκλησία τῶν ἐπτά οἰκουμενικῶν Συνόδων καί τῶν ἐννέα πρώτων αἰῶνων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπομένως ἡ μία, ἀγία καθολική καί ἀποστολική τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, «στῦλος καί ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας»²· ἡ δέ νῦν Ρωμαϊκή ἐστίν Ἐκκλησία τῶν καινοτομιῶν, τῆς νοθεύσεως τῶν συγγραμμάτων τῶν ἐκκλησι-

2. Α' Τιμ. 3,15.

αστικῶν Πατέρων καί τῆς παρερμηνείας τῆς τε ἀγίας Γραφῆς καί τῶν ὄρων τῶν ἀγίων Συνόδων· διό εὐλόγως καί δικαίως ἀπεκηρύχθη καί ἀποκηρύσσεται, ἐφ' ὅσον ἂν ἐμμένῃ ἐν τῇ πλάνῃ αὐτῆς. «Κρείσσων γάρ ἐπαινετός πόλεμος, λέγει καί ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, εἰρήνης χωριζούσης Θεοῦ».

Τοιαῦται, συντόμως εἰπεῖν, αἱ περί τήν πίστιν καί τό διοικητικόν τῆς Ἐκκλησίας πολίτευμα σπουδαῖαι καί αὐθαίρετοι καινοτομίαι τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, ἅς πρόδηλον ὅτι σκοπίμως ἀποσιωπᾶ ἡ παπική ἐγκύκλιος. Αἱ καινοτομίαι αὗται, ἀναφερόμεναι εἰς οὐσιώδη κεφάλαια τῆς πίστεως καί τοῦ διοικητικοῦ συστήματος τῆς Ἐκκλησίας καί προφανῶς ἀντικείμενα εἰς τό ἐκκλησιαστικόν καθεστῶς τῶν ἐννέα πρώτων αἰῶνων, ποιοῦσιν ἀδύνατον τήν ποθητήν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀπάτου δέ λύπης πληροῦται πᾶσα εὐσεβής καί ὀρθόδοξος καρδιά, βλέπουσα τήν Παπικήν Ἐκκλησίαν ἐμμένουσαν ὑπεροπτικῶς ἐν αὐταῖς καί ἥκιστα συντελοῦσαν εἰς τόν ἱερόν τῆς ἐνώσεως σκοπόν δι' ἀποπτύσεως τῶν αἰρετικῶν τούτων καινοτομιῶν καί ἐπανόδου εἰς τό ἀρχαῖον καθεστῶς τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καί ἀποστολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἧς μέρος τότε καί αὐτή ἀπετέλει...

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΠΟΡΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΜΟΝΟΝ ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ

Ἡ προσθήκη εἰς τό Σύμβολον
«καί ἐκ τοῦ Υἱοῦ» κακῶν κορωνίς

Ἀπό τήν

Πατριαρχική καί Συνοδική Ἐγκύκλιο τοῦ 1981*

...13. Ἰδοῦ, ἀδελφοί περισπούδαστοι καί τέκνα ἀγαπητά ἐν Κυρίῳ, ἡ σημασία καί ἡ βαρύτης τοῦ ἔκτοτε κληροδοτηθέντος εἰς τήν Ἐκκλησίαν Συμβόλου τῆς Πίστεως, ὅπερ καί ἀπέβη κείμενον καθολικοῦ κύρους. «... Πάντες οἱ λαοί τοῦ σωτηριώδους ἀξιούμενοι βαπτίσματος, αὐτό καί μόνον παραλαμβάνοντες βαπτίζονται» («Ἐνωτικόν» τοῦ αὐτοκράτορος Ζήνωνος, τῷ 482).

Τούτου τό ἀνόθευτον, τό ἄθικτον, τό ἀκίβδηλον ὑποχρεοῦται νά διασφαλίση ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Καί ὡσπερ ἡ Γ' ἐν Ἐφέσῳ Οἰκουμενική Σύνοδος ἐκήρυξεν ἄθικτον εἰς τό διηνεκές τό Σύμβολον τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ, ὀρίσασα «μηδενί ἐξεῖναι ἐτέραν πίστιν προφέρειν, ἤγουν συγγράφειν ἢ συντιθέναι, παρά τήν ὀρισθεῖσαν παρά τῶν ἁγίων Πατέρων...» (Κανῶν ζ', ἐν Ράλλῃ καί Ποτλῆ, ἐνθ. ἀν., Τ.Β. σ. 200 καί Mansi, V, 308/309), οὕτως καί ἡ Δ' ἐν Χαλκηδόνι καί πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ μετὰ ταύτην Οἰκουμενικάι Σύνοδοι, ἐκήρυξαν τό ἀνόθευτον καί ἀκίβδηλον τοῦ Συμβόλου τῆς Κωνσταντινουπόλεως (Mansi, VII, 108/117).

14. Διό καί ἡ ἱστορικῶς πολλῶ μεταγενεστέρα καί θεολογικῶς ἥκιστα εὐσταθοῦσα, πολυμερῶς δέ καί καταπο-

* Ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 1600ῆς ἐπετείου ἀπό τῆς συγκλήσεως τῆς Ἁγίας Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

λεμηθεῖσα καί πρόξενος πολλῶν διχοστασιῶν ἀποβᾶσα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν σχέσεων μεταξύ Ἀνατολῆς καί Δύσεως προσθήκη τοῦ ἀντιπαραδοσιακῶς, ὡς μή ὠφειλε, ὑπεισαχθέντος κατασκευάσματος τοῦ «καί ἐκ τοῦ Υἱοῦ» («filio-que»), ἐν τῷ θεματι τῆς αἰωνίου ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκ τοῦ Πατρός, ἤτοι οὐχί ἐξ ἐνιαίας ἐν τῇ θεότητι πηγῆς καί μοναδικῆς αἰτίας, ἀλλ' ἐξ ἀμφοῖν, ἐθεωρήθη ὑπό τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καί παραδόσεως τῆς Ἀνατολῆς ὡς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, θέμα διχοστασίας, ἕρις ἐπὶ αἰῶνας ἀλλοτριώσασα τὰς δύο Ἐκκλησίας, καί ἐν τούτῳ ἀποβᾶσα – κατὰ Φώτιον εἶπειν – «κακῶν κορωνίς» (Φωτίου, ἐπιστολαί, ἐκδ. Ι. Βαλέτα, Λονδῖνον 1864, σελ. 191/192) διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καί ὡς τοιαύτη παντάπασιν ἀπαράδεκτος καί ἀπόβλητος.

.....
16. Καί ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως ἡμῶν, ὅπερ οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἁγίας ταύτης Συνόδου ἐξέυφαναν καί παρέδωκαν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἰς τὸ παντελές.

Ἄλλ' οἱ Πατέρες, δι' ὧν θεοπνευστως ἐθέσπισαν, οὐ μόνον ἐπανάγαγον τὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ὀρθὴν αὐτῆς βάσιν, ἀλλὰ καί προετύπωσαν καί καθιέρωσαν τὸν τρόπον ἀσκήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐθεντίας, παρσχόντες τὸ ἀσφαλές καί φερέγγυον πνευματολογικόν καί ἐκκλησιολογικόν κριτήριον τῆς τοιαύτης αὐθεντίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἡ Ἐκκλησία, ἐν τῷ ὑπευθύνῳ ἔργῳ τοῦ ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἤτοι εἰς θέματα πίστεως καί διδασκαλίας, ἀποφαίνεται ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, διὰ τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς, ἐν Συνόδοις, καί δὴ καί Οἰκουμενικαῖς, καί οὐχί ἄλλως, ἐν ἀπολύτῳ συλλογικῇ συνυπευθυνότητι τῶν ἐαυτῆς ποιμένων, ἐκπροσωποῦντων τὸ ὅλον Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, καί ἐρμηνευόντων ὀρθῶς καί ὀλοκλήρως τὴν κατὰ τὴν κοινήν συνείδησιν καί ἐπιμαρτυρίαν τῆς Ἐκκλησίας βιουμένην ἐν αὐτῷ ἀποστολικῇν παράδοσιν καί διδασκαλίαν.

17. Τῆς ἁγίας ταύτης παραδόσεως καί διδασκαλίας κληροδόχοι καί λειτουργοὶ ὑπάρχοντες, εὐκαιρον ἡγούμεθα, ἐπὶ τῇ εὐσήμεν ταύτῃ ἐπετείῳ, ὑπομνήσαι μὲν ταύτην ὑμῖν αὐτοῖς εἰς ἐκπλήρωσιν χρέους, ὑπογραμμίσαι δέ τοῖς μεθ' ὑμῶν ἐκ τῶν ἄλλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν διαλεγομένοις εἰς ἀποσαφήνισιν τῶν θεολογικῶν καὶ ἐκκλησιολογικῶν θέσεων τῆς κατ' Ἀνατολᾶς Χριστιανοσύνης, διακηρυττομένου τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἱερώτατος καὶ ἄρι-

στος ἄμβων κοινῆς ὁμολογίας καί κοινῆς μαρτυρίας τῆς μιᾶς ἐν Χριστῷ πίστεως εἶναι ἢ διὰ τῶν Πατέρων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων διατυπωθεῖσα πίστις τῆς Μιᾶς καί Ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

18. Ἄλλ' ἢ Ἁγία αὕτη Οἰκουμενική ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος καί πρός τήν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τάξιν ἀπέβλεψεν, ἐν οἷς ὥρισε καί ἐψήφισε διὰ τῶν ἱερῶν κανόνων αὐτῆς.

Καί διὰ μέν τοῦ β' κανόνος αὐτῆς, ὡς γνωστόν, ὠριοθέτησε τὰς διοικητικὰς ἐποπτείας καί δικαιοδοσίας τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολῆς, ἀποκλείσασα τὰς ὑπερβασίας καί ἀποφηναμένη ὑπέρ τῆς ἐν περιφερειακαῖς συνόδοις διευθετήσεως τῶν ἀναφυομένων διαφορῶν.

Διά δέ τοῦ γ' κανόνος αὐτῆς ἐθεσμοθέτησε τὰ «πρεσβεῖα τιμῆς» τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὀρίσασα ἐπὶ λέξει: «Τόν μέντοι Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον ἔχειν τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς μετά τόν τῆς Ρώμης ἐπίσκοπον, διὰ τό εἶναι αὐτήν νέαν Ρώμην» (Ράλλη καί Ποτλή, ἐνθ. ἄν., Τ.Β', 173) ...

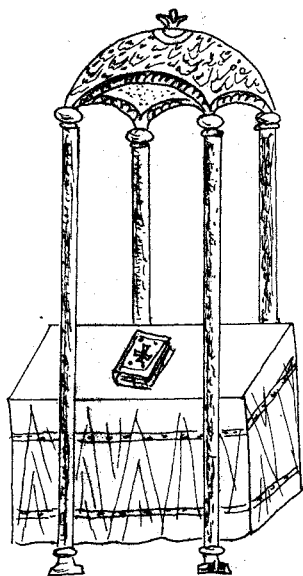
**Ἁγίου Γρηγορίου Ἀρχιεπισκόπου
Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ,
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΑΤΙΝΩΝ**

... Ἡ μὲν ἀστοχία στό ὀρθό δόγμα συνέβη κοινῶς σέ ὅλες τίς ἐκκλησίες, ἐφ' ὅσον ἄλλοτε σέ ἄλλη ὁ πολὺς χρόνος κατέστρεψε τό ἐσφαλμένο δόγμα. Ἀλλά ἡ ἀστοχία καί ἡ μὴ ἐπαναφορά συνέβη μόνο στή Λατινική ἐκκλησία, μολοντί ἦταν μεγίστη καί κορυφαία καί ἐξέχουσα περὶ ἀνάμεσα στοὺς πατριαρχικούς θρόνους. Καί συνέβη σ' αὐτήν τό ἴδιο πρᾶγμα, ἀφοῦ ἦταν ἡ μεγίστη τῶν ἐκκλησιῶν, ὅπως ἀκριβῶς μέ τό μέγιστο τῶν ζώων, δηλαδή τόν ἐλέφαντα. Γι' αὐτόν λοιπόν λένε ὅτι δέν ξαπλώνει στό ἔδαφος γιά νά ξεκουραστεῖ ἢ νά κοιμηθεῖ, ἀλλά ὅτι γονατίζει λίγο γιά νά ἀναπαυθεῖ στίς πλάγιες ἄρθρώσεις του. Ἐάν ὅμως κάποτε πάθει κάτι καί πέσει, δέν μπορεῖ νά ξανασηκωθεῖ. Ἀλλά στοὺς μὲν ἐλέφαντες αἰτία εἶναι τό βῆρος τοῦ σώματος καί ἡ πολυσαρκία, ὄντας δύσχρηστη καί πιέζοντας πρὸς τὰ κάτω, σάν νά ὑπάρχει πάνω του κάποιο βαρὺτατο μολύδι, ἐνῶ ὁ τύφος τῶν Λατίνων εἶναι κατά τή γνώμη μου τό μόνο – σχεδόν κοντεύω νά πῶ – ἀνίατο πάθος, τό ὁποῖο εἶναι καί τό χαρακτηριστικό κρῖμα τοῦ μόνου πονηροῦ κατά τόν Ἀπόστολο.

Γιαυτό κι ἐκεῖνος εἶναι αἰώνια ἀνίατος. Ἐάν ὅμως αὐτό τό γένος τῶν Λατίνων ἀποβάλλει αὐτό τό πάθος – καί ἀσφαλῶς μποροῦν, ἀφοῦ εἶναι ἄνθρωποι – ἴσως ὅλοι ἔμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι πού συναθροιστήκαμε εἰς ἓν, σάν νά εἶχαμε κάποιες προβοσκίδες, ὅπως συμβαίνει στή φύση οἱ μὴ πεσμένοι νά βοηθοῦν τοὺς πεσμένους ἐλέφαντες,

χρησιμοποιώντας τὰ θεόπνευστα λόγια, θά τούς ἀναστήσουμε καί θά τούς στήσουμε ὀρθίους, γιά νά ἀκολουθήσουν τόν κανόνα τῆς εὐσεβείας χωρίς παρεκκλίσεις. Ἐν ὅμως θέλουν νά μείνουν πεσμένοι, δέν τούς ὠφελεῖ ἀπολύτως τίποτε, ἔστω κι ἂν οἱ ἴδιοι οἱ οὐράνιοι νόες κατασκευάσουν καί τούς προσφέρουν τό φάρμακο κατά τῆς ψευδοπιστίας. Διότι ὁ λόγος τους φανερώθηκε μέ τὰ προφητικά λόγια πού λένε: «ἰατρεύσαμεν τήν Βαβυλώνα καί οὐκ ἰάθη». (Ἱερ. 28,9).

(Μετάφρ. ἀποσπάσματος ἀπό τόν β' λόγον Περί ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅτι οὐχί καί ἐκ τοῦ Υἱοῦ, καί πρὸς τὰ παρὰ τῶν Λατίνων ἐκ τῆς Θείας Γραφῆς εἰς συνηγορίαν αὐτῶν δῆθεν προτεινόμενα).

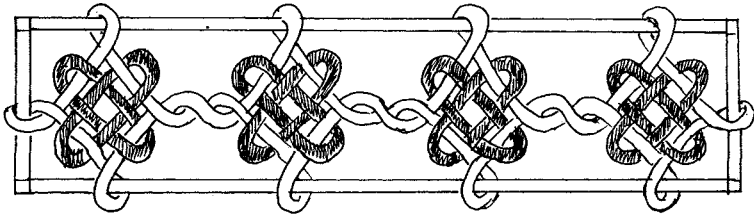

Ἁγίου Συμεών Θεσσαλονίκης, ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΕΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Ἐφεξῆς δέ καί ἡ ἕκτη, ἡ ἑβδόμη καί αἱ λοιπαὶ σύνοδοι ἀποστολικόν θρόνον ὀνομάζουσι (ἐννοεῖ τόν Ρώμης). Καί ἡμεῖς δέν ἀναιροῦμεν τούς ὄρους τῶν Πατέρων. Ἄς εἶναι μόνον ὁ Ρώμης διάδοχος τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ Σιλδέστρου, καί Ἀγάθωνος, τοῦ Λέοντος, καί Λιβερίου, καί Μαρτίνου, καί Γρηγορίου, καί ἡμεῖς προθύμως θέλομεν τόν εἰπεῖ ἀποστολικόν, καί πρῶτον τῶν ἄλλων ἀρχιερέων, καί θέλομεν τῷ ἀποδώσει τήν ὑποταγήν, ὄχι καθώς εἰς τόν Πέτρον, ἀλλά καθώς εἰς αὐτόν τόν Σωτῆρα. Εἰ δέ καί δέν εἶναι διάδοχος τῶν ἁγίων ἐκείνων κατά τήν πίστιν, δέν εἶναι μήτε τοῦ θρόνου διάδοχος, καί ὄχι μόνον δέν θέλει εἶναι ἀποστολικός καί πρῶτος ἀρχιερεὺς ἢ πατήρ, ἀλλά θέλει εἶναι ἐναντίος καί φθορεὺς καί ἐχθρός τῶν Ἀποστόλων.

...Καί ἐν ᾧ καυχῶνται εἰς τήν ἐξουσίαν τοῦ μεγάλου Πέτρου, βαίνουσι ἐναντίον τῆς μετανοίας τοῦ Πέτρου, ὁ ὁποῖος, ὡς φαίνεται, διά τοῦτο μάλιστα ἐγινε διδάσκαλος εἰς τήν Ρώμην καί πρῶτος ποιμήν, διά νά διδάξῃ τήν ἐπιστροφήν καί μετάνοιαν, δίδων τόν ἑαυτόν του παράδειγμα· ἐπειδή καί αὐτός ὁ ἴδιος σφόδρα ἐπήρθη ἀπό τήν καύχησιν καί ἀλαζονείαν καί διά τοῦτο ἐξέπεσε καί ἠθέτησε τήν ὁμολογίαν τήν ὁποίαν πρότερον ὠμολόγησε, καί δέν εὔρε μέ ἄλλον τρόπον τήν διόρθωσιν, ἀλλά μέ τήν μετάνοιαν.

(Ἀποσπάσματα ἀπό τὰ Ἄπαντα τοῦ Ἁγίου Συμεών Θεσσαλονίκης, Ἀθήναι 1882. Κατά πασῶν τῶν αἰρέσεων σελ. 39-40 καί 32).

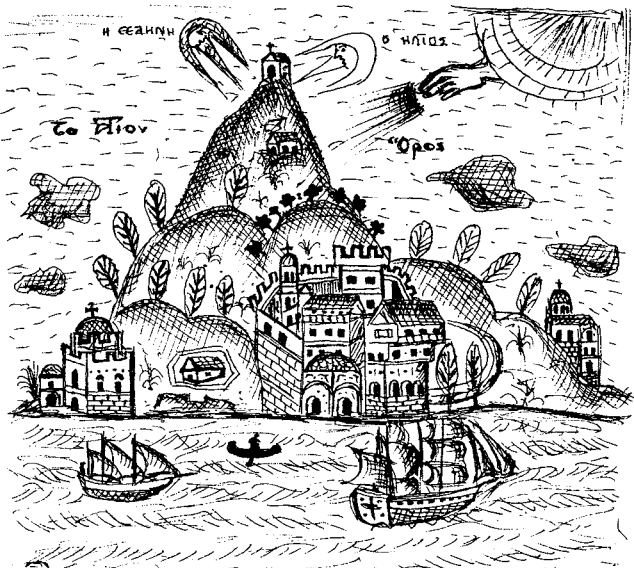
ΟΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΑΓΙΟΡΕΙΤΩΝ

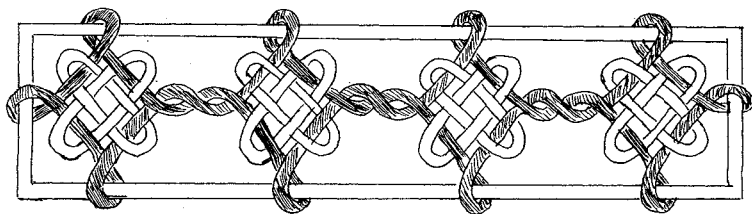
...Πλέον τῶν τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων ἔκτοτε παρήλθον· ὁ δ' αὐτοκράτωρ Μιχαήλ ὁ Παλαιολόγος πάντα μετήρχετο τὰ μέσα πρὸς ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑποταγὴν δηλονότι τῆς Ἀνατολικῆς τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ. Καί τότε τῆς χερσονήσου τοῦ Ἄθω οἱ μοναχοὶ πρὸς ματαίωσιν εἰργάσθησαν τῆς ἐπιβουλῆς, ἀγωνισταὶ τοῦ δόγματος εὐτολμοί, ἥρωϊκῶς ὑπεραμυνόμενοι τοῦ πατρίου δόγματος, ὀλοκαυτώματα πολλά προσενεγκόντες πρὸς στήριξιν τῆς ἐπιβουλεύομένης Ὁρθοδοξίας. Τῶν τότε παθημάτων καὶ δυσπραγιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους ἡ δακρύγραπτος Ὀδύσσεια μάρτυς ἐστὶν ὅτι ἐν ζητήμασι διὰ τὴν Ἐκκλησίαν σπουδαιότατοις ἢ συμβουλή καὶ συνεργία τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐζητεῖτο, καὶ ταύτην ἐπίστευον χρησιμωτάτην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ γένος. Θεοφάνης, ὁ μικρὸν πρὸ τῆς ἀλώσεως ζήσας ἐν τῷ κατ' Ἰμβρον ὄρει Μονοβύζου, γράφων εἰς τὸν δύστηνον αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον, τὸν ἐν Φερράρα καὶ Φλωρεντία πωλήσαντα, οἷον εἰπεῖν, τὰ πρωτοτόκια ἀντὶ φακῆς ἐλεεινῆς παπικῆς εὐλογίας καὶ συνδρομῆς, μέγαν ἠπεῖλει κίνδυνον τῇ Ἐκκλησίᾳ «ἐπεὶ σχισθήσεται ἀφ' ἡμῶν τό τε Ἅγιον Ὄρος καὶ τὰ πατριαρχεῖα» ἂν μὴ ἐπανορθωθῆ τό ἐν Φλωρεντία ἀνόσιον ἔγκλημα. Γεννάδιος ὁ Σχολάριος συμβουλευὼν τῷ 1452 ὅπως συνέλθῃ σύνοδος, εἰ δυνατόν ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εἰρήνην ἐπιβραβεύουσα μέγα τι κέρδος ἐθεώρει «τὴν συμβουλήν καὶ γνώμην τῶν ἐγγύς ὁμοδόξων, τῶν Ἀγιορειτῶν δηλονότι καὶ τῶν ἀγιοτάτων πατριαρχῶν», καὶ τοὺς μοναχοὺς ἅμα τοῦ Ἄθω παραινῶν ἵνα μένωσιν ἐν τῇ πίστει τῶν πατέρων ἀκλόνητοι. Δικαιώσῃ τὸν Αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον τὸν Μονομάχον ἡ ἱστορία, καλέσαντα διὰ χρυσοβούλλου τὸν Ἄθω Ἅγιον

Ὁρος, ὡς ἔκτοτε ἐλέγετο, ὡς καὶ Βίκτωρ Γ΄ ὁ πάπας καλεῖ. Οὕτως ἐλέγετο καὶ τὸ Λάτρος τὸ κατ' Ἐφεσον Ἅγιον Ὁρος. Εὐγνώμων δὲ ὁ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀθωϊκοῦ μοναστικοῦ πολιτεύματος ἐρευνῶν μνησκειται τοῦ ὀξύνου πορθητοῦ Μωάμεθ Β΄ προστάτου τῶν Ἀγιορειτῶν ἀναδειχθέντος.

Πλήθη συνέρρεον προσκυνητῶν εὐλαβῶν εἰς Ἅγιον Ὁρος, ὅπερ ἴσα τοῖς θεοβαδίστοις ἐσέβοντο τόποις, ὁρθόδοξοι δ' ἔσπευδον εἰς προσκύνησιν τῶν ἱερῶν τούτων σεμνεῖων τῆς ἀρετῆς, καὶ «κοινόν κτῆμα ὄλων τῶν χριστιανῶν» ἐκήρυττον

Μανουὴλ Γεδεών, ὁ Ἄθως,
Ἐν Κωνσταντινουπόλει ΑΩΠΕ΄, σ. 9-11.

ΦΥΛΑΚΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ*

*«Παρακαλείτε, παρακαλείτε τόν λαόν μου, λέγει ὁ Θεός,
ιερεῖς λαλήσατε εἰς τήν καρδίαν Ἱερουσαλήμ»
(Ἑσαΐου μ', 1)*

... Ἡ σημερινή τακτική τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας δύναται νά χαρακτηρισθῆ ἐν πολλοῖς ὡς «προβατόσχημος», εὐλόγως δέ ἐκλήθη ὑπό τινος ἡμετέρου θεολόγου «Δούρειος ἵππος», ἀρμόζει δέ πλήρως εἰς αὐτήν τό προφητικόν «ἠπαλύνθησαν ὑπέρ ἔλαιον οἱ λόγοι αὐτῶν καί αὐτοί εἰσι βολίδες».

Διά τοῦτο καί εἶναι πλέον ἐπικίνδυνος ἡ ἐξόρμησις αὐτῶν πρὸς τό ἀνύποπτον κλίμα τῆς Ὁρθοδοξίας. Διά τοῦτο, ὅσοι τοῦ ἱεροῦ Κλήρου μας, ὅσοι τῆς μοναχικῆς ζωῆς, ζηλωταί τῆς ἀκηράτου Ὁρθοδοξίας, «Παρακαλείτε, παρακαλείτε τόν λαόν μας, λαλήσατε εἰς τήν καρδίαν Ἱερουσαλήμ», πληροφορήσατε τούς ἀπλοϊκοὺς καί ἀνιδέους περὶ τῶν ἐπερχομένων, ὁ ψυχικός κίνδυνος πρό τῶν πυλῶν, ἡ ἀποστασία ἐπὶ θύραις, καί τοιαύτη καί τοσοῦτον ὑποκριτικῶς κεκαλυμμένη, «ὥστε, εἰ δυνατόν, πλανῆσαι καί τούς ἐκλεκτούς», ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν ἐκζητήσῃ Κύριος τὰς ἐξ ἀπλότητος καί ἀγνοίας παγιδευθεσομένας εἰς τήν ἀποστασίαν ψυχάς... ἐξητήσατο ὁ σατανᾶς τοῦ συνιᾶσαι ἡμᾶς ὡς τόν σίτον, ἀπό τε θρησκευτικῆς καί ἐθνικῆς ἀποψέως. Τό ἔθνος μας, ὁ περιούσιος λαός τοῦ Κυρίου, δοκιμάζεται ἐσωτερικῶς περὶ τήν πίστιν του καί ἐξωτερικῶς εἰς τήν Κύπρον μας. Ἴσως διά τὰς ἀμαρτίας του, ἀλλά μᾶλλον, ἵνα φανῶσιν οἱ δόκιμοι, οἱ ἐκλεκτοί περὶ τήν πίστιν. Ὅλοι ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλ' ἤδη καιρός,

* Ἀπό τό Περιοδικό «Ἁγιορειτική Βιβλιοθήκη» ἔτος ΚΘ', τεῦχος 2ον (1964).

ὅπως ἐπιστρέψαντες στηρίξωμεν τοὺς ἀδελφούς μας, ὡς
εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Πέτρῳ...

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τοῦ ἁγίου Διονυσίου τῇ 24ῃ Φεβρου-
αρίου 1964 Ὁ Καθηγούμενος αὐτῆς
Ἀρχιμ. Γαβριήλ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ ΚΑΙ ΜΑΡΚΟΣ ΕΦΕΣΟΥ, ΑΠΛΑΝΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ*

« Ἀσπαζόμεθα δέ καί τάς Κυριακάς καί ἀποστολικάς καί προφητικάς φωνάς, δι' ὧν τιμᾶν καί μεγαλύνειν ἐδιδάχθημεν, πρῶτα μέν τήν κυρίως καί ἀληθῶς Θεοτόκον, τήν ἀνωτέραν πασῶν τῶν οὐρανίων δυνάμεων, τάς τε ἀγίας καί ἀγγελικάς δυνάμεις, τούς τε μακαρίους καί πανευφήμους ἀποστόλους, προφήτας τε τούς ἐνδόξους, καί τούς καλλινίκους καί ὑπέρ Χριστοῦ ἀθλήσαντας μάρτυρας, καί τούς ἀγίους καί θεφόρους διδασκάλους, καί πάντας τούς δόσιους ἄνδρας καί ἐξαιτεῖσθαι τάς τούτων πρεσβείας, ὡς δυναμένας ἡμᾶς οἰκειῶσαι τῷ παμβασιλεῖ τῶν ὄλων Θεῷ . . . ».
(Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς δ' συνεδρίας τῆς ἀγίας Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

Χωρίς τήν παρουσία καί τίς πρεσβεῖες τῆς Θεοτόκου καί τῶν ἀγίων δέν ἠμποροῦμε νά οἰκειωθοῦμε τόν Θεό. Φωτίζουν τό σκότος τῆς ἀγνωσίας μας καί μᾶς ἀποκαλύπτουν τήν Τρισήλιο Θεαρχία.

Τά πρόσωπα τῶν Ἀγίων καταυγάζονται ἀπό τό Ἄκτιστο Φῶς τῆς Ἀγίας Τριάδος. « Λάμποντες, ἀστράπτοντες, ἡλλοιωμένοι, ὀθνεῖαν ἀλλοίωσιν εὐπρεπεστάτην ».

Ἐρως Θεοῦ καί τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ πυρπολεῖ τίς ψυχές τῶν ὀρθοδόξων. Ἐξω ἀπό αὐτόν τόν ἔρωτα ἡ ὀρθοδοξία γίνεται ὀρθοδοξολογία.

* Πρόλογος στό βιβλίον « Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμάς καί ὁ Ἀντίπαπας » ἔκδοσις Ὁρθοδ. Κυψέλης.

Ζοῦμε χάριτι Θεοῦ στήν κοινωνία τῶν Ἁγίων πού εἶναι κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Τήν ἐνότητα τῆς Πίστεως καί τήν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Οἱ ἅγιοι καί Θεοφόροι Πατέρες μας παραλαμβάνουν, ζοῦν καί παραδίδουν τόν Θεάνθρωπο Χριστό. Οἱ παλαιότεροι στούς νεώτερους.

Ἀπό τούς παλαιότερους μεγάλους φωστῆρες τῆς Ἐκκλησίας παρέλαβαν καί οἱ νεώτεροι φωστῆρες ἅγιοι Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς καί Μᾶρκος Ἐφέσου ὁ Εὐγενικός.

Ὁ πλοῦτος τῆς Θεολογίας τους εἶναι ὁ πλοῦτος τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τους, πού εἶναι ὁ πλοῦτος τῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς (= Ὁρθοδόξου) Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ.

Ζωή καί θάνατος, ἀλήθεια καί ψεῦδος δέν ἤμποροῦν νά συνυπάρξουν.

Μέτοχοι τῆς ἀκηράτου ζωῆς, ὁ ἅγιος Γρηγόριος, ὁ ἀσκητής τοῦ Ἄθω καί Ἀρχιερεὺς τῆς Θεσσαλονίκης καί ὁ ἅγιος Μᾶρκος, ὁ μοναχός πρῶτα καί Πρόεδρος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου ἔπειτα, δέν ἤμποροῦν νά συνυπάρξουν μέ τόν θάνατο τῆς λατινικῆς πλάνης.

Ζοῦν ὀρθόδοξα, δηλαδή ἐν χάριτι καί θεανθρώπινα καί κηρύττουν ὀρθόδοξα, δηλαδή ἄκτιστο τήν χάρι τοῦ Θεοῦ καί τόν Θεάνθρωπο Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, κέντρο μοναδικό τῆς σωτηρίας καί τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅταν οἱ ἄλλοι δέν ἀνησυχοῦν ἢ συμμαχοῦν μέ τίς λατινικές κακοδοξίες, αὐτοί ἀγρυπνοῦν καί μάχονται νά μή παύσῃ ὁ Λόγος τοῦ Σταυροῦ νά εἶναι σκάνδαλο καί μωρία: «ἐπειδή καί Ἰουδαῖοι σημείον αἰτοῦσι καί Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δέ κηρῦσσομεν Χριστόν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μέν σκάνδαλον, Ἕλλησι δέ μωρίαν, αὐτοῖς δέ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καί Ἕλλησι, Χριστόν Θεοῦ δύναμιν καί Θεοῦ σοφίαν...». (Α΄ Κορ. α΄ 22-24).

Οἱ ἀγῶνες τῶν ἁγίων Πατέρων μας κατά τοῦ παπισμοῦ δέν εἶναι ἀγῶνες μιᾶς ιδεολογίας ἐναντίον ἄλλης ιδεολογίας ἢ μιᾶς ἐρμηνείας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐναντίον ἄλλης ἐρμηνείας τοῦ Χριστιανισμοῦ. Εἶναι ἀγῶνες τῆς πίστεως «τῆς ἀπαξ παραδοθείσης τοῖς ἁγίοις» (Ἰουδ. 3) πρὸς τήν συγκεκαλυμμένη ἀθεΐα τοῦ λατινικοῦ ὀρθολογισμοῦ.

Στόν ἀγῶνα αὐτό οἱ ἅγιοι πατέρες μας ἔδωσαν τήν ζωήν τους γιατί ἐγνώριζαν ὅτι ὅλη ἡ εὐαγγελική πίστις καί μαζί μ' αὐτήν ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου διακυβεύεται.

Ἐπανάλαβαν τούς γινόταν χάριν τοῦ Θεοῦ (τῆς ἀληθείας περί Θεοῦ) καί συγχρόνως χάριν τοῦ ἀνθρώπου (τῆς δυνατότητος τῆς σωτηρίας καί τῆς θεώσεώς του).

Ἐπανέλαβαν μέ τήν ἰδική τους γλώσσα τόν τολμηρό λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου πρὸς τό Ἅγιον Πνεῦμα, ὅταν οἱ πνευματομάχοι ἤρουντο τήν θεότητά του: «εἰ μή Θεός τό Πνεῦμα τό Ἅγιον, θεωθήτω πρῶτον, καί οὕτω θεούτω με τόν ὁμότιμον» (P.G.36.252 C).

Οἱ θεοφόροι αὐτοί ἄνδρες, ὅπως καί ὁ ἅγιος Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως καί οἱ λοιποὶ πρόμαχοι τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως ἅγιοι, δέν ἦσαν μόνον ἀντι-παπικοί ἢ ἀντι-αίρετικοί. Ἦσαν θεωμένοι ἄνθρωποι, υἱοὶ τῆς Ἀναστάσεως καί τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, τέκνα φωτόμορφα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀντίθεσις τους πρὸς τήν αἵρεσι τοῦ παπισμοῦ δέν ἦταν ὁ σκοπός τῆς ζωῆς τους. Ἦταν ἡ συνέπεια τῆς ἐν Θεῷ καί ἐν Ἐκκλησίᾳ ἀληθινῆς ζωῆς τους.

Δέν ἤμποροῦσαν νά μή μαρτυρήσουν αὐτό πού εἶδαν, ἀκουσαν καί ἐψηλάφησαν: «ὁ ἀκηκόαμεν, ὁ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὁ ἐθεασάμεθα καί αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν . . . ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν». (Α' Ἰω. α', 1 - 2).

Θεολογία τους ἦταν ἡ ζωή τους καί ζωή τους ἡ θεολογία τους. «Ἐάν γάρ εὐαγγελίζομαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται. Οὐαὶ δέ μοί ἐστιν ἐάν μή εὐαγγελίζωμαι» (Α' Κορ. θ' 16).

Γι' αὐτό καί ὅταν τούς προσεγγίζουμε μέ ταπεινῶσι, ἐκκλησιαστικά καί ὄχι ὑπερήφανα καί διανοητικά, καί κοινωνοῦμε μαζί τους, αἰσθανόμεθα ὅτι κοινωνοῦμε τῆς θείας χάριτος πού τούς περιέλαμπε. Χαιρόμεθα καί παρηγορούμεθα ἀληθινά. Αἰσθανόμεθα ἀκόμη τήν ἰδική μας πνευματική πτωχεία καί ἀγνωσία. Παρακινούμεθα ν' ἀγωνισθοῦμε πνευματικά πρὸς ἀγιασμό καί ἔνωσι μέ τόν Θεό.

Εἶναι φυσικό ἐξ ἄλλου γιά τούς ἁγίους αὐτούς ἄνδρες νά μή θέλουν νά σχετικοποιήσουν τήν Ἀλήθεια, ἀφοῦ ἡ

Ἄλήθεια γι' αὐτούς δέν ἦταν «ιδέα» ἢ «ἄποψις», ἀλλά μέθεξις Ζωῆς. Ἐμεῖς εὐκόλα σχετικοποιοῦμε τήν Ἄλήθεια τῆς Ἐκκλησίας ἢ καί κατηγοροῦμε τούς ἁγίους πού ἔμειναν ἀνυποχώρητοι προασπισταί τῆς, γιατί στερούμεθα τῶν θείων ἐμπειριῶν τῶν Ἁγίων.

Πῶς νά μή πλημμυρίση ἡ ψυχή μας ἀπό εὐγνωμοσύνη καί ἀπέραντη υἱική ἀγάπη πρὸς τούς ἁγίους αὐτούς ἄνδρες, ὅταν ἀναλογιζώμεθα ὅτι χωρὶς τήν ἰδική τους μαρτυρία καί θυσία ἔμεῖς σήμερα θά εἶχαμε ἐξανδραποδισθῆ ἀπό τόν λατινισμό καί θά εἶχαμε χάσει τό πολυτιμότερο ἀγαθό μέ τό ὅποιο καί γιά τό ὅποιο ζοῦμε, τήν ἀγία μας ὀρθόδοξο πίστι καί τήν δυνατότητα τῆς ἐνώσεώς μας μέ τόν Θεό;

Διδάσκαλοι, στῦλοι καί ἀκαθαίρετοι πύργοι τῆς ὀρθόδοξου πίστεως ἀνεφάνησαν τόν 14ον αἰῶνα ὁ ἅγιος Γρηγόριος καί τόν 15ον ὁ ἅγιος Μᾶρκος.

Σήμερα πού πάλι δεχόμεθα τήν ἰσχυρή πίεση τοῦ παπισμοῦ μέ τήν μορφή τοῦ θανατηφόρου ἐναγκαλισμοῦ διά διαλόγων, συμπροσευχῶν, συστηματικῆς προπαγάνδας, συνάψεως διπλωματικῶν σχέσεων καί ἄλλων μέσων ἔχουμε ἰδιαίτερα ἀνάγκη τῆς βοήθειας τῶν ἁγίων μας.

Τούς ἔχουμε ἀκόμη ἀνάγκη νά μᾶς ὑποδείξουν τήν ὀρθόδοξο εὐσέβεια καί νά μᾶς ἀπελευθερώσουν ἀπό τήν βαβυλώνιο αἰχμαλωσία τοῦ δυτικοῦ εὐσεβισμοῦ, πού ἐδῶ καί χρόνια ἀνεπαίσθητα τροφοδοτεῖ τόν λαό μας. Μή μαθητεύοντες στούς ἁγίους Πατέρας μας, πάσχουμε ἀπό ἀναισθησία, ἀδυνατοῦμε νά κατανοήσουμε τήν ὀρθόδοξο λειτουργική, ἡσυχαστική, καί νηπτική παράδοσι τῆς προσευχῆς καί τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Αὐτή τήν παράδοσι ἀναζητοῦν σήμερα πολλοί κουρασμένοι ἀπό τόν στείρο δυτικό οὐμανιστικό χριστιανισμό ἄνθρωποι τῆς δύσεως.

Ὁ δυτικός εὐσεβισμός, γιά τόν ὅποιον ὁ Θεός εἶναι ἀντικείμενο διανοητικῆς σκέψεως ἢ συναισθηματικῆς εὐλαβείας ἢ ἀξία τοῦ πολιτισμοῦ, ἔφερε στήν δύσι καί φέρνει καί στόν τόπο μας τήν ἄθεια.

Ἡ μεγαλύτερα ἁμαρτία πού ἐκάναμε καί κάνουμε οἱ νεοέλληνες καί μάλιστα οἱ ὑπεύθυνοι τῆς ἀγωγῆς τοῦ λαοῦ μας εἶναι ὅτι ἀγνοήσαμε τούς ἁγίους Πατέρας μας,

τούς ἀληθινούς παιδαγωγούς καί εὐαγγελικούς ποιμένας.

Σάν πτωχοί συγγενεῖς ζητούσαμε στά δυτικά πανεπιστήμια καί στά δυτικά θεολογικά καί θρησκευτικά ἔργα καί δρᾶσι τά πρότυπα τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Αὐτός ὁ δυτικίζων χριστιανισμός μας σήμερα, πιεζόμενος ἀπό τήν ἀθεΐα καί τήν ποικίλη ἀμφισβήτησι, κλονίζεται. Ἄς μή προσπαθοῦμε νά τόν δικαιώσουμε καί νά τόν στηρίξουμε. Εἶναι ἀπό τήν ἴδια του τήν φύσι εὐθραυστος, γιατί δέν εἶναι ἀληθινός.

Τώρα καί πάντοτε στέκεται μόνο ὅ,τι εἶναι γνήσιο καί ἀληθινό. Αὐτό μᾶς προσφέρει ὁ ἅγιος Γρηγόριος καί ὁ ἅγιος Μᾶρκος.

Ἡ Ἐκκλησία μέ τίς Συνόδους καί μέ τήν μαρτυρία τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ ἀνεγνώρισε στούς διδασκάλους αὐτούς τούς ἀπλανεῖς ἐκφραστάς τῆς Ἀληθείας τῆς.

Οἱ δυτικοί τούς ἀμφισβήτησαν καί τούς ἀμφισβητοῦν μέχρι σήμερα. Ἐκαναν καί κάνουν πολλές προσπάθειες νά τούς σπιλώσουν καί νά τούς μειώσουν. Ἀκόμη καί μερικοί ἰδικοί μας θεολόγοι, παρασυρθέντες ἀπό τούς «σοφούς» τῆς δύσεως συμμερίσθηκαν τίς κατηγορίες τῶν δυτικῶν. Ἔτσι ἔγιναν πατραλοῖα. Ἐκφράζω γι' αὐτό τόν βαθύ μου πόνο. Ἐάν ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς δέν εἶναι ἀπλανῆς διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας, τότε καί ἡ Ἐκκλησία ἐπλανήθη πού τόν ἀνεκήρυξε ἅγιο καί «ὀρθοδοξίας φωστήρα, Ἐκκλησίας στήριγμα καί διδάσκαλον, τῶν μοναστῶν καλλονή, τῶν θεολόγων ὑπέρμαχον ἀπροσμάχητον... , κήρυκα τῆς Χάριτος...», καί καθιέρωσε τήν β' Κυριακή τῶν Νηστειῶν νά τιμᾶται ἰδιαίτερος ἡ μνήμη του ὡς μεγίστου Πατρός καί Διδασκάλου τῆς.

Στερούμεθα πραγματικῆς ταπεινώσεως, ἡ ὁποία θά μᾶς ἐδοθοῦσε νά ἀναγνωρίσουμε τήν ἀποτυχία τῆς ἰδικῆς μας «εὐσεβείας» καί νά δεχθοῦμε ἐν μετανοίᾳ τήν εὐσέβεια τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως μᾶς τήν παραδίδουν οἱ ἅγιοι Πατέρες μας.

Ἡ σωτηρία τοῦ καθενός ἀπό μᾶς καί ἡ ἀνακαίνισις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ἐν μετανοίᾳ ἐπιστροφή μας στούς ἁγίους Πατέρας.

Ὁ εὐσεβής ἐκδότης καί ταπεινός ἐργάτης τῆς Ἐκκλησίας μας κ. Στυλιανός Κεμεντζετζίδης προσφέρει μεγάλη ὑπηρεσία στόν λαό τοῦ Θεοῦ μέ τήν ἐκδοσι τῶν δύο αὐτῶν σπουδαιωτάτων ἔργων. Ὁ ἀναγνώστης θά ἀντιληφθῇ τήν σημασία τους.

Θά διαπιστώσῃ ἀκόμη ὅτι πολλά ἀπό τά συνθήματα πού διαδίδονται καί οἱ μηχανορραφίες πού ἐξυφαίνονται σήμερα κατά τῆς ὀρθοδοξίας, ἔχουν τό προηγούμενό τους στά χρόνια τῶν ἁγίων Πατέρων μας.

Σημειώνω ἐνδεικτικά τήν ἀξίωσι τοῦ ἐξωμότου Ἰσιδώρου Ρωσίας νά συζητηθοῦν στήν Σύνοδο Φερράρας - Φλωρεντίας ὄχι οἱ διαφορές ἀλλά κατά τῆν σύγχρονο ὀρολογία τά «ἐνοῦντα» ἡμᾶς: «... θελήσαντος δέ τοῦ ἁγίου (Μάρκου) νά ἀναγνώσῃ μέρος ἐκ τῶν λόγων τοῦ Καβάσιλα, περί τοῦ προτιθέντος ζητήματος, εὐθύς εἶπεν ὁ Ρωσίας, ἡμεῖς διά ἔνωσιν καί εἰρήνην ἤλθομεν ἐνταῦθα, οὐχί διά σχίσμα καί διάστασιν. Θέλομεν λοιπόν, ἵνα ἀναγινώσκωμεν τούς ἐνωτικούς ὄχι τούς σχισματικούς καί χωρίζοντας. Ὁ Καβάσιλας εἶναι σχισματικός καί δέν θέλομεν νά ἀναγινώσκηται» (Ἀντίπαπας, σελ. 99).

Γιά νά καμφοῦν οἱ ἐμμένοντες στήν Ὄρθοδοξία ἐχρησιμοποιοῦνται ποικίλες πιέσεις, ἀπειλές, ὑποσχέσεις, κολακείες, ἀποδόσεις ὀφικίων, μέ τά ὅποια μετέστρεψαν τούς ἀδυνάτους καί ὀλιγοπίστους. Ἐπεστράτευσαν ἀκόμη τό ἱερόν αἶτημα τῆς «ἐνώσεως» ὡς πρόφασι γιά τήν προδοσία τῆς πίστεως.

«Προσκαλεσάμενος λοιπόν καί τοῦτον (τόν ἅγιον Μᾶρκο) ἀρχήνησε (ὁ Πατριάρχης) νά τόν παρακινή, νά τόν παρακαλῇ, νά τόν εὐχεται, νά ἔχῃ τās εὐχάς τῶν ἁγίων τοῦ ἔλεγε· νά ἔχῃ τās εὐχάς τοῦ πατρός σου· εἰς αὐτάς σέ ἐξορκίζω· μή στέκης ἐναντίον εἰς τό θεῖον τοῦτο ἔργον τῆς ἐνώσεως· εἰς τήν κοινήν ὠφέλειαν τοῦ γένους μας· συγκατάνευσον καί σύ μικρόν, διά νά γένη κάθε καλόν...» (Ἀντίπαπας σελ. 102).

Τίς πιέσεις κατά τῶν ὀρθοδόξων ἔκαναν οἱ Λατῖνοι μέσω τῶν ἐξωμοσάντων πρώην ὀρθοδόξων. Αὐτοί σιγά-σιγά παρέσυραν καί τούς ἐμμένοντας στήν πατρώα εὐσέβεια «... ὅτι ἐκείνοι οἱ ὀνομασθέντες, καθὼς τούς ἔπρεπε, λατινόφρονες, τήν αἰσώπειον ἀλώπεκα μιμούμενοι,

μέ κάθε τρόπον ἐσπούδαζαν νά ἐλκύσουν ὅσον ἐδύναντο πολλούς εἰς τήν ἰδικήν τους ἀπώλειαν. Ὁθεν ὁ μακάριος οὗτος καί ἀποστολικός διδάσκαλος, βλέποντας τόν κακόν τοῦτον βρασμόν τοῦ λατινισμοῦ καί παπισμοῦ, καί τήν ζάλην τοῦ καιροῦ, πῶς ἦτον μεγάλη καί ἐπικίνδυνος...» (Ἀντίπαπας σελ. 151).

Ἅσοι παρακολουθοῦν ἐπισταμένως τά διαδραματιζόμενα σήμερα εὐκόλα διαπιστώνουν τίς συμπτώσεις.

Θά πρέπει νά σημειωθῇ ὅτι συγγραφεύς τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ εἶναι ὁ στενός συνεργάτης καί φίλος του, ἅγιος Φιλόθεος ὁ Κόκκινος, ὁ Θεσσαλονικεύς, σοφός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καί πρώην ἀγιορείτης καί ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Μεγίστης Λαύρας. Στό πρόσωπο τοῦ ἁγίου Φιλοθέου ὁ Μέγας Ἱεράρχης εὗρηκε τόν ἀντάξιο βιογράφο του. Τό ἔργο μετέφρασε στήν ζωντανή δημοτική γλῶσσα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ὁ σοφός ἐπίσης καί ὄσιος ἱερομόναχος καί διδάσκαλος τοῦ Γένους Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, ὁ ὁποῖος τότε ἦτο Σχολάρχης τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Σχολῆς τοῦ Γένους.

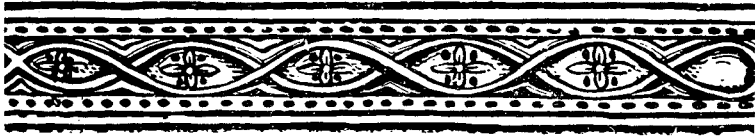
Ἅ ἴδιος συνέγραψε καί τόν «Ἀντίπαπαν» εἰς τόν ὁποῖον παρουσιάζονται οἱ «ὑπερθαύμαστοι ἀγῶνες καί τά ἥρωϊκά παλαίσματα καί τρώντι ὑπερφυῆ κατορθώματα» τοῦ ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, τοῦ ὑπερμάχου καί μονομάχου τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἅ ἀμφοτέρωτα τά ἔργα εἶναι δυσεύρετα. Τό πρῶτο σώζεται καί στήν βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς μας, ἐκ τῆς ὁποίας καί τό παρεδώσαμε πρός ἔκδοσιν.

Βίοι μεγάλων ἁγίων καί διδασκάλων συγγραφέντες καί μεταφρασθέντες ἐπίσης ἀπό ἁγίους καί θεοφόρους ἄνδρες, φορεῖς τῆς γνησίας ὀρθοδόξου παραδόσεως, ἀποτελοῦν ἰδιαιτέρα εὐλογία καί ἀποκάλυψι ζωῆς αἰωνίου.

Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας 1981

**Ἅ Καθηγούμενος τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἱερᾶς
Κοινοβιακῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου
Ἁρχιμ. Γεώργιος**

Φωτίου Κόντογλου Κυδωνιέως,

Ἐπιστολή «πρὸς τὸν Πανοσιολογιώτατον
Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γρηγορίου
Ἀρχιμανδρίτην Βησσαρίωνα» Εἰς Ἁγ. Ὄρος

Εὐσεβάστως ὑποβάλλω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ὁσιότητα
τά θερμὰ συγχαρητήριά μου ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ περιοδι-
κοῦ «Ὁ Ὁσιος Γρηγόριος» καὶ δι' Ὑμῶν πρὸς ἅπαντας
τούς Πατέρας τῆς καθ' ὑμᾶς Μονῆς, ὡς καὶ τούς συνερ-
γάτας τοῦ περιοδικοῦ, ἐκφράζων συνάμα καὶ τὰς εὐχα-
ριστίας μου διὰ τὴν ἐκ μέρους ὑμῶν ἀποστολὴν τῶν δύο
πρώτων τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ. Ἡ ἐκδοσις αὕτη μέλλει
νά πληρώσῃ ἐπιτακτικὴν πνευματικὴν ἀνάγκην τοῦ
Ἀγωνύμου Ὁρους, καὶ δὴ σήμερον, ὁπότε οἱ ἐν αὐτῷ
ἀσκούμενοι εὐλαβέστατοι πατέρες καὶ φύλακες ἄγρυπνοι
τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως θά δυνηθῶσι δι' αὐτοῦ νά ἐκ-
φράζωσι τὴν ἐμμονὴν αὐτῶν εἰς τὴν πατρῶαν εὐσέβειαν
καὶ νά κηρύττωσιν ὅτι, πάση θυσίᾳ, θά διαφυλάξωσι τὸν
εἰς αὐτοὺς ἐμπεπιστευμένον μέγιστον καὶ ἀτίμητον θη-
σαυρὸν τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸν ὁποῖον καὶ πάλιν ἐπ' ἐσχά-
των, ὁ βύθιος δράκων, ὁ ἐν Ρώμῃ ἐνεδρεύων, ἐπιχειρεῖ,
συρίζων καὶ ἔρπων ὑπούλως, ὅπως περισφίγῃ διὰ τῶν
ἐλίκων αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἡ ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ θά
χαροποιήσῃ πάντας τούς πιστοὺς Ὁρθοδόξους, τούς
ἀφορῶντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῆς Πίστεως, ἣν οἰκεῖτε
καὶ λαμπρύνετε διὰ τῆς ἡρωϊκῆς ὑμῶν ἀσκήσεως καὶ πο-
λιτείας.

Μετά βαθέως σεβασμοῦ
καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης
Φώτιος Κόντογλου, ἐλάχιστος
Ἐν Ἀθήναις τῇ α' Αὐγούστου (1964)

Ἡ Ὁρθοδοξία καὶ οἱ θησαυροὶ τῆς.

Τὸ σπουδαῖο εἶναι πῶς μ' αὐτὴ τὴν κίνηση πού γίνεται, ὄχι μοναχὰ στὴν Ἀμερική, ἀλλὰ καὶ στὴ Γαλλία, στὴ Γερμανία, καὶ ἀλλοῦ, φανερώναται πῶς ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ πηγὴ ἀπ' ὅπου τρέχου-νε νὰ ξεδιψάσουνε ἄνθρωποι πού δὲν εὐρήκανε τὴν ἀλήθεια οὔτε στὸν Καθολικισμό, οὔτε στὸν Προτεσταντισμό, οὔτε σὲ καμμιά ἄλλη ἀπὸ τίς μυριάδες αἵρέσεις πού ὑπάρχουνε σήμερα.

Ἔτσι ἀποδείχεται πῶς ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ πρώτη καὶ ἀνάλαχτη Ἐκκλησία, πού δὲν παραμορφώθηκε ἀπὸ κοσμικοὺς νεωτερισμοὺς, ἡ κιβωτὸς πού κλείνει μέσα τῆς τὴν ἀληθινὴ ἀποκάλυψη τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας. Κι ἡ αὐστηρὴ παράδοσή της εἶναι τὸ μέσον πού διατηρήθηκε αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, ὄχι σὰν ἀφηρημένη ἔννοια, ἀλλὰ σὰν ζωντανὴ πραγματικότητα.

Στὸν πρόλογο τῆς «Φιλοκαλίας» ὁ Νίκων γράφει ἀνάμεσα στὰ ἄλλα: «Οἱ βάσεις τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἡ Ἁγία Γραφή καὶ οἱ Παράδοσεις, ἄλλες προφορικῆς καὶ ἄλλες γραμμένες στὰ ἔργα τῶν Πατέρων». Ἄλλου γράφει: «Ἐπειδὴ στὶς ἡμέρες μας δὲν ἔχουμε πνευματικοὺς ὁδηγοὺς, γίνεται ἀπαραίτητη ἡ συνεχὴς μελέτη τῶν ἱερῶν αὐτῶν ἔργων, ὥστε ν' ἀκολουθήσει κανένας ἀκίνδυνα αὐτὸν τὸν θαυμάσιον δρόμο πού ἀνοίγει ἡ τέχνη τῶν τεχνῶν, ἡ ἐπιστήμη τῶν ἐπιστημῶν τῆς πνευματικῆς τελειοποιήσεως. Γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε σὲ τοῦτο, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχουμε γνήσια ταπεινότητα, εἰλικρίνεια, ἐγκαρτέρηση καὶ ἀγνότητα».

Καὶ ὅμως, ἔμεῖς οἱ Ἕλληνες, πού ἔχουμε αὐτὸν τὸν θησαυρὸ τῆς Ὁρθοδοξίας, θέλουμε νὰ θραפוῦμε θρησκευτικὰ μὲ λογγῆς - λογγῆς ξένα ἄχερα. Ὁ πατὴρ Νίκων, σὲ κάποιον δικό μας πού πῆγε στ' Ἁγιον Ὄρος, εἶπε: «Πρέπει νὰ θεωρεῖς τὸν ἑαυτὸ σου μακάριο πού εἶσαι ὀρθόδοξος. Γιατὶ πολυτιμότερο πράγμα ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμον».

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ ἄρθρο τοῦ Φώτη Κόντογλου).

ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΗΘΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

« Η ΚΑΙΝΗ ΕΝΤΟΛΗ » (Ίωάν. 13,34)

«Όλοι έχουμε ανάγκη από αγάπη», έγραφε τό περι-
οδικό «Έφημέριος» άριθμ. 23-24/1980, σέ μιά άφίσσα
γιά τήν «ήμέρα τής αγάπης», μέ τήν όποία προέτρεπε νά
γίνωνται έργα χριστιανικής αγάπης χάριν τών υπερηλί-
κων, τών πτωχών καί τών όρφανών.

Κοντά στήν πρακτική της πλευρά ή άφίσσα εξέφραζε
μιά μεγάλη αλήθεια: ότι δηλαδή όχι μόνο τά γηροατεία, οί
άρρωστοι καί γενικά αύτοί πού ύποφέρουν, αλλά όλοι
μά άπόλυτα όλοι έχουμε ανάγκη από αγάπη. Όπως
άκριβώς δέν μπορούμε νά ζήσουμε χωρίς τόν άέρα, τό
φώς καί τή θερμότητα του ήλιου, κατά τόν ίδιο τρόπο
δέν είναι δυνατόν νά ζήση ό άνθρωπος χωρίς τήν αγάπη
πάνω στή γή. Όλοι έχουμε ανάγκη από τήν αγάπη.

Τό γεγονός αύτό δέν είναι ανάγκη νά προβληθῆ, τό ζή
ό κάθε άνθρωπος στή προσωπική του ζωή. «Η δύναμη
του αγαπών είναι φυτεμένη από τήν αρχή μέσα στήν άν-
θρώπινη ψυχή» (βλ. Ν. Καβάσιλα: Έν Χριστῶ Ζωή, σελ.
64)· ή δύναμη αύτή αποτελεί μέρος από τήν ίδια τή σύ-
σταση τής ύπάρξεώς μας, είναι ή σφραγίδα τής εικόνας
του Θεου ό όποιος «αγάπη έστιν» (Α΄ Ίωάν. 4,8).

Στήν Π. Διαθήκη ή αγάπη βρίσκεται στήν αρχή του
Δεκαλόγου, αλλά τήν αληθινή εικόνα της μάς τή δείχνει
ό Σωτήρας Χριστός, όταν σαρκώθηκε από αγάπη γιά μάς
καί άποκαλύφθηκε σέ μάς ως σαρκωμένη αγάπη. Αυτός
αγάπησε τούς ανθρώπους όπως κανείς άλλος δέν τούς
αγάπησε ή θά τούς αγαπήση ποτέ· θεράπευσε τίς πληγές

τους, τούς συγχώρησε τὰ ἁμαρτήματα καί πήρε πάνω Του τὰ ἁμαρτήματα ὅλων ἀποδεχόμενος νά πεθάνη γιά μᾶς θάνατο ταπεινωτικό, γιά νά ἀνοίξη σέ μᾶς ὅλους τόν δρόμο τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀναστάσεως. Καί ἔπειτα μᾶς ἄφησε τήν πιό ἅγια Διαθήκη, σφραγισμένη μέ τό Ἅγιο καί Θεῖο Αἷμα Του: τήν καινή ἐντολή τῆς ἀγάπης.

Στό Μυστικό Δεῖπνο, τίς τελευταῖες στιγμές πού ζοῦσε μέ τούς μαθητές, ὁ Σωτήρας τούς ἐμπιστεύεται αὐτή τή Διαθήκη τῆς ἀγάπης. «Ἐντολήν καινήν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καί ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐάν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰωάν. 13,34). Καί σάν νά μὴν ἔφτανε αὐτή ἡ τόσο καθαρή ἐντολή ὁ Σωτήρας τήν ἐπαναλαμβάνει λίγο παρακάτω: «αὕτη ἐστίν ἡ ἐντολή ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς» (Ἰωάν. 15,12). Γιά νά τό ἐπαναλάβῃ εὐθύς ἀμέσως καί σέ πιό ἀποφασιστικό τόνο: «ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰωάν. 15,17).

Μέ καμμιά ἄλλη εὐαγγελική ἐντολή ὁ Σωτήρας δέν ἔκανε ἔτσι. Μᾶς εἶπε ὅτι ὅλες οἱ θεῖες ἐντολές εἶναι ἀναγκαῖες γιά τή σωτηρία: «εἰ δέ θέλεις εἰς τήν ζωὴν εἰσελθεῖν, τήρησον τὰς ἐντολάς» (Ματθ. 19,17). Ἐνῶ ὅταν πρόκειται γιά τήν ἀγάπη ὁ Κύριος ἐπιμένει μέ ἰδιαιτέρο τρόπο, διατάσσει μέ κίνδυνο νά προσβάλῃ τήν ἐλεύθερη θέληση τοῦ ἀνθρώπου, γιά νά μᾶς κἀνῃ νά καταλάβουμε πόσο ἀπαραίτητη μᾶς εἶναι ἡ ἀγάπη, τί μεγάλη ἀξία ἔχει αὐτή ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Γι' αὐτό καί ὁ Μέγας Παῦλος, στό θαυμαστό ὕμνο τῆς ἀγάπης λέγει καί αὐτός ὁμόφωνα μέ τόν Δάσκαλο τῆς ἀγάπης: «Χωρὶς τήν ἀγάπη, ὅλα τὰ πνευματικά χαρίσματα, ὅλες οἱ ἀρετές, ἀκόμη καί αὐτό τό μαρτύριο δέν ἔχουν καμμιά ἀξία» (πρβλ. Α΄ Κορινθ. 13). Ἐνῶ ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς ἀναφερόμενος εἰδικά στήν πνευματικὴ ζωὴ διευκρινίζει ὅτι «ὅλα αὐτὰ χωρὶς ἀγάπη, εἶναι ξένα πρὸς τόν Θεόν» (Βλ. Λόγ. Ἀσκητ. 36).

Τίποτε δέν εἶναι πιό θαυμαστό, πιό μεγάλο καί πιό ἀπαραίτητο γιά τούς ἀνθρώπους ἀπὸ τήν ἀγάπη. Αὐτὴ ἦταν παροῦσα στή θεμελίωση τοῦ κόσμου, μ' αὐτὴ ὁ κόσμος δημιουργήθηκε πάλι τῆ δεύτερῃ φορᾶ· εἶναι ὁ κα-

θολικός νόμος τῆς ὑπάρξεώς μας πάνω στή γῆ καί θά ἀποτελέση τήν ἀνέκφραστη χαρά τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Ἄλλά βέβαια τό νά ὀμιλῇ κανεῖς γιά τήν ἀγάπη σημαίνει τό νά ὀμιλῇ γιά τόν ἴδιο τόν Θεό καί αὐτό εἶναι ἐπικίνδυνο γι' αὐτόν πού δέν ἔφτασε στήν τελειότητα (βλ. Κλίμαξ, Λόγος λ' Περί ἀγάπης κ.λ.π). Γι' αὐτό, ἀπό τόν ἀτέλειωτο σωρό τοῦ πλούτου τῆς θά ἀναφερθῶ σέ μερικές μόνο πλευρές τῆς ἀγάπης, πού βρίσκεται στίς ἀνθρώπινες σχέσεις, ὅπως ἦλθαν σέ φῶς ἀπό μερικούς μεγάλους πνευματικούς πατέρες καί μεγάλους πρακτικούς τῆς ἀγάπης.

Στόν Ἅγιο Ἰσαάκ τό Σύρο βρίσκουμε αὐτόν τόν θαυμαστό λόγο: «ἀνάγκασον σεαυτόν, ὅταν ὑπαντήσης τῷ πλησίον σου, ἵνα τιμήσης αὐτόν ὑπέρ τό μέτρον αὐτοῦ . . . καί ἐπαίνεσον αὐτόν εἰς ἅπερ οὐκ ἔχει . . . ἐν γάρ τούτοις, καί τοῖς τοιοῦτοις ἔλκεις αὐτόν εἰς τό ἀγαθόν, καί ἀναγκάζεις αὐτόν αἰσχύνεσθαι ἐκ τῆς προσηγορίας, ἧς προσηγόρευσας αὐτόν. Καί σπεῖρεις εἰς αὐτόν σπέρματα ἀρετῆς» (Ἅγ. Ἰσαάκ τοῦ Σύρου, Ἀσκητικά, Λόγος ε').

Ἀγαπώντας κάποιον δέν κάνεις μόνο μιά καλή πράξη γι' αὐτόν ἀλλά τόν βοηθεῖς νά γίνῃ καλύτερος, σπέρνεις μέσα του τόν σπόρο τῆς ἀρετῆς. Ἄλλά τό πιό θαυμαστό πρᾶγμα εἶναι ὅτι αὐτή ἡ μεταβολή, τήν ὁποία ἐγώ μέ τήν ἀγάπη μου ἐπιφέρω στόν πλησίον ἐπιστρέφει σέ μένα καί μ' ἀλλάζει καί μένα. «Εἰ πρόσωπον φιλουμένου ἐναργῶς ὄλους ἡμᾶς μεταβάλλει, καί φαιδρούς, καί ἰλαρούς, καί ἀλύπους ἀπεργάζεται, τί δ' ἂν οὐ ποιήσειε πρόσωπον Δεσπότου, ἐν καθαρᾷ ψυχῇ ποιουμένου ἀοράτως ἐκδημίαν;» (Κλίμαξ 30,1).

Τί ἦταν ἄραγε αὐτό πού ἔκανε τόν κόσμο ὥστε νά συγκεντρώνεται κατά χιλιάδες γύρω ἀπό τόν Σωτήρα, ξεχνώντας τήν πείνα, τήν δίψα καί τήν κούραση; Ἦταν ἀληθινά ἡ διδασκαλία Του ἡ καινούργια, ἀλλά περισσότερο ἀπό αὐτό ἦταν ἡ δύναμη τῆς θεϊκῆς ἀγάπης, τήν ὁποία ἐροίχνε πάνω τους ἡ ἐνανθρωπήσασα Ἀγάπη πού τούς παρηγοροῦσε, τούς ἀνακούφιζε καί τούς θεράπευε ἀπό τίς σωματικές καί ψυχικές ταλαιπωρίες. Ἄς θυμηθοῦμε τήν αἰμορροοῦσα ἐπί δώδεκα χρόνια γυναῖκα:

«ἔλεγεν γάρ ἐν ἑαυτῇ· ἔάν μόνον ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι» (Ματθ. 9,21).

Αὐτό τό πρᾶγμα τό βλέπουμε καί στή ζωῇ μερικῶν ἀγίων. Λέγεται, γιά παράδειγμα, στό βίο τοῦ Ἁγίου Νικολάου ὅτι ἄν κανεῖς εἶχε κάποια ἀρρώστια ἢ ἕνα ψυχικό πόνο καί κοιτοῦσε μόνο στό πρόσωπο τοῦ μεγάλου ἱεράρχη, εὑρίσκει παρηγοριά στόν πόνο του. Ἀλλά βέβαια ὁ Ἁγιος Νικόλαος ἦταν πολύ ἐλεήμων καί ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι τό πιό αὐθεντικό σημεῖο τῆς ἀγάπης γιά τόν ἄλλο. Ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης τοῦ μεγάλου ἱεράρχη μέ τήν ὁποία περιέβαλλε αὐτούς πού ἔρχονταν πλησίον του, τούς ἐλάφρυνε καί τούς ἔφερε ψυχική παρηγοριά. Γι' αὐτό καί ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τόν ἱεράρχη Νικόλαο τοποθετώντας τον στήν πρώτη θέση μεταξύ ὄλων τῶν ἱεραρχῶν τῆς.

Καί μόνο ἀπό αὐτά τά παραδείγματα διαπιστώνουμε ὅτι ἀπό τήν ὑπαρξη τοῦ ἀγαπῶντος ξεχύνεται κάτι μυστικό, μιᾶ δύναμη πού κάνει καλό στούς ἄλλους. Μεταξύ αὐτῶν πού ἀγαπῶνται πραγματοποιεῖται μιᾶ μυστική κοινωνία ἐνεργητικῶν δυνάμεων, οἱ ὁποῖες μεταβάλλουν ὁλόκληρη τή ζωῇ τους. «Ἡ ἀγάπη . . . οὐκ ἀσχημονεῖ», λέγει πάλι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «οὐ ζητεῖ τά ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τό κακόν, . . . πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει» (Α΄ Κορινθ. 13,5). Αὐτές τίς τοποθετήσεις, τίς τόσο διαφορετικές σέ σύγκριση μέ τήν συνηθισμένη συμπεριφορὰ πού βρῖσκουμε μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, δέν τίς ἐπιβάλλει μέ τή βία ὁ ἀγαπῶν, ἀλλά ξεχύνονται μέ τρόπο φυσικό ἀπό τήν ἀγάπη πρὸς τόν ἀγαπώμενο. Δέν βλέπουμε αὐτό τό πρᾶγμα καί στήν καθημερινή ζωῇ; Ὅταν κανεῖς ἀγαπᾷ τόν ἄλλο, τόν βλέπει μέ διαφορετικά μάτια ἀπ' ὅ,τι τόν ὑπόλοιπο κόσμο. Ἄς εἶναι ἕνα παιδί ὁσοδῆποτε ἄσχημο, ἢ μητέρα του τό ἀγαπᾷ καί τό θεωρεῖ ὁμορφο ὅσο κανένα ἄλλο. Ἐχει κάποιος ὅλα τά ἐλαττώματα. Ὁ φίλος του δέν τά βλέπει, δέν τά γνωρίζει καί εἶναι σέ θέση νά πεθάνη γι' αὐτόν. Διότι τίποτε δέν εἶναι δυνατόν νά ἀλλάξῃ τόν πιστό φίλο (βλ. Ἐκκλησιαστής 4,15) καί διότι ἡ ἀγάπη εἶναι μιᾶ δύναμη, μιᾶ φωτιά, τήν ὁποία οὔτε οἱ ποταμοί, οὔτε ἡ θάλασσα δέν μποροῦν νά τή σθῆσουν·

είναι δυνατή σάν τό θάνατο (βλ. Ἕσμο αὐμάτων 8, 6-7).

Ἀπό πού ἔρχεται αὐτή ἡ ὀπτική μεταβολή, αὐτή ἡ βα-
θειά μεταβολή, τήν ὁποία ἀπεργάζεται ἡ ἀγάπη μεταξύ
αὐτῶν πού ἀγαπῶνται;

Δημιουργημένος κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ
κάθε ἄνθρωπος εἶναι μιά μοναδική, ἀνεπανάληπτη
ὑπαρξη, μιά παρουσία πού δέν ὑπῆρχε μέχρι τώρα, ἀλλά
καί πού δέν θά ὑπάρξη ἄλλη στόν κόσμο. Συμβαίνει δέ
αὐτό διότι κάθε ἄνθρωπος ἀντανακλᾷ στήν ὑπαρξη του
κατά τρόπο μοναδικό, προσωπικό, τόν Δημιουργό. Κάθε
ἄνθρωπος ἀντανακλᾷ μιά μοναδική λάμψη τοῦ κάλλους
καί τοῦ πληρώματος τοῦ Θεοῦ. Τό βλέπουμε αὐτό μερι-
κές φορές στά ἄθῶα πρόσωπα τῶν παιδιῶν, στά
πρόσωπα τῶν ὁσίων πού καθαρίστηκαν μέ τά δάκρυα,
στά ἀναγεννημένα διά τῶν βασάνων πρόσωπα τῶν μαρ-
τύρων. Μέ τήν θεϊκή εἰκόνα, τήν ὁποία φέρει μέσα του
κάθε ἄνθρωπος κρύβει μέσα του ἕνα ἀτίμητο θησαυρό, ἡ
ψυχή του εἶναι πιό ἀκριβή ἀπ' ὅ,τι ὀλόκληρος ὁ κόσμος.

Καταλαβαίνουμε ἔτσι πόσο βαθύς εἶναι αὐτός ὁ λόγος
τῶν πατέρων: «Εἶδες ἕνα ἄνθρωπο; εἶδες τόν Θεό». Καί
καταλαβαίνουμε γιατί ἡ φιλοξενία τιμᾶται τόσο πολύ
στίς ὀρθόδοξες χώρες. Διότι τό νά δεχθῆς τόν ξένο
ἀδελφό, ταξιδιώτη ἢ ἄρρωστο, σημαίνει νά δεχθῆς τόν
Θεό: «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνί τούτων τῶν ἀδελφῶν μου
τῶν ἐλαχίστων, ἐμοί ἐποιήσατε», λέγει ὁ Κύριος (Ματθ.
25,40).

Ἀλλά αὐτός ὁ μοναδικός πλοῦτος, τόν ὁποῖο κρύβει ὁ
καθένας μέσα στήν ὑπαρξη του, συνήθως εἶναι ἕνας
κρυμμένος θησαυρός, ἄγνωστος καί γιά τούς ἄλλους
ἀλλά πολλές φορές καί γιά τόν ἴδιο τόν κατέχοντα.

Ἐπομένως μόνο ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ θαυμαστή δύναμη, τό
κλειδί πού ἀνοίγει τά ἐσώτερα τοῦ ἀνθρώπου, στόν
ὁποῖο ἀντανακλᾶται τό θεϊκό κάλλος πού φανερώνει τήν
ὠραιότητα τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο. Ἀλλά
αὐτή ἡ εἰκόνα δέν εἶναι κάτι στατικό ἀλλά δυναμικό,
τείνει νά ὀλοκληρωθῆ στήν ὁμοιότητα. Μιλώντας γιά τό
κάλλος τῆς εἰκόνας προβλέπεται καί ἡ ὀλόκληρωσή της
στήν ὁμοίωση, τό ὁποῖο εἶναι θεϊκό κάλλος. Ἐδῶ βασι-
ζεται ἡ ἀνεξήγητη γιά τούς ἄλλους στάση τοῦ ἀγαπῶν-

τος. Δέν βλέπει τίς ἐλλείψεις ἢ τίς ἀτέλειες τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου διότι εἶναι γοητευμένος μέ τό κάλλος τῆς θεϊκῆς εἰκόνας τοῦ ἀνθρώπου καί θαυμάζει ἀκόμη περισσότερο γιά τό κάλλος τῆς εἰκόνας πού πρόκειται νά ὀλοκληρωθῆ στήν ὁμοίωση. Διότι «μόνο ὁ ἀγαπῶν βλέπει τόν ἀγαπώμενο ἔτσι ὅπως εἶναι στήν πραγματικότητα» (π. Δημ. Στανιλοάε, Φιλοκαλία τόμ. Η, σελ. 197).

Ποίος μισεῖ τήν ἁμαρτία περισσότερο ἀπό ὁ,τι οἱ ἅγιοι; Καί παρ' ὅλα αὐτά οἱ ἅγιοι δέν βλέπουν τίς ἁμαρτίες τῶν ἄλλων. Καί δέν τίς βλέπουν ὄχι διότι δέν θέλουν νά τίς βλέπουν, ἀλλά γιατί δέν μποροῦν νά τίς βλέπουν ἐξ αἰτίας τῆς ἀγάπης. Αὐτοί βλέπουν στό ἀνθρώπινο πρόσωπο ἓνα μυστήριο τόσο βαθύ καί θαυμαστό ὥστε διαισθάνονται τήν ὑπαρξή σ' αὐτό (τό ἀνθρώπινο πρόσωπο) δυνατοτήτων ξεπεράσματος κάθε ἁμαρτωλῆς καταστάσεως. Καί αὐτές οἱ δυνατότητες πραγματοποιοῦνται μόνο μέ τήν δύναμη τῆς ἀγάπης(ἔνθα ἀνωτέρω τόμ. Θ', σελ. 545). Γι' αὐτό λέγει καί ὁ Ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος ὅτι μέ τήν ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον «σπείρεις εἰς τήν ψυχῆν αὐτοῦ σπέρματα ἀρετῆς». Ἡ ἀγάπη περιέχει αὐτό, τό ὁποῖο δόθηκε δυνάμει στόν ἀνθρώπο, τίς μοναδικές δηλαδή δυνατότητες γιά νά προοδεύσῃ καί τόν βοηθεῖ νά προοδεύσῃ πράγματι.

Ἄς φαντασθοῦμε τώρα κάτι τό ὁποῖο δέν εἶναι οὔτε οὐτοπία οὔτε μή πραγματοποιήσιμο καί συγκεκριμένα, μακάρι νά ἔδλεπαν οἱ Χριστιανοί μ' ὅλη τή σοβαρότητα καί νά προσπαθοῦσαν μ' ὅλη τήν εἰλικρίνεια καί ὅλες τίς δυνάμεις τους νά ἐκπληρώσουν τήν πιό ἅγια ἐντολή τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ: «ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς». Τί θαυμαστή μεταβολή θά γινόταν στήν ἀνθρώπινη κοινωνία! Διότι ἂν ὅλοι ἀγαποῦσαμε ἓνα ἀνθρώπο, τότε αὐτός θάταν σχεδόν ἀδύνατο νά γίνῃ κακός καί ἔτσι ὅλοι θά γίνονταν καλοί. Γεγονός, λέγω, ἀπόλυτα πραγματοποιήσιμο γιατί ἡ εὐαγγελική ἐντολή τῆς ἀγάπης δόθηκε γιά ὀλόκληρο τόν κόσμο καί ὁ Θεός δέν διέταξε τίποτε ἀδύνατο. Ὡστόσο ἂν βλέπουμε ὅτι ὑπάρχει πολύ κακό στόν κόσμο καί γύρω μας, εἶναι σημεῖο ὅτι «ἐψυχράνθη ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν», διότι μέσα στή κατάσταση τῆς κακίας τοῦ καθενός εἶναι ἀναμεμιγμένη καί ἡ ἔλ-

λειψη τῆς ἀγάπης γιά τούς ἄλλους (π. Δημ. Στανιλοάε, ἔνθ. ἀνωτέρω).

Φυσικά ἡ ἀγάπη γιά τήν ὁποία ἔγινε λόγος μέχρις ἐδῶ δέν εἶναι ἡ φυσική ἀγάπη ἀλλά αὐτή ἡ ἀγάπη πού εἶναι τό ἀποκορύφωμα, ἡ βράβευση τῆς πνευματικῆς τελειώσεως. Αὐτή ἀπό τή μιὰ πλευρά εἶναι ἀνθρώπινη προσπάθεια πρὸς τήν ἀπάθεια, ἐπειδὴ ὅπου ὑπάρχουν πάθη δέν μπορεῖ νά ὑπάρξη ἀγάπη· ἐνῶ ἀπό τήν ἄλλη πλευρά εἶναι ὁ καρπὸς τῆς θεϊκῆς ἀγάπης τῆς θείας Χάριτος, πού κατεβαίνει στήν ἀπαθῆ ψυχή. Δόθηκε στὸν ἄνθρωπο ὡς εἰκόνα Θεοῦ ἡ δυνατότητα γιά τήν ὁμοίωση ἀλλ' αὐτή ἡ ὁμοίωση δέν εἶναι δυνατόν νά πραγματοποιηθῆ διαφορετικά παρὰ μέ τή φλόγα τῆς θεϊκῆς ἀγάπης. Ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης γιά τὸν ἄλλο ἐξηγεῖται μέ τό γεγονός ὅτι αὐτή δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πού κατῆλθε στή ψυχή καί μετὰ κατευθύνεται πρὸς τό Θεό καί πρὸς τούς συνανθρώπους (π. Δημ. Στανιλοάε, Σημειώσεις Μυστικῆς Θεολογίας σελ. 181). Κατά τό μέτρο λοιπὸν πού ὁ ἄνθρωπος πλησιάζει τό Θεό μέ τήν κάθαρση ἀπό τά πάθη καί μέ τήν ἐνάρετη ζωὴ καί γίνεται ὄλο καί πιό δεκτικὸς τῆς θείας Χάριτος ἐντός του, κατά τό ἴδιο μέτρο αὐξάνει ἐντός του καί ἡ ἀγάπη του πρὸς τὸν πλησίον, πλησιάζει κοντά του, ὅπως θαυμάσια ἔδειξε καί ὁ Ἀββᾶς Δωρόθεος μέ τό παράδειγμα τοῦ κύκλου.

Παρατηρώντας μέ προσοχὴ τήν πραγματικότητα, μέσα στήν ὁποία βρισκόμαστε, τί διαπιστώνουμε;

Ὁ Θεὸς μέ τή Χάρη του τὴ φιλόανθρωπη βρῖσκεται πάντοτε κοντά μας, μᾶς καλεῖ, μᾶς περιμένει· ἐμεῖς ἐπίσης ἔχουμε τὴ δύναμη νά συνδεθοῦμε ἀμέσως μέ τὴ θεϊκὴ ἀγάπη ἀλλά ἡ ἀπάντησή μας καθυστερεῖ ἢ ἀκόμη δέν δίνεται ποτέ. Οἱ ἄνθρωποι συναντῶνται μεταξύ τους σὲ ἐπίπεδα πολιτικά, πολιτιστικά, οἰκονομικά, ἐνῶ ἡ φιλία, γιά τήν ὁποία ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἔλεγε ὅτι «εἶναι προτιμώτερο νά σβύση ὁ ἥλιος παρὰ νά στερηθοῦμε τῶν φίλων», εἶναι ὄλο καί πιό σπάνια μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ οἰκογένεια, αὐτή ἡ φωλιά τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης, ξεφτίζει καί αὐτή ὄλο καί πιό πολύ, σὲ σημεῖο πού ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη σχεδόν δέν βρῖσκεται μεταξύ τῶν ἀνθρώπων.

Ἐμειναν ἀκόμη «οἱ πύργοι τῆς ἀγάπης» πού εἶναι τὰ μοναστήρια κι ἰδιαίτερα τό Ἅγιον Ὄρος, τό ὁποῖο χαιρεῖ μερικῶν ἰδιαιτέρων προνομίων.

Ἡ ἀναλλοίωτη διατήρηση τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Παραδόσεως, ἡ ὑπεράσπιση τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπό τίς παραχαράξεις καί τούς ἑσθιασμούς, ἡ ἀδιάλειπτη προσευχή γιά τό κόσμον καί κάθε τί πού κάνουν οἱ Ἄθωνίτες μέσα στή λατρεία τοῦ Θεοῦ καί γιά τή σωτηρία τοῦ κόσμου εἶναι πράγματα μεγάλα καί ἀξιοτίμητα. Αὐτά ὅμως ἀποκορυφώνονται στή πραγματοποίηση τῆς ἀληθινῆς εἰκόνας τῆς πνευματικῆς ἀγάπης πού εἶναι τό πιό σπουδαῖο πού μπορεῖ νά προσφέρει ὁ Ἄθως στό σημερινό κόσμον.

Ἡ μοναχική ζωή πραγματοποίησε πάντοτε μέ τήν φιλοξενία μιᾶ κεφαλαίωδη ἀρετή πιό μεγάλη κι ἀπό τήν προσευχή καί τήν ἀσκησι. Στό Ἅγιον Ὄρος καί ὁ πιό φτωχός ἐρημίτης φυλάει κάτι γιά τήν περιποίηση τοῦ ἐπισκέπτη. Πρίν ἀπ' ὅλα αὐτή ἡ ἀθόρυβη καί ταπεινή δήλωση τῆς ἀγάπης.

Τά πλήθη τῶν προσκυνητῶν πού ἔρχονται κάθε χρόνο στόν Ἄθω, δέν ἔρχονται γιά νά δοῦν ἀντικείμενα τέχνης, ἀρχαιοτήτες ἢ μουσεῖα, ἀπό τά ὁποῖα εἶναι γεμάτος ὁ σημερινός κόσμος, ἀλλά κάτι ἐντελῶς διαφοροτικό. Ἡ σημερινή ἀνθρωπότητα, γεμάτη ἔχθρες, ἀπομονωμένη, φθείρεται ἀπό τήν ἔλλειψη κοινωνίας καί θερμῆς ἀγάπης καί ἔρχεται νά τή δῆ στόν Ἄθω.

Στά ταπεινά κελλιά ὅπου βρίσκονται γύρω ἀπό ἕνα γέροντα μερικοί ἀδελφοί, λειαίνουν μαζί τίς ψυχές τους μέσα στήν πνευματική ἀγάπη, εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἐρχονται γιά νά θαυμάσουν τούς δέκα μοναχοῦς τοῦ κελλιοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, οἱ ὁποῖοι ἐνωμένοι μέ τήν ἀχώριστη ἀγάπη, οὔτε στό θάνατο δέν θέλησαν νά χωρίσουν ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλο, καί οἱ γείτονες βρῆκαν μέσα στήν Ἐκκλησία τά σώματα εὐδιάζοντα αὐτῶν τῶν δέκα ἀγαπωμένων ἐν Κυρίῳ, οἱ ὁποῖοι ἀνεχώρησαν ἀχώριστοι στή βασιλεία τῆς ἀγάπης (βλ. Ἀνδρέου Μοναχοῦ, Γεροντικόν Ἁγ. Ὄρους, τ. Α', 1979, σελ. 231).

Ἐρχονται ἀκόμη οἱ προσκυνηταί νά δοῦν τά πνευματικά κοινόδια μέ τό πλῆθος τῶν ἀδελφῶν, οἱ ὁποῖοι

ἀποδίδοντας οἱ μὲν στοὺς δέ μεγαλύτερη τιμή, διαπλάσσονται μυστικά μεταξύ τους μέ τή δύναμη τῆς θεϊκῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία καίει μέσα στόν καθένα ἀπό αὐτούς καί χύνει ἔξω ἀγάπη, χαρά καί εἰρήνη.

Μερικοί ἀπό τοὺς προσκυνητές δέν γνωρίζουν καμμιά γλώσσα, μέ τήν ὁποία θά ἔρχονταν σέ ἀπ' εὐθείας ἐπικοινωνία μέ τοὺς μοναχοὺς. Ὅμως οὔτε πού αἰσθάνονται τήν ἀνάγκη. Αὐτοὶ ἔρχονται νά δοῦν. Ὅπως ὁ ἀδελφός ἐκεῖνος πού πῆγαινε κάθε χρόνο στόν Ὅσιο Ἀντώνιο καί δέν τόν ρωτοῦσε ποτέ τίποτε. Ἀλλά στήν ἀπροσδόκητη ἐρώτηση τοῦ Ὁσίου, ὁ ἀδελφός τοῦ ἀπαντᾷ ἀπλᾶ: «Μοῦ ἀρκεῖ μόνο νά σέ βλέπω πάτερ» (βλ. Γερωνικό, Ἁγ. Ἀντώνιος κστ').

Τά πλήθη συρρέουν γύρω ἀπό τοὺς προοδευμένους πνευματικά πατέρες καί τά μεγάλα κοινόδια, ὅπως ἄλλοτε γύρω ἀπό τόν Κύριο, διότι αἰσθάνονται τή δύναμη τῆς Χάριτος, ἡ ὁποία ξεχειλίζει ἀπό αὐτούς καί τά κοινόδια, καί ἀναπνέοντας αὐτή τήν ἀτμόσφαιρα, αἰσθάνονται εὐχάριστα, ἀνάλαφροι ἀπό τά ψυχικά φορτία, τά ὁποία τοὺς πιέζουν, καί καθαρίζουν τά μέτωπά τους. Καί αὐτό εἶναι τό πιό σπουδαῖο ἀγαθό, ἀπό τό ὁποῖο ἔχει ἀνάγκη ὁ κόσμος σήμερα.

Μ' αὐτή τή διακονία, ὁ Ἄθως πορεύεται ἤδη πρὸς τή βασιλεία τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπό ἐδῶ, προσκαλώντας διαρκῶς τόν κόσμο στήν ἀνοδο πρὸς τά ὑψηλά, καθὼς ἡ ἴδια ἡ ὄψη τοῦ Ἄθω φανερώνει, σύμφωνα μέ τό λόγο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος: «ἀναβαίνετε, ἀναβαίνετε, ἀδελφοί... Δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τό ὄρος Κυρίου, καί εἰς τόν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν» (Λόγ. 30).

Ἱερομόναχος Πετρώνιος

**Ρουμανική Σκήτη Τιμίου Προδρόμου Ἁγ. Ὁρους.
Μετάφρασις: Πρεσβ. π. Κωνσταντῖνος Καραϊσαρίδης**

Ἡ Καθολικότης τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ

Ἡ καθολικότης τῆς Ἐκκλησίας κατὰ ταῦτα ἔγκειται κατὰ τὴν ὀρθόδοξον ἀντίληψιν, ἣν ἐκφράζουν καὶ οἱ ἱ. Κανόνες, εἰς τὴν ἀκεραιότητα τῆς ἀληθείας, τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἡθους καὶ τὴν οἰκουμενικότητα ὡς χαρακτηριστικῶς διδάσκει καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων : «Καθολικὴ μὲν οὖν καλεῖται διὰ τὸ κατὰ πάσης εἶναι τῆς οἰκουμένης, ἀπὸ περάτων γῆς ἕως περάτων καὶ διὰ τὸ διδάσκειν καθολικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἅπαντα τὰ εἰς γνῶσιν ἀνθρώπων ἔλθειν ὀφείλοντα δόγματα, περὶ τε ὀρατῶν καὶ ἀοράτων πραγμάτων, ἐπουρανίων τε καὶ ἐπιγείων· καὶ διὰ τὸ πᾶν γένος ἀνθρώπων εἰς εὐσέβειαν ὑποτάσσειν, ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων, λογίων τε καὶ ἰδιωτῶν· καὶ διὰ τὸ καθολικῶς ἰατρεύειν μὲν καὶ θεραπεύειν ἅπαν τὸ τῶν ἁμαρτιῶν εἶδος, τῶν διὰ ψυχῆς καὶ σώματος ἐπιτελουμένων, κεκτηθῆσθαι δὲ ἐν αὐτῇ πᾶσαν ἰδέαν ὀνομαζομένης ἀρετῆς, ἐν ἔργοις τε καὶ λόγοις καὶ πνευματικοῖς παντοίοις χαρίσμασιν»¹⁹.

Ἐν τῇ καθολικῇ ἐνότητι τῆς Ἐκκλησίας ἐγκεντρίζονται οἱ πιστοὶ διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Διὰ τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου ἐν συνεχείᾳ χειραγωγοῦνται νὰ οἰκοδομοῦνται πληρέστερον εἰς τὴν ἐνότητα ταύτην καὶ μετέχουν εἰς τὴν καθολικὴν πίστιν καὶ τὸ καθολικὸν ἦθος τῆς Ἐκκλησίας καθιστάμενοι «καθολικοὶ» ἄνθρωποι, ἦτοι μέτοχοι τῆς ἀληθείας, τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς οἰκουμενικότητος τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ καθολικὸς ἄνθρωπος, ὡς στόχος τοῦ ὀρθοδόξου ποιμαντικοῦ ἔργου, ὑπερβαίνει κάθε μερικότητα καὶ ἀποσπασματικότητα. Εἶναι ὅλος ἀνοικτὸς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὅλος ἀνοικτὸς πρὸς τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, τοὺς συνανθρώπους του. Ζῆ τὴν πληρότητα τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πληρότητα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ἡ νοσηρὰ καὶ πεπρωκυῖα ἐγωκεντρικὴ ἀτομικότης του θεραπεύεται καὶ μεταμορφοῦται εἰς ἀγίαν θεοκεντρικὴν κοινωνικότητα. Ὁ καθολικῶς (ὀρθοδόξως) πιστεύων καὶ καθολικῶς (ἐναρέτως) πολιτευόμενος ζῆ ἐν ἀρμονίᾳ καὶ ἰσορροπίᾳ τὴν ἀλήθειαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰς εὐαγγελικὰς ἀρετὰς μακρὰν πάσης ἀπολυτοποιήσεως στοιχείων τῆς πίστεως, ὀδηγούσης εἰς τὴν αἴρεσιν ἢ τὸν ἠθικισμόν. Δὲν χωρίζει τὸ δόγμα τῆς ἠθικῆς, οὔτε ἀπορρίπτει τὴν χριστοκεντρικὴν ἠθικὴν διὰ τὸν φόβον τοῦ ἠθικισμοῦ.

(Ἀπὸ τὸ βιβλίον «Ἡ Ποιμαντικὴ Διακονία κατὰ τοὺς ἱ. Κανόνες» τοῦ Καθηγουμένου Ἀρχιμ. Γεωργίου)

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΡΙΛΑΣ

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Ρίλας, μέγας Βούλγαρος ὁσιος τοῦ Γ' αἰῶνα, γεννήθηκε στὰ περὶχωρα τῆς Σόφιας. Νέος ἀκόμα, ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὴ γραφικὴ ἐπιταγή, διαμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά του καὶ ἐκάρη μοναχός. Μετὰ ἀπὸ καιρὸ ἔφυγε ἀπὸ τὸ κοινόβιο καὶ κατέφυγε στὴ Ρίλα, στὸ ψηλότερο ὄρος τῆς Βουλγαρίας, ὅπου ζοῦσε ἀσκητικὸ βίον σὲ ἓνα σπήλαιον μέσα στὰ ἄγρια δάση νηστεύοντας, ἀγρυπνώντας καὶ προσευχόμενος. Σύντομα διαδόθηκε ἡ φήμη του, γιὰντὸ πολλοὶ προσκυνητὲς κατέφευγαν γιὰ νὰ λάβουν τὴν εὐλογία του, ἐκ τῶν ὁποίων ἀρκετοὶ ἔγιναν μοναχοί. Ἐκεῖ ὁ ἅγιος ἔκτισε κοινόβιον, κατευθύνοντας τὸ λογικὸ ποίμνιον σὲ σωτηριώδεις νομές. Τὸ μοναστικὸ κέντρο τῆς Ρίλας ἔγινε περιώνυμον, καὶ ἐκεῖ κτίστηκε ἡ μεγαλοπρεπέστερη καὶ μεγαλύτερη μονὴ τῆς Βουλγαρίας, ποὺ διαδραμάτισε ἀξιολογώτατον ὄλον στὴν ἱστορία τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ ὁσίου, τὸ ἅγιον λείψανόν του μεταφέρθηκε στὴ Σόφια, στὴν Οὐγγαρία, στὸ Τύρνοβο, καὶ κατόπιν ἐπεστράφη στὴ μονὴ τῆς Ρίλας. Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου λειψάνου τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου ἦσαν ἀφθονα, καὶ γιὰντὸ ἡ μονὴ ἔγινε καταφύγιον ὄλων τῶν πιστῶν τῆς Βουλγαρίας.

Παρακάτω παραθέτομε τὴ διαθήκην τοῦ Ὁσίου, ἡ ὁποία φανερώνει τὴν ταπεινώσιν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πατριότητα τοῦ ἁγίου τῆς Ρίλας. Δημοσιεύεται γιὰ πρώτη φορὰ στὰ Ἑλληνικά.

Ἐγὼ ὁ ταπεινὸς καὶ ἁμαρτωλὸς Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος δὲν ἔκανα κανένα καλὸ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅταν ἦλθα σ' αὐτὴ τὴν ἔρημο τῆς Ρίλας, δὲν βοήκα ἄνθρωπο σ' αὐτὴ, ἀλλὰ μόνο ἄγρια θηρία καὶ ἀδιάβατους δρυμούς. Καὶ κατοίκησα σ' αὐτὴ μόνος μου μὲ τὰ θηρία, χωρὶς νὰ ἔχω οὔτε τροφή, οὔτε στέγη, ἀλλὰ ὁ οὐρανὸς ἦταν στέγη μου, ἡ γῆ στρώμα καὶ τὰ χόρτα τροφή. Ἄλλὰ ὁ ἀγαθὸς Κύριος καὶ Θεός, γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ ὁποῖου τὰ περιφρόνησα ὅλα καὶ ὑπέμεινα πείνα καὶ δίψα, παγωνιά καὶ καύσωνα τοῦ ἡλίου καὶ σαρκικὴ γυμνότητα, δὲν μὲ ἐγκατέλειψε καθόλου, ἀλλὰ ὡς φιλεύσπλαχνος καὶ φιλότεκνος Πατὴρ ἱκανοποίησε ἄφθονα ὅλες μου τίς ἀνάγκες. Καὶ «τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι;» (Ψαλμ. 115,3). Πολλές εἶναι οἱ φιλανθρωπίες του πρὸς ἐμένα, διότι κύταξε φιλεύσπλαχνα ἀπὸ τὸ ἅγιο ὕψος του πρὸς τὴν ταπεινώσή μου καὶ μοῦ ἔδινε βοήθεια νὰ τὰ ὑπομένω ὅλα, ὄχι ἐγώ, ἀλλὰ ἡ δύναμη τοῦ Χριστοῦ ἡ ἐνοικοῦσα ἐν ἐμοί, ἐπειδὴ ἀπὸ αὐτὸν χορηγεῖται ἄνωθεν «πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον» (Ἰακ. 1,17).

Καὶ ὅπως σᾶς βλέπω σήμερα συναθροισμένους ἐν Κυρίῳ σ' αὐτὸν τὸν τόπο ὅπου, ὅπως σᾶς εἶπα, ἕως τώρα ἄνθρωπος δὲν ἔχει κατοικήσει ἀλλὰ μόνο ἄγρια θηρία, καὶ ἐκτός τούτου, ὅπως προβλέπω σύντομα θὰ ἔρθει τὸ τέλος τῆς ἐπιγείου μου ζωῆς, γι' αὐτὸ τὸ λόγο σκέφτηκα νὰ σᾶς ἀφήσω πρὶν ἀπὸ τὴν ἀναχώρησή μου ἐκ τῆς ἐπιγείου μου ζωῆς τὴν παρούσα μου πατρικὴ διαθήκη, ὅπως καὶ οἱ κατὰ σάρκα πατέρες ἀφήνουν στὰ παιδιά τους ἐπίγειο κληρονομία ἀπὸ ἄργυρο καὶ χρυσὸ καὶ ἄλλη περιουσία, οὕτως ὥστε ὅταν μνημονεύετε τὸν κατὰ πνεῦμα πατέρα σας, νὰ μὴν ξεχνᾶτε καὶ τὴ διαθήκη του.

Τὸ γνωρίζω, ἀγαπητὰ ἐν Κυρίῳ τέκνα μου, τὸ γνωρίζω καλὰ ὅτι ἐσεῖς ὡς ἀρχάριοι δὲν εἴσατε ἀκόμα στερεωμένοι στὴ μοναχικὴ ζωὴ. Ἄλλὰ μὴ φοβᾶστε, διότι «ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται» (2 Κορ. 12,9). Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγο σκέφτηκα νὰ σᾶς γράψω αὐτὴ τὴν ὠμὴ καὶ ἀγράμματη διαθήκη μου, οὕτως ὥστε ὅταν τὴν ἔχετε πάντοτε στὴ μνήμη σας νὰ ἐνδυναμώνεσθε σωματικὰ καὶ πνευματικὰ ἐν Κυρίῳ καὶ νὰ προκόπτετε σίς

ἀρετές ἐν φόβῳ Θεοῦ. Πιστεύω βέβαια στόν Θεό μου, τόν ὅποιο διακονῶ ἐκ νεότητός μου καί στόν ὅποιο ὑποτάχθηκα ἐπιμελῶς, ὅτι μετά τήν ἀναχώρησή μου αὐτή ἡ ἔρημος, πού μέχρι τώρα ἦταν φοβερή καί ἀκατοίκητη, θά κατοικηθεῖ ἀπό πολλούς ἐρημιτικούς πολίτες, καί ἔτσι θά ἐκπληρωθεῖ ἡ γραφή: «Πολλά τά τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τόν ἄνδρα» (Ἦσ. 54,1).

Γιαυτό σᾶς παρακαλῶ, τέκνα μου, πού σᾶς συγκέντρωσα ἐν Κυρίῳ, σᾶς παρακαλῶ, σπλάγγνα μου, μή περιφρονεῖτε τή νουθεσία τοῦ πατέρα σας, καί μαζί μέ τόν Ἀπόστολο σᾶς λέω: «πάλιν ᾠδίνω, ἄχρῖς οὐ μορφωθῆ Χριστός ἐν ὑμῖν» (Γαλ. 4,19). Σᾶς παρακαλῶ καί σᾶς ἐξορκίζω στό φοβερό ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νά μήν παραδιάσετε ἡ ἐγκαταλείψετε κάτι ἀπό τή νουθεσία μου μετά τό θάνατό μου, ἀλλά ὅλα ὅσα ἔγραψα νά τά ἐκτελεῖτε ἀπολύτως ὅπως εἶναι γραμμένα καί ὅπως ἔχετε ὑποσχεθεῖ ἐνώπιον Θεοῦ. Καί ὅποιος καταπατήσῃ ἡ παραδιάσῃ κάτι ἀπ' αὐτήν, ἄς εἶναι ἀναθεματισμένος καί ἀφωρισμένος ἀπό τόν Πατέρα καί τόν Υἱό καί τό Ἅγιο Πνεῦμα, καί ἄς μήν ἔχει μέρος μέ τούς ἁγίους, οἱ ὅποιοι ἀνά τούς αἰῶνες εὐαρέστησαν τόν Θεό, ἀλλά τό δικό του μερίδιο ἄς εἶναι μ' ἐκείνους πού σταύρωσαν τόν Κύριο τῆς δόξης, καί μέ τόν προδότη του Ἰούδα, καί ἄς ἐξαλειφθεῖ ἐκ βίβλου ζώντων, καί μετά δικαίων ἄς μή γραφεῖ (πρὸβλ. Ψαλμ. 68,29).

Καί πρῶτα ἀπ' ὅλα σᾶς κληροδοτῶ νά φυλάσσετε τήν ἁγία πίστη ἀμόλυντη καί ἀπείραχτη ἀπό κάθε κακή σκέψη, ὅπως τή δεχθήκαμε ἀπό τούς ἁγίους πατέρες, χωρίς νά παρασύρεσθε ἀπό ξένες καί διάφορες διδασκαλίες. Μείνετε σταθεροί καί κρατήστε τίς παραδόσεις, τίς ὁποῖες εἶδατε καί ἀκούσατε ἀπό μένα. Μήν παρεκκλίνετε οὔτε δεξιᾷ οὔτε ἀριστερά, ἀλλά βαδίστε τή βασιλική ὁδό. Φυλάξτε τόν ἑαυτό σας ἐπιμελῶς ἀπό κάθε κοσμική πλάνη, καί πάντοτε νά θυμᾶστε γιατί ἐξήλθατε ἀπό τόν κόσμον καί γιατί περιφρονήσατε τόν κόσμον καί τά κοσμικά πράγματα.

Περισσότερο δέ νά φυλάγεσθε ἀπό τό φιλάργυρο ὄφι, ἐπειδή «ρίζα πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία» (2 Τιμ. 6,10) κατὰ τόν Ἀπόστολο, ὁ ὅποιος τήν ὀνομάζει

«δευτέρα ειδωλολατρεία» (Κολ. 3,5). Ἐπειδή ὁ πλοῦτος τοῦ μοναχοῦ δέν εἶναι ὁ ἄργυρος καί ὁ χρυσός, ἀλλά ἡ ἀπόλυτη πτωχεία, ἡ ἄρνηση τοῦ οἰκείου θελήματος καί ἡ ὑποποιός ταπείνωση. Δέν σᾶς τά λέω αὐτά σάν δικές μου ἐντολές, ἀλλά σᾶς ὑπενθυμίζω τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδή αὐτός λέει στους ἁγίους του μαθητές καί δι' αὐτῶν σέ ὄλους τούς ἄλλους πού ἀρνήθηκαν τόν κόσμο: «Μή κτήσησθε χρυσόν μηδέ ἄργυρον μηδέ χαλκόν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν» (Ματθ. 10,9). Διότι ὁ χρυσός καί ὁ ἄργυρος εἶναι μεγάλοι ἐχθροί τοῦ μοναχοῦ, καί ὅπως τό φίδι δαγκώνουν ἐκείνον πού τά ἔχει. Ἄν λοιπόν ἔχουμε ἀμετάσειστη ἐλπίδα ὅτον Θεό, δέν θά μᾶς στερηθεῖ τίποτα, ἐφ' ὅσον μόνος αὐτός λέει: «Εἰ δέ ἐπιλάθοιτο γυνή τά ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς, ἀλλ' ἐγώ οὐκ ἐπιλήσομαί σου» (Ἦσ. 49,15). Καί ἄλλοῦ: «Ζητεῖτε πρῶτον τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καί ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν» (Ματθ. 6,33). Διότι στήν ἀρχή τῆς μοναχικῆς μου ζωῆς, ὅταν ἦλθα σ' αὐτή τήν ἔρημο, ὁ πονηρός ἐχθρός ἐπιχείρησε νά πειράξει καί μένα διά τῆς φιλαργυρίας, καθ' ὅσον ὁ εὐσεβής βασιλεύς μου ἔστειλε πολύ χρυσό. Ὅταν ἀρνήθηκα νά τόν δῶ, κατάλαβα διά τῆς θείας βοηθείας ὅτι αὐτό ἦταν πονηρία τοῦ διαβόλου. Δέν τόν δέχθηκα, ἀλλά τόν ἐπέστρεψα σ' ἐκείνον πού τόν ἔστειλε, ἐπειδή σκέφτηκα: Ἄν ἤθελα νά ἔχω χρυσό καί ἄργυρο καί τά παρόμοια αὐτῶν πράγματα, τότε γιατί ἦλθα σ' αὐτή τή φοβερή καί ἀδιάβατη ἔρημο, στήν ὁποία δέν βρῆκα ἀνθρώπους ἀλλά ἄγρια θηρία; Κι ἔτσι λυτρώθηκα ἀπό τήν παγίδα τοῦ πονηροῦ σαγηνευτή, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νά μᾶς ἐμποδίσει νά ἀποβάλουμε ἐκεῖνα τά πράγματα, τά ὁποία μόνοι μας καί χωρίς πίεση ἀρνηθήκαμε. Γιαντό κι ἐσεῖς νά μή ζητᾶτε τίποτα ἀπό αὐτά τά πράγματα, διότι ὁ Οὐράνιος Πατήρ μας, πρῖν ζητήσετε κάτι διά τῆς προσευχῆς, γνωρίζει τί ἀνάγκη ἔχετε (πρὸβλ. Ματθ. 6,8).

Οὔτε κᾶν νά ζητήσετε νά εἴσατε γνωστοί καί ἀγαπημένοι ἀπό τούς ἐπιγείους βασιλεῖς καί ἡγεμόνες, οὔτε κᾶν νά ἐλπίζετε σ' αὐτούς κι ἔτσι νά ἀφήνετε τόν Ἐπουράνιο Βασιλέα, ἀπό τόν ὁποῖο ἔχετε καταγραφεῖ νά εἴστε στρατιῶτες του καί νά πολεμάτε «οὐχί πρὸς σάρκα καί

αἷμα, ἀλλά πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου» (Ἐφεσ. 6,12). Ἄλλά καὶ ὁ προφήτης Ἰερεμίας μᾶς ἀπειλεῖ ὅταν λέει: «Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον» (Ἰερ. 17,5), καὶ τὸ ὑπόλοιπο. Καὶ καθὼς ἀριθμεῖ τὰ δεινὰ, ὁ ἴδιος συμπληρώνει ὅτι εἶναι «εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ Κυρίῳ» (Ἰερ. 17,7). «Μὴ λέγητε τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα; Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ» (Ματθ. 6,31-32). «Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδέ θερίζουσιν, οὐδέ συνάγουσιν εἰς τὰς ἀποθήκας, καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν;» (Ματθ. 6,26). Ἀφοῦ μιά φορά ἐξήλθατε ἀπὸ τὸν κόσμον, μὴ ἐπιστρέψετε πίσω οὔτε μέ τὸ σῶμα σας οὔτε μέ τὸ νοῦ, ἐπειδὴ κατὰ τὸ λεγόμενο: «Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετὸς ἔστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Λουκ. 9,62). Ἄλλά καὶ ὁ Ἀπόστολος διδάσκει: «Τὰ μὲν ὀπισθεν ἐπιλανθανόμενοι, τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενοι» (Φιλιπ. 3,13). Τί σημαίνει αὐτό, τέκνα μου; Νά ξεχνᾶμε τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα εἶναι πίσω μας. Τίποτα ἄλλο, παρὰ μόνο νά παραδίνουμε μέ κάθε τρόπο στὰ βᾶθη τῆς λησμονιάς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὸν κόσμον γιὰ χάρι τοῦ Θεοῦ ἐγκαταλείψαμε καὶ περιφρονήσαμε, καὶ νά φροντίζουμε γιὰ τὴν ἀσκήση πρὸς τὴν ὁποία εἴμαστε καλεσμένοι ἀπὸ τὸ θεμελιωτὴ τῆς ἀσκήσεώς μας, τὸν Πανάγαθο Θεὸ μας Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀξίωσε νά φέρουμε τὸν χρηστό του ζυγὸ: «ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτοῦ χρηστός καὶ τὸ φορτίον αὐτοῦ ἐλαφρόν ἐστιν» (Ματθ. 11,30).

Καὶ ὅπως σᾶς «συνήγαγεν εἰς ἓν» (πρὸβλ. Ἰωάν. 11,52) ἢ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἔτσι κι ἐσεῖς προσπαθήσατε νά ζεῖτε ὁμοφώνως καὶ ὁμοψύχως, καὶ καθὼς ἀναπνέετε, ταυτοχρόνως κατευθύνετε τὸ βλέμμα μόνο στὴν αἰώνια ἀνταμοιβή, «ἣν ὁ Θεὸς ἠτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν» (πρὸβλ. 1 Κορ. 2,9). Ἡ κοινοδιακὴ ζωὴ γιὰ πολλοὺς λόγους εἶναι πιὸ ὠφέλιμη γιὰ τοὺς μοναχοὺς ἀπὸ τὴν ἀπομονωμένην, διότι ἡ ἀπομονωμένη δέν ὠφελεῖ πολλοὺς, ἀλλὰ ἐλαχίστους κι αὐτοὺς πού εἶναι τέλειοι σέ

ὄλες τίς μοναχικές ἀρετές. Ἡ δέ κοινοβιακή ζωὴ γενικά εἶναι ὠφέλιμη σέ ὄλους, ὅπως καί τὰ πατερικά βιβλία μᾶς λένε καί μᾶς διδάσκουν ἀρετά περί αὐτοῦ. Ὁ πνευματόλαλος προφήτης Δαβίδ τήν ἐπαινεῖ λέγοντας: «Ἴδου δὴ τί καλόν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τό κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τό αὐτό;» (Ψάλμ. 132,1). Πρός αὐτό συμπάλλει καί ἓνας πνευματοκίνητος ἐκκλησιαστικός ὑμνογράφος ὡς ἐξῆς: «ἐν τούτῳ γάρ Κύριος ἐπηγγέλατο ζωὴν αἰωνίαν» (Δ' Ἀντίφωνον Ἀναβαθμῶν πλ. Δ'). Ἀλλά μήπως καί αὐτός ὁ ἀγαθός μας Δεσπότης Κύριος Ἰησοῦς Χριστός δέν μᾶς λέει μέ τὰ πανάχρονα χεῖλη του: «Οὐ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τό ἕμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν» (Ματθ. 18,20). Καί οἱ θεοφόροι πατέρες μας λένε γιά τήν ἀπομονωμένη ζωή: «Οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἐνὶ ὄταν λέση καί μή ἦν ἄλλος δευτέρος ἐγείρων αὐτόν». Γιαυτό, τέκνα μου, ὄταν τό Ἅγιο Πνεῦμα διά τοῦ στόματος τοῦ Προφήτου ἐπαινεῖ τήν κοινή ζωή, μήν τήν περιφρονεῖτε κι ἐσεῖς, ἀλλά ἀπεναντίας ἐπικυρῶστε τήν καί νά εἰσθε σάν ἓνα σῶμα ἐν Κυρίῳ, τό ὁποῖο ἔχει διάφορα μέλη (πρβλ. 1 Κορ. 12,27), κι ἔτσι ἓνας θά σχηματίζει τήν κεφαλή, ἢ ὁποῖα κατέχει τήν ἀρχή, καί ἄλλοι τὰ πόδια, πού εἰκονίζουν ὄσους ἐργάζονται καί φέρουν τούς καρπούς τῆς ὑπακοῆς, ἄλλοι δέ τὰ λοιπά μέρη τοῦ σώματος. Κατ' αὐτόν τόν τρόπο σχηματίζεται ἀπό ὄλα ἓνα πνευματικό ἐν Κυρίῳ σῶμα, ὀδηγούμενο καί διευθυνόμενο ἀπό μία σῶφρονα καί λογική ψυχὴ πού νά ἔχει πνευματικὴ διάκριση, καί νά μήν ὑπάρχει κανένας διαμελισμός. Καί ὄταν ὀργανωθεῖ τέτοια διαμονή καί ζωὴ κατὰ Θεόν, τότε καί ὁ ἴδιος ὁ Κύριος θά βρῖσκεται ἀνάμεσά σας, ὄπου θά σᾶς διευθύνει ἀοράτως.

Μή ζητᾶτε πρωτεία καί ἐξουσία, ἀλλά νά θυμᾶστε ἐκείνον πού εἶπε: «ὄς ἐάν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος» (Μάρκ. 10,43). Ἐκλέξατε τούς παιδαγωγούς σας καί ἀναδείξατε τούς ἀρχηγούς σας πού ὁ Θεός θά σᾶς δείχνει, δηλαδή ἄνδρες μαρτυρούμενους ἀπ' ὄλους γιά τίς πνευματικές τους πράξεις καί ὑπερβαίνοντες ὄλους στό νοῦ, στή λογική καί στήν πνευματικὴ διάκριση, καί ἱκανούς νά ποιμαίνουν καλῶς καί θεαρέ-

στας τό ποιόνιο πού ὁ Θεός τούς ἐμπιστεύεται, ὀδηγών-
τας το σέ λιβάδια εὐσεβείας καί στίς ζωοποιές ἐντολές
τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτούς πρέπει νά ζητηθεῖ ἐπικύρωση
μᾶλλον ἀπό τόν Θεό παρά ἀπό τή δική μας γνώμη. Ἐάν
δέ, καθώς λέει ὁ μέγας πατήρ ἡμῶν καί παιδαγωγός τῶν
μοναχῶν ὄσιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος, ὅλοι ἀρχίσετε νά ἐπι-
θυμεῖτε ἐξουσία καί πρωτεία, καί ὅλοι νά εἰσαστε ἡγού-
μενοι, καί ὅλοι παιδαγωγοί καί ἐρμηνευτές καί διδάσκα-
λοι, καί ἀναθλαστήσουν μεταξύ σας συναγωνισμοί, ἐρι-
δες, λογομαχίες, ζήλεια, συκοφαντίες, ὑψηλοφροσύνη,
φθόνος καί ἄλλα ἀνάρμοστα στούς μοναχοὺς πάθη, τότε
νά ξέρετε σίγουρα ὅτι ὁ Χριστός δέν εἶναι ἀνάμεσα σας,
διότι ὁ Χριστός δέν εἶναι διδάσκαλος τῆς διχονοίας καί
τῆς ἀσυμφωνίας, ἀλλά τῆς εἰρήνης καί τῆς ἐνώσεως.

Ἐπειδή αὐτός προσεύχεται πρὸς τόν Θεό καί Πατέρα
γιὰ τούς ἀγίους του μαθητές νά εἶναι ἐνωμένοι, δηλαδή
ὁμόφωνοι, καθὼς καί γιὰ ὅλους ὅσους δι' αὐτῶν πιστεύ-
σουν σ' αὐτόν, καί λέει τά ἐξῆς: «Πάτερ ἅγιε, τήρησον
αὐτούς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ᾧσιν ἐν
καθὼς ἡμεῖς» (Ἰωάν. 17,11). Καί ἄλλοῦ: «Οὐ περὶ τού-
των δέ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλά καί περὶ τῶν πιστευόντων διὰ
τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες ἐν ᾧσι» (Ἰωάν.
17,20). Ἔτσι κι ἐσεῖς νά εἰσαστε ἐνωμένοι καί νά εἰρη-
νεύετε ἐν ἀλλήλοις, διότι αὐτός λέει πρὸς τούς μαθητές
του: «Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι
ὑμῖν» (Ἰωάν. 14,27). Καί ποιά εἶναι αὐτή ἡ εἰρήνη τοῦ
Χριστοῦ, τέκνα μου; Αὐτός μόνο πάλι λέει: «οὐ καθὼς ὁ
κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν» (Ἰωάν. 14,27). Ἀλλά
αὐτή ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ ὑπερβαίνει κάθε νοῦ. Αὐτή
εἶναι ἡ εἰρήνη γιὰ τὴν ὁποία λέει ὁ προφήτης: «Καί τῆς
εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄριον» (Ἠσ. 9,7). Ἀλλά καί ὁ
Ἀπόστολος μᾶς διδάσκει λέγοντας: «Εἰρήνην διώκετε
μετὰ πάντων, καί τόν ἀγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται
τόν Κύριον» (Ἐβρ. 12,14). Αὐτή τὴν εἰρήνην λοιπόν νά
ἔχετε κι ἐσεῖς μεταξύ σας, καί μέ ὑπερβολικὴ ὁμογνωμία
καί κρίση νά τακτοποιεῖτε τά πάντα σύμφωνα μέ τό θέ-
λημα τοῦ Θεοῦ, γιὰ νά μὴν παροργίζετε τόν ἀγαθὸ μας
Δεσπότη Θεό.

Ἐάν παρ' ἐλπίδα βρεθεῖ κάποιος ἀνάμεσά σας, ὁ ὁποῖος σπέρνει ζιζάνια, διχόνοιες, ἔριδες καί ἄλλα σκάνδαλα, νά τόν ἀπομακρύνετε ἀμέσως ἀπό τή συν-έλευσή σας, γιά νά μή σᾶς γίνει κολλητική ἀρρώστεια πού θά σᾶς διαβρώνει, καί νά μήν ἐξαπλώσει τό κακό μεταξύ τῶν καλῶν, καί κατά τόν Ἀπόστολο «ἵνα μή τις ρίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῆ, καί διά ταύτης μιαν-θῶσι πολλοί» (Ἐβρ. 12,15), καί νά μήν ταράξει ὁ μο-χθηρός λύκος τό εἰρηνικό ποίμνιο τοῦ Χριστοῦ, διότι καί τέτοιοι θά ἐμφανιστοῦν. Γι' αὐτούς προφητεύει ὁ Χρι-στός λέγοντας: «Ἀνάγκη γάρ ἐστίν ἐλθεῖν τά σκάνδαλα, καί οὐαί τῷ κόσμῳ ἀπό τῶν σκανδάλων» (Ματθ. 18,7). Γιαντό κι ἐσεῖς, τέκνα μου, προφυλάξατε τόν ἑαυτό σας ἀπό αὐτά τά πράγματα καί μήν ἐπιτρέψετε σ' αὐτούς νά ζήσουν μεταξύ σας, ἀλλά νά τοὺς ἀποδιώξετε μακριά ἀπό σᾶς, ὅπως ὁ ποιμὴν ἀποχωρίζει τά ψωριάρικα πρό-δατα ἀπό τό καθαρό ποίμνιο.

Ὅπως ζεῖτε δέ μαζί ὡς ἐν σῶμα χάριτι Κυρίου καί «ἀλλήλων τά βάρη βαστάζετε» (Γαλ. 6,2), μήν περιφρο-νήσετε κι αὐτούς πού ζοῦνε ἀπομονωμένοι, «ἐν ἐρημίαις πληθύνοντες καί ὄρεσι καί σπηλαίοις καί ταῖς ὄποις τῆς γῆς, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος» (Ἐβρ. 11,38), ἀλλά νά τοὺς προμηθεύετε ὅσα μπορεῖτε, γιά νά τοὺς ἔχετε πρε-σβευτές πρὸς τόν Θεό, διότι «πολύ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη» (Ἰακ. 5,16).

Μελετήστε τό νόμο Κυρίου ἡμέρα καί νύκτα, διαβάστε συχνά τά πατερικά βιβλία καί προσπαθήστε νά εἴσατε μιμητές τῶν ἁγίων πατέρων μας Ἀντωνίου, Θεοδοσίου καί τῶν ἄλλων πού ἐξέλαμψαν ὡς φωστῆρες στόν κόσμο μέ τά καλά τους ἔργα. Κρατήστε σταθερά τήν ἐκκλησι-αστική ἀκολουθία καί τόν κανόνα σας καί μήν ἀφήσετε ἢ περιφρονήσετε τίποτα ἀπό ἐκεῖνα πού θεσπίστηκαν ἀπό τοὺς ἁγίους πατέρες.

Μήν περιφρονεῖτε τή χειρωνακτική ἐργασία, ἀλλά στά χέρια σας νά διενεργεῖται ἡ ἐργασία καί στό στόμα σας νά εἶναι ἀδιάλειπτη ἢ προσευχή: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν», καθώς καί στό νοῦ σας ἡ μνήμη τοῦ θανάτου. Τέτοια ἦταν ἡ ζωὴ τῶν ἀρχαίων ἐρημιτικῶν πατέρων. Κι αὐτοὶ δέν ἔτρωγαν

ἀκόπως τόν ἄρτο τους, καί ὄχι μόνο τρέφονταν ἀπό τό ἔργο τῶν χειρῶν τους, ἀλλά ἔδιναν καί σέ ὅσους εἶχαν ἀνάγκη, κι ἔτσι δέν ἀστόχησαν στήν ἐλπίδα τους. Διότι λέει ὁ Ἀπόστολος: «Καλόν ἐστι χάριτι βεβαιουῖσθαι τήν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες» (Ἐβρ. 13,9). Καί ἐπί πλέον λέει: «Ἡ φιλαδελφία μενέτω, τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γάρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους» (Ἐβρ. 13,1).

Στερεῶστε στήν πίστη τούς νεοφωτίστους ὁμοεθνεῖς μας καί συμβουλευσατέ τους νά ἐγκαταλείψουν τά ἀπρεπῆ εἰδωλολατρικά ἔθιμα καί τίς κακές συνήθειες πού διατηροῦν ἀκόμα καί μετά τήν ἀποδοχή τῆς ἀγίας πίστεως. Τό κάνουν ὁμως ἀπό ἀπλότητα, καί γιαντό ἔχουν ἀνάγκη ἀπό τίς συμβουλές σας.

Ἔχω πολλά ἀκόμα νά σᾶς πῶ, ἀγαπητά μου τέκνα ἐν Κυρίῳ, ἀλλά εἶναι ἀδύνατον νά γραφοῦν ὅλα. Σᾶς παραδίδω σ' αὐτόν πού εἶναι ἡ πηγὴ πάσης σοφίας καί ὁ ἀληθινός Παράκλητος, τό Πανάγιο καί ζωοποιό Πνεῦμα, καί αὐτός ὁ ἴδιος θά σᾶς δώσει σοφία καί θά σᾶς σωφρονίσει, θά σᾶς φωτίσει, θά σᾶς μάθει καί θά σᾶς διδάξει κάθε ἀγαθό ἔργο.

Καί τώρα σᾶς ἀφήνω τόν ἀγαπητό μας ἀδελφό Γρηγόριο γιά παιδαγωγό καί ἡγούμενο στή θέση μου, γιά τόν ὁποῖο ἔσεῖς ὅλοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶναι ἱκανός νά σᾶς διευθύνει καλά καί κατὰ Θεόν, ἀφοῦ καί ὁμόφωνα τόν ἐκλέξατε γιά ἡγούμενο, ὁ ὁποῖος παρά τή θέλησή του ὑποτάσσεται στή θέλησή σας λόγω ὑπακοῆς καί ταπεινώσεως. Καί μετά ἀπό αὐτόν ἐκλέξατε ὁποῖον σᾶς προτείνει ὁ Θεός.

Ἐγώ δέ ἀπό τώρα καί στό ἐξῆς θέλω νά παραμείνω στήν ἡσυχία καί στή σιωπή γιά νά μετανοήσω γιά τά ἁμαρτήματά μου, καί νά ζητήσω ἔλεος ἀπό τόν Θεό. Κι ἔσεῖς πάντοτε νά μνημονεῦετε στίς προσευχές σας ἐμένα τόν ἁμαρτωλό σας Πατέρα γιά νά λάβω ἔλεος κατὰ τήν ἡμέρα τῆς κρίσεως, ἐπειδή τίποτα καλό δέν ἔκανα στή γῆ καί φοβᾶμαι τή φοβερή κρίση καί τά βάσανα πού εἶναι ἐτοιμασμένα γιά τούς ἁμαρτωλούς σάν κι ἐμένα.

«Ἡ θεία χάρις εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν», γιὰ νά σᾶς ἐπισκιάζει καί νά σᾶς προστατεύει ἀπό κάθε κακία. Ἀμήν.

Ἐγράφη κατά τό ἔτος 6449 ἀπό κτίσεως κόσμου, ἀπό δέ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τό 941, τήν 25ῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνός Μαρτίου.

Ἐγώ ὁ ταπεινός καί πολυμαρτωλός Ἰωάννης, πρῶτος πολίτης τῆς ἐρήμου τῆς Ρίλας, ὑπογράφω δέ μέ τό δικό μου χέρι καί ἐπιβεβαιώνω τά ὡς ἄνω γραμμένα.

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Στίς ημέρες μας, όπου έχουν λάβει τόσο κοσμικό χαρακτήρα κι έχουν λησμονηθεί οι ρίζες μας, απόμεινε ένα από τὰ στερνά ὄχυρά ἀντιστάσεως τὸ "Ἄγιον" Ὄρος. Στὴν ὑπερχιλιόχρονη μοναχική του παράδοση ἔχουμε νὰ διακρίνουμε μύρια φῶτα πού τὸ καθένα μᾶς ὀδηγεῖ στὴν Τρισήλιο θεότητα. Ἡ φωτοφόρος αὐτὴ παράδοση, πού προσπάθεια γίνεται νὰ διατηρηθεῖ ἀφθορη σήμερα, ἔχει πολλὰ νὰ προσφέρει σ' ἕναν κόσμον πού ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ φῶς, πού παίζει μαζί του, τὸ φοβάται, τὸ λαχταρᾷ, τὸ διψᾷ. Ἡ φώτιση ὁμως γιὰ νὰ λθῆι θέλει ἀγῶνα, μελέτη, προσευχή, μέριμνα, ἀγάπη.

Σὲ μία ἐποχὴ πού ἡ ζωὴ ἔχει γίνει συμβατική καὶ ἡ ἀναζήτηση τῆς ἀνέσεως, τοῦ πλούτου, τοῦ εὐκόλου κέρδους καὶ τῆς ἀναπαύσεως ἔχει γίνει καθημερινὸ ἀγγῶδες κυνηγητό, μέ συχνὸ ἀποτέλεσμα ἡ ἀναζητούμενη ἄνεση νὰ δίνει κόπωση, ὁ πλοῦτος πενία, ἡ ἀνάπαυση πόνον, δὲν ὑπάρχουν μεγάλα περιθώρια γιὰ ἐξεύρεση οὐσιαστικῶν λύσεων τῶν προβλημάτων. Ἀκόμη καὶ ἡ ζωὴ τῶν θρησκευομένων ἀνθρώπων ἔχει νοθευτεῖ ἀπὸ ἐπιτόλαια κριτήρια, ἔχει σταθεῖ σὲ ἐξωτερικούς τύπους μόνο καὶ ἡ πνευματικότητα ἔχει γίνει ὑποτονική, χλιαρὴ, δίχως νὰ χάνουμε τίποτε. Οἱ τολμηροὶ ἱεροκῆρυκες σπάνιοι. Ἐχει ἀλλοιωθεῖ τὸ κήρυγμα κι ἔχει κατασκευαστεῖ ἕνας ἄνετος νεοχριστιανισμός. Ἐξω ἀπὸ τίς ἐκκλησίες ἡ δυσπιστία, ἡ ἀπιστία, ἡ ἀδιαφορία, ἡ ἐπιπολαιότητα καὶ μέσα ἡ

ἀγνωσία τοῦ σκοποῦ τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, ἔχουν περᾶσει βαθειά καί μόνιμα στίς καρδιές καί τά μυαλά τῶν πολλῶν μέ ἀποτέλεσμα τά καθημερινά ἀνθρώπινα ναυᾶγια πού γεμίζουν τούς δρόμους τῶν τόπων μας.

Ὁ σημερινός Ἀγιορείτης μοναχός, συνεχιστής τῆς πορείας τῶν πρώτων μοναχῶν, ὑπόσχεται στήν κουρά του τήν τήρηση τῶν τεσσάρων βασικῶν ἀρετῶν πού συνιστοῦν τό πολίτευμά του: ἐγκράτεια, ἀκτημοσύνη, παρθενία, ὑπακοή.

Τά πάντα ἐγκρατεύεται ὁ μοναχός. Συνεχῶς προσπαθεῖ ν' ἀπορρίπτει τό περιττό ζώντας μέ μόνο τό ἐντελῶς ἀπαραίτητο. Αὐτή εἶναι ἡ ἄσκησή του. Κάθε τι πού δίνει ἄνεση, ἡδονή, εὐχαρίστηση ἀποφεύγεται συστηματικά. Ἡ προσπάθεια αὐτή εἶναι ἕνας ἀγώνας συνεχῆς καί ἀσταμάτητος. Ἐνας ἀγώνας ὅμως δίχως ἀγχώδη ἀγωνία. Ἀποτέλεσμά του ἡ ἀπόκτηση ἀπλότητος στό βίο καί καθαρότητος στό πνεῦμα. Ἡ ἄσκηση εἶναι μέσο βοηθητικό πρὸς ἐκπλήρωση τοῦ σκοποῦ, τῆς ἀγιότητος. Ἡ νηστεία, ἡ λιτοφαγία, ἡ ὀλιγοφαγία, ἡ ἀγρυπνία, ἡ ὀλιγοῦπνία, ἡ χαμαικοιτία, ἡ ὀρθοστασία, οἱ μετάνοιες, ὁ κανόνας βοηθοῦν νά ἐπιδληθεῖ τό πνεῦμα στήν ὕλη. Νά μπορείς νά κάνεις ὅ,τι θέλεις ἐσύ ὁ ἴδιος τόν ἑαυτό σου. Νά φθάσεις δηλαδή στήν ἐλευθερία. Προϋπόθεση τῆς ἐγκρατείας ἡ αἴσθηση ὅτι δέν κάνεις τίποτε τό σπουδαῖο, ἐργάζεσαι ὡς ἀχρεῖος δοῦλος, δέν κάνεις τίποτε παραπάνω ἀπ' τά διατεταγμένα καί μάλιστα μπροστά στούς ἀγῶνες τῶν Ἁγίων καί τό χυμένο αἷμα τοῦ Σταυρωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Δίχως νά ἔχει ἀνάγκη ὁ Θεός τά κοσμοποχοίνια καί τίς μετάνοιές μας ἀλλά ἔμεις οἱ ἴδιοι βοηθίμαστε καί τοῦ δείχνουμε μέ ἔργο τήν ἀγάπη μας. Ὁ Ἅγιος Ἀγαθάγγελος ὁ Ἐσφιγμενίτης, λίγο πρὶν τό μαρτύριό του, ἔφτασε νά κάνει τήν ἡμέρα μετάνοιες τόσες ὥστε «ὑπερέβη τās τρεῖς χιλιάδας γονυκλιτᾶς καί ὀκτώ χιλιάδας προσκυνητᾶς». Συνοδός τῆς ἐγκρατείας ἡ προσευχή, ἡ καλή βοηθός. Στόν ἀκόρεστο σημερινό ἀνθρωπο πόσα ἔχει νά πει αὐτή ἡ μοναχική ἐγκράτεια, τό ἐξάισιο στολίδι τοῦ κάθε πιστοῦ. Ὅταν γιά ὀλιγόλεπτη εὐχαρίστηση λίγων ἑκατοστῶν – οὐρανίσκου, γλώσσης, λάρυγγος – ἀφιερώνεται τόσος κόπος, τόσο χρέμα, τόσος χρό-

νος. Ἡ ὁδὸς τῆς ἀσκήσεως διαπερνᾷ τὰ σπλάχνα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἔχει νὰ δώσει σημαντικὲς λύσεις στὰ ἀνθρώπινα προβλήματα. Αὐτὸ πού ὑπάρχει αἰῶνες ἐντὸς τῆς καὶ μάλιστα τόσο ζωντανὰ καὶ ἀληθινὰ ἔρχονται νὰ μᾶς τὸ ποῦν σύγχρονα φιλοσοφικά συστήματα καὶ ἀνατολικὲς θρησκείες. Καὶ δὲν σκύδουμε μέσα μας, στίς πηγές τῆς Ἑλληνορθοδόξου Παραδόσεως. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ μία ἐλπίδα πού δίνουν μερικά φοιτητικὰ κινήματα ἀναζητώντας μιὰ ἀπλότητα στὴ ζωὴ. Ὅμως ἀκόμη δὲν ἔχουν βάλει τὸ νερό στ' αὐλάκι. Ὁ μοναχὸς στερεῖται τῶν παρηγοριῶν τοῦ κόσμου μόνο ἀπὸ ἀγάπη στὸν Θεό. Γι' Αὐτὸν ἐγκρατεύεται τὰ πάντα, Αὐτὸν πού τοῦ δίνει λύτρωση ἀπομακρύνοντας τὸ κενό.

Ἡ ἀκτημοσύνη βοηθᾷ τὸν κοινοδιάτη μοναχό – μιλάμε πάντα γιὰ τέλειες μορφές μοναχισμοῦ – νὰ ὀδηγηθεῖ ὡς ἀετός ὑψηλῆς στὸν οὐρανό. Εἶναι γνωστὸ πὼς ὅσο κανεὶς δένεται μὲ τὰ πράγματα, ἀποκτᾷ κτήματα, τίτλους, περιουσίες, τόσο δένεται μὲ τὴ γῆ. Μὲ τὴν ἀκτημοσύνη ξεδέχεται ἀπὸ τὸ χῶμα, ὀδηγεῖται σὲ ἀμεριμνία καὶ τὴν ἐλπίδα του ἐναποθέτει στὸν Θεό. Ὁ μοναχὸς δὲν φοβᾶται τὴν ἀνατίμηση τοῦ δολλαρίου, τὸ σεισμό, τίς αὐξήσεις, γιατί ἀπλούστατα δὲν ἔχει νὰ πάρει νὰ δώσει ἢ νὰ χάσει τίποτε. Ἡ ἀκτημοσύνη αὐτὴ εἶναι προοδευτικὴ. Φθάνει μέχρι τίς καταπληκτικὲς καταστάσεις τῶν Ἁγίων ὅπου μὴ θέλοντας νὰχουν κανένα δεσμό μὲ τὴν ὕλη ζοῦσαν γυμνοί, ὅπως ὁ Ἅγιος Πέτρος ὁ Ἀθωνίτης, καὶ καίγανε τὴν καλύβα τους πηγαίνοντας παρακάτω, ὅπως ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Καυσοκαλυβίτης. Μὴ ἔχοντας μέριμνα ἀποκτήσεως φθειρομένων πραγμάτων ὁ μοναχὸς δὲν ἔχει ν' ἀκολουθήσει τίς ἀλλαγές τῆς μόδας πού ἔξυπνα ξέρει κάθε τόσο νὰ προσφέρει ἢ καταναλωτικὴ κοινωνία, γνωρίζοντας τὴν τάση τῶν ἀνθρώπων γιὰ συνεχῆ ἀλλαγὴ, καὶ ἀπαντᾷ μὲ τὴ λιτὴ, τιμιά καὶ μονόχρωμη πάντα περιβολή του. Δὲν ἔχει νὰ γελάσει ὑποκριτικὰ στὸ ἀφεντικὸ του γιὰ μία αὐξηση, νὰ κάνει ὑπερρωρίες, νὰ βρεῖ μιὰ δεύτερη δουλειά, νὰ συμβιβαστεῖ, νὰ ὑποχωρήσει, νὰ κάνει σκοπὸ τῆς ζωῆς του τὴν ἀπόκτηση τῆς καινούργιας μάρκας τετρατροχου ἢ ἐνός ἀκόμη διαμερίσματος. Ἡ ἀμεριμνία πού τοῦ δίνει ἢ ἀκτημοσύνη τὸν βοηθᾷ νὰ κά-

νει κτῆμα του τίς ἀρετές, νά τοῦ μείνει καιρός γιά ἐπι-
κοινωνία μέ τούς μεγάλους ἄγνωστους, Θεό καί ἑαυτό
του. Ταλαίπωρος ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος μπλέχτηκε στά
γρανάζια μιᾶς κοινωνίας πού τόν θέλει σέ μία συνεχή
ὑπεραπασχόληση. Δέν εἶναι ἄμοιρος ὁ ἴδιος εὐθύνης.
Συχνά ἀγαπᾶ νά φτιάχνει ἕνα γεμάτο πρόγραμμα γιατί
φοβᾶται νά μείνει μόνος, ν' ἀντιμετωπίσει τόν ἑαυτό του.
Ἀντίθετα ὁ μοναχός ψάχνει νά βρεῖ ἕνα μοναχικό στα-
σίδι στό καθολικό, ἕνα ἀπόμερο κελλί, νά μείνει μόνος,
μή φοβούμενος τή μοναξιά. Ὁ πολιτισμός τοῦ εἰκοστοῦ
αἰῶνος ἀντί νά δώσει χρόνο στόν κουρασμένο ἄνθρωπο
τοῦ πολλαπλασίασε τίς ἀνάγκες καί τόν ἔκανε δυστυχή.
Κι ἐνῶ καθημερινά συνωθεῖται ἀπό ἑκατομμύρια ἄν-
θρώπων αἰσθάνεται σάν νά εἶναι μόνος πάνω σ' αὐτόν
τόν πλανήτη. Ἀντίθετα μέ τόν ἀσκητή τῆς ἀγιορείτικης
ἐρήμου πού ἡ μοναξιά του δέν τοῦ δίνει μοναξιά καί μά-
λιστα σέ ξαφνιάζει ἡ κοινωνικότητά του, ἡ χαρά του . . .

Ἡ παρθενία δέν εἶναι μόνο ἡ μή σαρκική σχέση. Εἶναι
μιᾶ βαθειά καί τέλεια κατάσταση πού ἀναλύθηκε ὡραι-
ότατα ἀπό τή θεοφώτιστη πατερική σοφία. Ὁ κανονάρ-
χης τῆς ἰσαγγελῆς μοναχικῆς πολιτείας Μ. Βασίλειος, λέ-
ει: γυναῖκα δέν γνώρισα καί παρθένος δέν εἶμαι! Εἶναι
μιᾶ κατάσταση τοῦ νοῦ καί τῆς καρδιάς, νά μή σκεφθεῖς
ποτέ τό κακό γιά κανένα, οὔτε γιά τούς κακοῦς καί φαύ-
λους. Νά τούς βλέπεις σάν εἰκόνες καί πλάσματα τοῦ
Θεοῦ ἄξια ἀγάπης καί ἐλέους, πολλῶν δακρῶν καί
πολλῆς προσευχῆς. Ὁ μοναχός δέν εἶναι ἕνας ἀνέραστος
ἄνθρωπος. Δέν μισεῖ τό γάμο. Αὐτό ἄλλωστε ἀποτελεῖ
αἴρεση. Εἶναι ἔτοιμος γιά τόν γάμο. Μά προκρίνοντας
τήν ἡσυχία σάν ἀσφαλέστερη τήν ἀκολουθεῖ. Συνάπτει
γάμο μυστικό καί πνευματικό μέ τό Θεό καί τόν ἀκολου-
θεῖ ἡ ψυχὴ ὡς τόν Νυμφίο τόν ὡραῖο ὑπέρ πάντας τούς
υἱούς τῶν ἀνθρώπων. Ὡς «μανικός ἐραστής» τρέχει
πίσω του σάν διψασμένο ἐλάφι μή ἔχοντας χρόνο ν'
ἀσχοληθεῖ μέ τήν πονηρία καί τήν κακία. Μόνο ἀπό μιᾶ
τέτοια ἀγάπη καταξιώνεται ἡ παρθενία. Ἀλλοιῶς θά εἶ-
ναι μάταιος κόπος καί ὁ ἀκόλουθός της δυστυχισμένος.
Θεοῦφαντος προπρωτική στολή ἡ παρθενία τήν ὁποία οἱ
μοναχοί ἀγωνίζονται νά κατακτήσουν καθημερινά. Σ'

έναν κόσμο πού λησμόνησε τόν ιερό σκοπό τοῦ γάμου, ὅπου καθημερινά διαζύγια, μοιχεῖες, ἔριδες, ἁμαρτίες πού δείχνουν τό βάθος τῆς πονηρίας τῶν ψυχῶν, ἔχει σημαντικά νά βοηθήσει τούς μετανοοῦντας καί καλοδι-ἀθετους ἢ θυσιαστική πορεία τῶν μοναχῶν, πού συνεχίζουν τό μαρτυρικό φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Ἅγιος Σίμων ὁ Μυροβλήτης εἶχε τόση ἀγάπη γιά τόν Γέροντά του πού πήγαινε τήν ὥρα πού κοιμόταν καί τοῦ φίλαγε τά πόδια. Εἶχε νοιώσει τό μέγεθος τοῦ πλούτου τῆς ὑπακοῆς. Ἡ ὑπακοή εἶναι ἀρχή καί τέλος κάθε ἀγῶνος. Εἶναι μιᾶ ἀσφάλεια σταθερή, ἔκχυση τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ στόν ἀγωνιζόμενο. Ὁ κόπος ὑπάρχει μέχρι τήν ἀπόκτηση Γέροντος διακριτικοῦ. Ἀπό ἐκεῖ καί πέρα βλέποντας ὁ Θεός τήν ταπείνωση καί τό σκύψιμο κάνει τόν ἀγῶνα εὐκολώτερο. Ρωτώντας τόν πνευματικό πατέρα καί γιά τά καλά καί γιά τά κακά, γιά ὅλα, ταπεινώνεσαι, κόβεις τό θέλημά σου. Μέ τήν ὑπακοή πελεκᾶς συνεχῶς τό ἐγώ σου. Κάνεις αὐτό πού ἀγαπᾷ ὁ ἄλλος. Αὐτό πού τελικά θέλει ὁ Θεός. Ἡ ὑπακοή ὀδηγεῖ σέ αὐτογνωσία, ἀδελφογνωσία, θεογνωσία, θεοληψία. Οἱ ἄνθρωποι λησμόνησαν ὄχι νά ὑπακοῦνε ἀλλά καί ν' ἀκοῦνε. Στέρεισαν οἱ ἀκροατές. Μιλᾷς καί δέν σέ παρακολουθοῦν. Ἐτοιμάζουν τίς ἐρωτήσεις τους. Θέλουν νά βλέπουν ὅλους ὅπως θέλουν νά εἶναι οἱ ἴδιοι, θέλουν νά βλέπουν νά σαρκώνονται οἱ ιδέες τους, πιστεύουν πολύ στόν ἑαυτό τους, θέλουν νά πιστεύουν πῶς μόνον αὐτοί ξέρουν, δέν μποροῦν νά παραδεχτοῦν τούς ἄλλους ὅπως εἶναι, δέν θέλουν κανένα στό κεφάλι τους ἀφεντικό, νομίζοντας τόν ἐλεύθερο μέ τό νά κάνουν τοῦ κεφαλιοῦ τους. Ἡ ὑπακοή σέ ἔμπειρο πνευματικό ἔχει νά σέ γλυτώσει ἀπ' ὄλες τίς πλάνες κι ἄλλες περισσότερες πού ἀκολουθοῦν ὅλους τούς ἀνυπάκουους, ἀπό αὐτούς πού ἔρχονται ὅλα τά κακά στόν κόσμο. Μέ τήν ὑπακοή μαθαίνεις ν' ἀγαπᾶς, νά διακονεῖς, νά μήν ἐναντιώνεσαι, νά μή δικαιολογεῖσαι, νά ὑπομένεις, νά δέχεσαι ὅτι σοῦ δίνει ὁ Θεός διά τοῦ Γέροντος σήμερα καί αὔριο. Ἀφήνεσαι στά χέρια του καί σέ κάνει ὅ,τι θέλει. Λέει ἕνας σύγχρονος σοφός: Σ' ἕνα κελλί φυλακῆς αἰσθάνθηκα τήν ἐλευθερία. Ναί, ἐλευθερία εἶναι νά κάνεις ὅ,τι ἐσύ θέλεις

τόν ἑαυτό σου κι ὄχι ὅ,τι θέλει αὐτός ἐσένα. Αὐτή τήν ἐλευθερία αἰσθανόμενος στήν ὑπακοή ὁ Ἅγιος Σίμων φίλαγε τά πόδια τοῦ Γέροντός του, αὐτοῦ πού τοῦ τήν ἔδινε.

Τήν τετράδα αὐτή τῶν βασικῶν ἀρετῶν πού ὑποσχέθηκαν στήν κουρά τους, διατήρησαν καί διατηροῦν οἱ Ἅγιορεῖτες καί πολλοί ἔφτασαν σέ ἠρωϊκές καταστάσεις. Ἔνας μοναχός ἔχει γιά μαξιλάρι ἕνα κούτσουρο. Ἔνας παππούς Ξενοφωντινός ἄν τοῦ κάνεις ἐπίσκεψη γιά νά γλυτώσει ἀπό περιττές κουθέντες, δείχνοντας τά βιβλία, σοῦ λέει: «Ἄς ἀναγνώσωμεν». Κι ἔχει διπλό τό κέρδος. Στά ὄρια τῆς Μονῆς Κωνσταμονίτου σάπιον τά χέρια μοναχοῦ πούταξε νά χτίζει πεζούλια γιά τήν προστασία τῶν ἐληῶν τῆς Μονῆς του. Ἀρκετοί ἀσκητές τήν πρώτη βδομάδα τῆς Σαρακοστῆς δέν τρῶνε τίποτε. Γέροντας ἔδραλε στόν ὑποτακτικό του κανόνα νά μή βγαίνει ἀπ' τό κελλί του ἄν δέν ἔχει διαβάσει ὅλο τό Ψαλτήρι. Καί τό τηρεῖ. Πρίν λίγα χρόνια ἕνας σπηλιώτης πῆγε νά κάμει σαρανταήμερη νηστεία καί κατάφερε εικοσιδύο μέρες νά μή φάει τίποτε. Δυό γεροντάκια στίς Καρυές τά βρῆκαν νεκρά μέ τό ἀσκητικό βιβλίο στό χέρι. Ἔνας Χιλιανταρινός ἔκανε σαράντα χρόνια νά βγεῖ ἀπ' τήν πύλη τοῦ μοναστηριοῦ του. Ἔνας Σιμωνοπετρίτης ἔξι δεκαετίες πέρασε μ' ἕνα ράσο. Τῆς κουρᾶς του ἔγινε καί τῆς κηδείας του. Ρῶσος ἀσκητής ἔχυνε μέ τίς φοῦχτες του τά δάκρυα στόν Τίμιο Σταυρό πού τοῦ εἶχε μουλιάσει τό ξύλο. Γρηγοριάτης ἠγούμενος εἶχε «φάει» τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ κελλιοῦ του ἀπ' τούς πολλούς ἀσπασμούς. Κάποιον ἦλθε ἡ Παναγία καί τόν ἀσπάστηκε. Ἔνας παπάς λειτουργοῦσε ἐξήντα χρόνια ἀδιάκοπα κι ἄν δέν γινόταν τό χῶμα λάσπη δέν ἔβαζε «δι' εὐχῶν». Κάποιος πνευματικός μιλοῦσε κι ἔδραζε εὐωδία στό στόμα του. Μικρασιάτης ἠγούμενος σαράντα χρόνια κοιμόταν στό σκαμνί ἢ στήν καρέκλα καί γιά λίγο. Ἄλλος γιά μιά μύγα πού σκότωσε ἔκλαιγε δυό μέρες. Κι ἄλλος ἔμενε νηστικός γιά νά μή λείπει τό λάδι ἀπ' τό καντήλι του. Πῶς νά μή σκύψει πάνω τους ὁ Κύριος βλέποντας ὅλον αὐτόν τόν ἐκούσιο κόπο καί πόνο τῆς μεγάλης ἀγάπης τους; Βλέπει κανεῖς καί σήμερα τά σκυφτά γεροντάκια τοῦ Ὄρους μέ

τίς κατάσπρες γενειάδες, τά τριμμένα ράσα, σιωπηλά νά προσμένουν στους άρσανάδες, νά βαδίζουν στά καλντερίμια, κρυμμένα στά Κοινόδια ή στίς Σκήτες, στά στασίδια του καθολικού – τά μπερδεύεις μέ τά πρόσωπα τών τοιχογραφιών – και διδάσκεισαι μόνο πού τά βλέπεις. Πρόσωπα ύπομονετικά, άθώα, καθαρα, φωτεινά, ειρηνικά. Νίκησαν τόν φόβο του θανάτου, τόν χρόνο, μόνη έλπίδα τους ή Παναγία και τό έλεος του Θεού.

Μή θεωρηθούν τά παραπάνω μιά συμφωνία μέ τή γραμμή μερικών Θεολόγων πού μιλούν για ένα έσωτερικευμένο μοναχισμό μέσα στην πόλη. Σημασία μπορεί να έχει κυρίως ο τρόπος, αλλά όμως και ο τόπος. Η έξωτερική ήσυχία βοηθάει στην απόκτηση και έσωτερικής. Δέν θα έφευγαν τότε οι Πατέρες μας στον απόκοσμο Άθωνα, δέν θα έθεταν τό άδατο. Τό σκύψιμο όμως στην μυστική εργασία τών μοναχών, πού μέ χαρά κάθε φιλάρετος και φιλόθεος αντικρύζει ν' άνθίζει ξανά στον δύσκολο αιώνα μας, έχει να βοηθήσει τους ειλικρινείς αγωνιζόμενους και στον κόσμο, για την απόκτηση μιάς ευωδίας γνήσιας στον άγώνα. Μέσα από τίς μοναχικές άρετές, πού πηγάζουν από τόν Ευαγγελικό λόγο, να βρουν και οι εν κόσμω άδελφοί τό τί μπορούν να δώσουν ώστε να λάβουν πνεύμα. Ο Θεός θα ζητήσει λόγο απ' τόν καθένα για αυτό πού μπορούσε και δέν έκανε.

Τό Άγιον Όρος στους προσκυνητές του πέρα από τά κειμήλια τών σκευοφυλακείων του έχει να παρουσιάσει τους θησαυρούς μιās Όρθόδοξης πνευματικότητας, μιās Όρθοδοξίας ταπεινής και άσκητικής πού προσπαθει τή γη ν' άνεδάσει στον ουρανό κι όχι να κατεβάσει τόν ουρανό στη γη...

μ.Μ.Σ.

Μαρτυρία Θεανθρωποκεντρικῆς ζωῆς καὶ ἡθους.

Ἡ μετάνοια καὶ ἡ γνῶσις τοῦ Ζῶντος Θεοῦ ἐπιτρέπουν στὸν χριστιανὸ καὶ ἐν προκειμένῳ στὸν Ἁγιορείτη νὰ προσανατολίσῃ τὴν ἐλευθερία του πρὸς τὸ πραγματικό κέντρο καὶ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου, τὸν Τριαδικὸ Θεό.

Νὰ ζῆ ὄχι ἀνθρωποκεντρικά, ἀλλὰ θεανθρωποκεντρικά. Κέντρο τῆς ζωῆς νὰ εἶναι ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ζῆ θεανθρωποκεντρικά, ζῆ εὐχαριστιακά. Δηλαδή δέχεται τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα ὡς δῶρα τοῦ Θεοῦ στὴν ζωὴ του καὶ ἀνταποδίδει στὸν Κύριο τὴν εὐχαριστία, ἀντιπροσφέροντας τὸν ἑαυτό του στὸν Θεὸ καὶ στὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ.

Στὸν ἄρτο καὶ στὸν οἶνο τῆς θείας Εὐχαριστίας, ποὺ εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ, ὁ χριστιανὸς προσφέρει ὅλο τὸν ἑαυτό του καὶ ὅλο τὸν κόσμο του στὸν Θεό. Ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος συνψίξει ὅ,τι εἴμαστε καὶ ὅ,τι ζοῦμε. «Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέρονεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα». Ὁ Κύριος δέχεται τὰ δῶρα μας καὶ μᾶς ἀντιπροσφέρει τὸ Σῶμά Του καὶ τὸ Αἷμά Του. Δηλαδή τὴν ζωὴ Του.

Ἔτσι ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ γίνεται ζωὴ μας. Κοινωνοῦντες τῆς θείας ζωῆς, ἤμποροῦμε νὰ ζοῦμε ἀληθινά, πνευματικά.

Ὁ θυσιαζόμενος καὶ προσφερόμενος ἐν ἀγάπῃ σὲ μᾶς, Θεὸς ἐν Χριστῷ, χαριτώνει τὸν μετέχοντα στὴν Εὐχαριστία χριστιανὸ καὶ τὸν βοηθεῖ νὰ ἀποκτᾷ «ὁμοθήθειαν Θεοῦ», νὰ συμμερίζεται τὴν θυσία Του καὶ τὴν Ἀγάπῃ Του, νὰ προσφέρεται στοὺς ἀδελφούς Του.

Ζῶ λοιπὸν θεανθρωποκεντρικά σημαίνει ζῶ εὐχαριστιακά, λειτουργικά, ἐκκλησιαστικά, θυσιαστικά.

(Ἀπὸ τὴν ὁμιλία «Ἡ Θεολογικὴ Μαρτυρία τοῦ Ἁγίου Ὁρους» τοῦ Καθηγ/νου Ἀρχ. Γεωργίου).

MARTYRIΕΣ

Ἀνέκδοτα κείμενα τοῦ μακαριστοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος

Ὁ μακαριστός ἱεράρχης Παντελεήμων πού ἐκοιμήθη στήν Ἀθήνα τό 1979 ὑπῆρξε σπάνια ἀρχιερατική μορφή. Διετέλεσε μοναχός ἐπί ἓνα ἔτος στό Ἅγιον Ὄρος καί ἦταν ἀδελφός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας. Χωρίς νά λάβει ἀπολυτήριο ἀπό τή Μονή, ἐσπούδασε καί χειροτονήθηκε μέ εὐλογία τῆς, καί παρέμεινε ἕως τέλους ἐγγεγραμμένος ἀδελφός. Ἡ ἀνεξικακία του, ἡ πραότητα καί ἡ καρτερία ὑπῆρξαν ὑποδειγματικές. Καθώς διηγοῦνται οἱ παλαιότεροι πατέρες, διατηροῦσε πάντοτε ὑπερβολική ἀγάπη καί σεβασμό πρὸς τοὺς Ἁγιορεῖτες μοναχοὺς. Ἀλληλογραφοῦσε καί ἐνημέρωνε τακτικώτατα τή μονή μας, καί τήν ἐπισκεπτόταν συχνά. Ἡ ἀκολουθία κάθε ἡμέρας ἦταν καθημερινή του φροντίδα. Τό δέ τέλος του ὑπῆρξε μακαριώτερο: Ὅχι μόνον ἐτάφη μέ τά ἀπλά μοναχικά του ἐνδύματα, ἀλλά καί τό σῶμα του διατήρησε συνεχῶς τήν εὐκαμψία καί ἀπαλότητα τῶν ζώντων σωμάτων, ὅπως παρατηρεῖται σέ ὅλους τοὺς Ἁγιορεῖτες μοναχοὺς. Δημοσιεύουμε τίς ὁδηγίες ἀμφιέσεως τοῦ νεκροῦ του, καθὼς καί τρεῖς κατασκευαστικές προσευχές γραμμένες ἀπό τόν ἴδιο.

Ὁδηγία διά τήν ἀμφίεσιν τοῦ νεκροῦ μου

- 1) Τό σάββανον
- 2) Τό ζωστικόν (ἀντερὶ)
- 3) Τό Μοναχικόν Σχῆμα (ἐπί τοῦ στήθους)
- 4) Τό ράσον
- 5) Ἐπιτραχήλιον καί ὠμοφόριον
- 6) Ἐν ἐγκόλπῳ (δυναμένον νά ἀφαιρεθῆ κατά τήν ταφήν)

7) Ὁ σκοῦφος καί τό ἐπανωκαλύμμαυχον (ὄχι καλυμμαύχι)
8) Αἱ χεῖρες μου ἐσταυρωμέναι ἐπί τοῦ στήθους καί μέ τόν
ξύλινον σταυρόν καί τό κομβοσχοίνιον μου ἐν τῇ δεξιᾷ
μου ἀκουμπισμένον εἰς τήν καρδίαν μου.

Ἐγκαρδίως εὐχομαι καί θερμῶς παρακαλῶ τόν ἀρχηγόν
τῆς ζωῆς καί Σωτήρα τοῦ κόσμου Χριστόν, ὅπως ἀποδώσῃ
εἰς τούς εὐτρεπίσαντας τόν νεκρόν μου πλούσιον τόν μι-
σθόν εἰς τούς οὐρανοῦς.

**Ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης
Παντελεήμων
Ἄθῆναι, 12 Φεβρουαρίου 1976**

Προσευχαί

– Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου! Πρός Σέ ὀρθρίζω καί
Σοί προσπίπτω, Σέ ἱκετεύω, φῶς τοῦ κόσμου. Φώτισον τό
σκότος μου καί λάμπσον καί ἐμοί τῷ ἁμαρτωλῷ τό φῶς Σου
τό αἶδιον. Λάμπρυνόν μου τήν ψυχήν καί τό φῶς τό αἰσθη-
τόν, ὅπως ἴδω καθαρῶς καί κηρύξω Σε Θεόν. Γλυκύτατε
Ἰησοῦ, ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν.
Δέξαι με προσφεύγοντα εἰς τήν στοργήν Σου καί τούς οἰ-
κτιρμούς Σου· ἔλκυσόν με πρὸς Σέ, καί τήρει με ὑπό τούς
πόδας Σου καί παρά τῷ Σταυρῷ Σου. Μνήσθητί μου καί γε-
νοῦ καί μείνον μετ' ἐμοῦ καί, πρὶν εἰς τέλος ἀπόλωμαι, σῶ-
σόν με. Ἰλασμός μου καί παράκλητός μου πρὸς τόν πα-
τέρα γενοῦ· βοηθός μου καί σκεπαστής μου, καταφυγή
μου καί στερέωμά μου καί ρύστης μου, δικαιοσύνη μου καί
ἁγιασμός μου καί ἀπολύτρωσις· ἡ ἐλπίς μου καί ἡ ὑπομονή
μου καί ἡ δόξα μου. Ἄγνισόν με, Κύριέ μου, ἐν Σοί. Λου-
λουσμοῦ σαρκός καί αἵματος. Ἀπάλλαξόν με ἀπό πάσης
φαύλης καί πονηρᾶς συνηθείας ἀπό τυραννίας σαρκός καί
ματαιότητος κόσμου. Δός μοι μετάνοιαν ὀλόκληρον, τα-
πείνωσιν, κατάνυξιν καί συντριβήν καρδίας, ὑπομονήν εἰς
τέλος, ἐν πᾶσι σύνεσιν. Πρόσθεες μοι πίστιν· ἐνίσχυσόν μου
καί τήν ἀγάπην, ἐν τῇ φλογί δέ καί τῆς ἀγάπης Σου φλέξον
πᾶν τό ἐν ἐμοί φιλόῦλον καί κοσμικόν καί σαρκικόν καί μά-
ταιον· καί δός ἵνα μηκέτι ζῶ πλέον ἐμοί, ἀλλά νά ζῆς Σύ ἐν
ἐμοί ὁ Χριστός. Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου! Ἀνὴρ

ἀμαρτωλός εἰμι καὶ δέν γνωρίζω τί ζητῶ. Σὺ πού τὰ πάντα οἶδας, Σὺ πού γινώσκεις ὅτι φιλῶ Σε, γενοῦ καὶ μείνον μετ' ἐμοῦ· τήρει με εἰς τό θέλημα τοῦ Πατρός καί εἰς τό ρῆμά Σου, εἰς τήν σκηνήν καί τήν νεφέλην τοῦ ἁγιασμοῦ καί τοῦ φωτισμοῦ Σου, τῆς χάριτός Σου καί τῆς σωτηρίας Σου· καί δίδου μοι ὅ,τι συμφέρει εἰς τήν ψυχήν μου, ὅ,τι εἶναι διὰ τήν οἰκοδομήν τῆς Ἐκκλησίας Σου.
Κύριε ἐλέησόν με! Κύριε βοήθει μοι! Κύριέ μου καί Θεέ μου, σῶσόν με!

Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

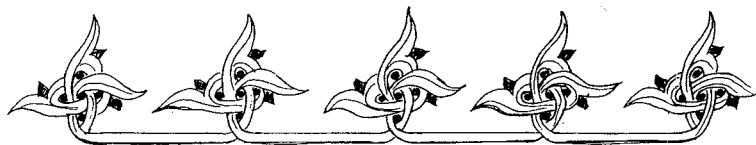
– Παῖς μου εἶ, ἐξελεξάμην σε καί οὐκ ἐγκατέλιπόν σε· μή φοβοῦ, μετά σου γάρ εἰμι. Μή πλανῶ, ἐγώ γάρ εἰμι ὁ Θεός σου ὁ ἐνισχύσας σε, καί ἐβοήθησά σοι καί ἠσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ μου τῇ δικαίᾳ. Ἴδού αἰσχυνθήσονται καί ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι, καί ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου. Ἐγώ ὁ Θεός ὁ κρατῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων σοι· μή φοβοῦ, ἐγώ βοηθός σου (Ἦσ. 41, 9-11 καί 13). Μή φοβοῦ, ἐγώ ὑπερασπίζω σου. (Γέν. 15,1).

Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

– Μητέρα τοῦ Θεοῦ μας καί μητέρα μας,
τοῦ κόσμου πλατυτέρα καί ἀπ' τὰ σύννεφα
Βοήθει μοι καί σκέπε με καί πρέσβευε ὑπέρ ἐμοῦ.

+ Ἐλάχιστος Παντελεήμων

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟ ΕΝΙ*

Παρακαλέσαμε τόν ὀρθόδοξο, μαθητή καί φίλο τοῦ Σάρτη, συγγραφέα Νικόλαο Ἐνί, νά μᾶς ἐξηγήσει τί ἦταν ἐκεῖνο πού τόν ἔκανε νά ἀναζητήσει καί νά βρεῖ τόν δρόμο πρὸς τήν Ὁρθοδοξία καί νά βαπτισθεῖ. Ποῖός εἶναι ὁ μοχλὸς αὐτῆς τῆς ἀλλαγῆς; Μᾶς ἀπάντησε:

«Ὁ δρόμος ἀνήκει στὸν Θεό. Εἶν' ὁ Θεός. Μποροῦμε ὅμως νά προσδιορίσουμε μερικά σημεῖα. Εἶχα πάει στὴν Πάτμο. Ἀλλὰ γιατί πῆγα στὴν Πάτμο; Ἐπειδὴ πῆγα στὸν Ἅθωνα. Καί γιατί πῆγα στὸν Ἅθωνα; Δέν ξέρω ἀκριβῶς...

Στὸ Ἅγιον Ὄρος συνάντησα μερικοὺς μοναχοὺς. Μάλιστα ἕνας ἱερομόναχος στὴ Μονὴ Γρηγορίου, ἔγινε ἀργότερα στενὸς φίλος μου.

Γιατί ὅλα αὐτά; Ἴσως ἐπειδὴ γνώρισα πρὶν 25 χρόνια τὴν Ἑλλάδα. Καί γιατί ὅλες αὐτές οἱ ἐμπειρίες δυνάμωσαν τόσο πολὺ μέσα μου; Δέν ξέρω...

Οἱ ἐμπειρίες αὐτές ἦταν τόσο μεγάλες πού πραγματικά δέν μπορῶ νά τό ἐξηγήσω. Ἐχω γνωρίσει καί τὴν Ἀμερική, ὅμως τοῦτο ἐδῶ ἦταν κάτι ἄλλο.

Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ὁ πραγματικὸς κόσμος. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι τό νόημα τοῦ κόσμου. Μέσα στὸν κόσμο

* Ὁ Νικόλαος (Ρενέ) Ἐνί, εἶναι Ἄλσατός Γάλλος συγγραφέας, πρῶην Ρωμαιοκαθολικός, πρῶην μαθητὴς καί φίλος τοῦ Σάρτη ὅπως καί τῆς Σιμόν ντέ Μποδουάρ. Τὰ βιβλία του, κυρίως θεατρικά ἔργα καί νουβέλλες, ἔχουν σχέση μέ τό κίνημα τοῦ 1968 στὴν Γαλλία καί τίς συνέπειές του. Προσηλθε προσφάτως στὴν Ὁρθοδοξία, βαπτισθεὶς στὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἡ συνέντευξη δόθηκε στὸν δημοσιογράφο Τάσο Μιχαλά καί μεταδόθηκε ἀπὸ τὴν Ραδιοφωνικὴ ἔκπομπή «Σφυγμοὶ τῆς ἐποχῆς (EPT)» στίς 18-11-1980.

ἔνοιωθα ἄδειος. Γι' αὐτό καί στά ἔργα μου ὑπάρχει γιά τόν κόσμο μιά εἰρωνεία. Μιά εἰρωνεία πού ἔχει τήν ἐξηγήσή της καί πού δέν εἶναι ἄλλη ἀπό τό ὅτι ὁ κόσμος στά μάτια μου ἔδειχνε δίχως νόημα καί σκοπό».

Ρωτήσαμε τόν Νικόλαο Ἐνί νά μᾶς πεῖ ἂν αὐτό ἦταν μιά κάποια ἐπίδραση ἀπό τόν κόσμο τῶν ἰδεῶν καί τῶν φιλοσοφικῶν ἀντιλήψεων τοῦ Ζάν Πῶλ Σάρτρ κι ἐκεῖνος περιορίστηκε νά μᾶς πεῖ: «Ὁ δρόμος τοῦ Σάρτρ αὐτοαποκαλεῖται «δρόμος τῆς ἐλευθερίας». Ὅμως ποιός δέν τό ξέρει; Ἡ ἐλευθερία στή Δύση δέν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπό τό νά κάνεις αὐτό πού σ' ἀρέσει. Ὅ,τι πάει στά μέτρα σου. Γι' αὐτό κι ὁ καθένας κλείνεται σπίτι του, περιορίζεται μέσα στόν ἑαυτό του, κάνει δηλαδή ὅ,τι θέλει. Ἐδῶ ἔχουμε ἕνα συμβολισμό, πού ὅμως ἔχει πραγματικές ἐπιπτώσεις».

Ζητήσαμε ἀπό τόν διακεκριμένο Γάλλο συγγραφέα νά μᾶς πεῖ ἂν πιστεύει πῶς ἡ ἐλευθερία μέσα στήν Ὁρθόδοξία εἶναι κάτι διαφορετικό κι αὐτός τόνισε:

«Τό ὅτι ὁ Σάρτρ μιλάει γιά τήν ἐλευθερία, αὐτός τόκανε γιατί προηγουμένως εἶχε τονίσει πῶς δέν ὑπάρχει Θεός καί πῶς δέν πιστεύει. Αὐτό πού ξέρω εἶναι ὅτι ἡ πραγματική αἴσθηση τῆς ἐλευθερίας παρέχεται μόνο μέσα στήν Πίστη. Μέ δύο λόγια: ὅλ' αὐτά μου φαίνονται διανοουμενίστικες κουταμάρες σέ σχέση μέ τό σῶμα μου ποῦναι πλασμένο κατ' εἰκόνα Θεοῦ. Ὅλ' αὐτά πού συζητάμε τούτη ἐδῶ τή στιγμή, τά βλέπω θεωρητικά καί διανοουμενίστικα, ἂν τά συγκρίνω μέ τήν αἴσθηση τῆς ἐλευθερίας πού σοῦ δίνει ἡ συντριβή, ἡ σιγή κι ἡ μετάνοια μπροστά στό μυστήριο τῆς θείας Λειτουργίας πού εἶναι ἡ ἐστία τοῦ φωσφορικοῦ κάλλους».

Σέ παρατήρησή μας μήπως συμβαίνει καί μέ τόν ἴδιο αὐτό πού γίνεται μέ πολλούς ξένους, πού στήν Ὁρθόδοξη Λειτουργία βρῖσκουν μιά συναισθηματική ἱκανοποίηση καί τίποτα πάρα πέρα, ὁ Νικόλαος Ἐνί εἶπε:

«Ὁχι, καθόλου. Ἐχω ζήσει στό παρελθόν πολλές λειτουργίες πού μέσα τους εἶχαν αὐτό τό συναισθηματικό στοιχείο πού λέτε. Παλιά εἶχα δουλέψει στή Ρώμη καί εἶδα ὅλες τίς πομπές τῆς λειτουργίας τῶν ἄλλων δογμάτων. Πιστεύω πῶς ἡ Ὁρθόδοξη Λειτουργία εἶναι τό κάτι

άλλο. Είναι αληθινή Λειτουργία πού κι αν ακόμα την δείς συναισθηματικά, ή ίδια σε έλκύει στό πλήρωμα του κάλλους και της ελευθερίας. Κι αυτό γίνεται επειδή ή 'Ορθόδοξη λειτουργία από τή φύση της ανταποκρίνεται και εκφράζει τό αληθινό Δόγμα. Τό δόγμα της 'Αγίας Τριάδος, δηλαδή τό 'Ορθόδοξο Δόγμα.

Μέσα σ' αυτή τή Λειτουργία, μέσα στην 'Εκκλησία δηλαδή, υπάρχει και μιá προβληματική πού τή χρησιμοποιεί και ό Σάρτρ: Είναι ό λαός. Μόνο μέ μιá βασική διαφορά, τήν εξής: 'Ο λαός του Ζάν Πώλ Σάρτρ δέν είναι τίποτε άλλο παρά μάζα, ενώ ό λαός της 'Εκκλησίας είναι ό λαός του Θεού».

Σέ άλλη παρατήρησή μας ότι στά έργα και τά βιβλία του εκπροσωπεί ιδέες απόλυτα συγγενείς μέ τίς ιδέες του Σάρτρ, ό Νικόλαος 'Ενί μās εξήγησε:

«Τό πρώτο μου βιβλίο μέ τίτλο «ή δόξα του αλήτη», είχε στή Γαλλία μεγάλη απήχηση και υποστηρίχτηκε πολύ από τήν ομάδα του Σάρτρ και της Σιμόν ντέ Μποβουάρ. 'Αλλά τό ίδιο τό έργο είναι μιá αποτυχία της υπαρξιακής εμπειρίας, γιατί ό αλήτης στό τέλος τινάζει μέ μιá σφαίρα τά μυαλά του στον άέρα. Στά έργα μου υπάρχει και μιá σχέση μέ τήν 'Ελλάδα. Στό έργο «Ευγενία Κοπρώνυμος» περιγράφω τούς ανθρώπους πού ζούν χωρίς καμμιά Πίστη. Τούς ανθρώπους πού τελικά παγιδεύονται στό άδιέξοδα και στίς παραπλανήσεις της ψεύτικης ελευθερίας τους. Τό έργο αυτό είναι θεατρικό. Τό γραψα στην 'Ελλάδα στό 1960 και δημοσιεύτηκε στό 1970. Παίχτηκε στή Γαλλία, 'Ιαπωνία, Αυστρία και Γερμανία. 'Εκει περιγράφω τόν Πάπα πού ξέχασε πιά νά κάνει ακόμα και τόν σταυρό του. Στό έργο αυτό υπάρχει μιá κοπέλλα πού έρχεται από άλλο κόσμο. Ψάχνει και αναζητάει τήν Πίστη, έρχεται στον Πάπα νά μάθη τό σημείο του Σταυρού, μά εκείνος δέν είναι σε θέση νά της τό δείξει γιατί, άπλούστατα, τ'όχει ξεχάσει.

'Ο Πάπας της λέει: «Ούφ! Αυτά είναι παλιά πράγματα. Είναι λεπτομέρειες του Χριστιανικού ανθρωπισμού πού ξεπεράστηκαν πιά από τό νέο μας υπαρξιακό ούμανισμό». Τελικά ή κοπέλλα μονάχη της θά ανακαλύψη τό

σημείο του σταυρού και θά μάθη μόνη της τό «Πάτερ ἡμῶν», πού τά διδάσκει και στον Πάπα.

Ὁ Πάπας στή συνέχεια πεθαίνει και διαλύεται σαν τό σκουλήκι. Ἀπό ἐκεῖ ἀκριβῶς πῆρε και τό ἔργο τό ὄνομα «Κοπρώνυμος». Εἶναι ἡ κοινωνία πού ζῆ μέσα στήν κοπριά της. Ἡ «Εὐγενία Κοπρώνυμος» δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τόν περήφανο και μεθυσμένο δυτικό πολιτισμό πού ἡ τέχνη του ξερνάει ἀδιάκοπα αὐτή τήν κοπριά, στήν ὁποία τελικά ὁ πολιτισμός αὐτός πνίγεται και χάνεται. Εἶναι μιὰ κοπριά ἠθική, ἀλλά και φυσική.

Στό ἔργο, λοιπόν, αὐτό ὄλοι στό τέλος πεθαίνουν και ἐξαφανίζονται, ἐκτός ἀπό τήν κοπελίτσα πού τελικά παίρνει τόν δρόμο γιά νά βρεθεῖ στή «χώρα τοῦ λαοῦ», ὅπως τήν ὀνομάζω. Τό ἔργο μου αὐτό εἶχε μεγάλη ἀπήχηση. Ἡ Σιμόν ντέ Μποδουάρ ἔκανε μιὰ ἐκτενή κριτική, ἐνώ ὄλοι θεώρησαν τό ἔργο σαν μαοϊστικό. Ἐγώ τότε δέν ἤμουν ὀρθόδοξος, ἀλλά ὅταν ἔγραφα, εἶχα ὑπ' ὄψη μου τούς λαούς τῶν ὀρθοδόξων χωρῶν πού δέν ἀποτελοῦν μάζες. Ἡ ἰντελιγκέντσια τῆς Δύσης νόμισε πῶς «ἡ χώρα τοῦ λαοῦ» πού περιέγραφα ἦταν ἡ Κίνα τοῦ Μάο και ὅτι ἡ κοπέλλα, ἐπειδή και ἐκεῖ ἡ θρησκεία τελούσε ὑπό διωγμό, ἤλθε στον Πάπα γιά νά μάθη ἀπ' αὐτόν τό σημείο τοῦ Σταυροῦ και τό «Πάτερ ἡμῶν». Τελικά αὐτά τά δυό ξεπήδησαν μόνα τους και ἔμφυτα μέσα στον ἑαυτό της».

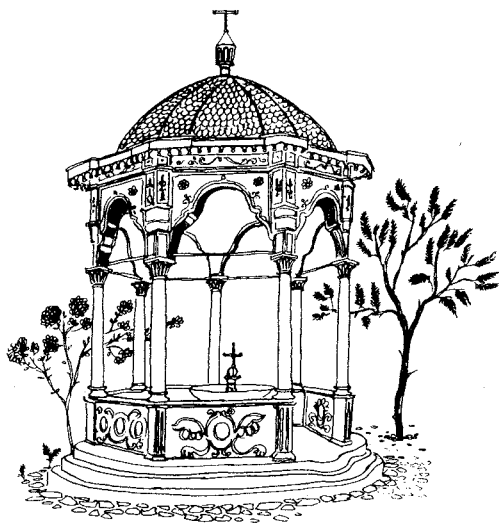
Σέ ἄλλο μας ἐρώτημα πῶς βλέπει σήμερα σαν ὀρθόδοξο τίς ὀντολογικές ἀπόψεις και τίς ιδέες τοῦ Σάρτρ, ὁ μαθητής και φίλος τοῦ Σάρτρ, Νικόλαος Ἐνί εἶπε:

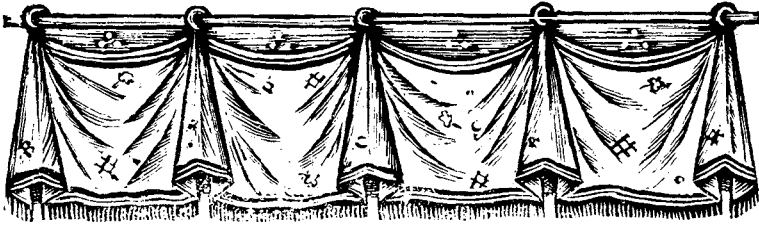
«Ἀπλούστατα: Σαν ιδέες. Ξέρετε δέν μπορῶ μεμονωμένα νά ἀναλύσω τίς ιδέες τοῦ Σάρτρ. Ὁ Σάρτρ εἶναι ἕνα μέρος πολλῶν πραγμάτων. Ἐνα μέρος ἑνός σωροῦ ἀπό σκουπίδια πού διαλύεται, μονηλιάζει και ἀφρίζει μέσα σ' ἕνα σκουπιδοντενεκέ.

Ἡ δημοσιογραφική ὀρολογία τῆς Δύσης μέ κατατάσσει και θά μέ κατατάσσει γιά πάντα στους ἀριστερούς συγγραφείς. Ἴσως και τώρα πού ἔγινα χριστιανός ὀρθόδοξος. Ἀλλά γιά μένα ὄλ' αὐτά δέν εἶναι παρά ιδέες, μούχλα, ἀφρός ἑνός σωροῦ ἀπό σκουπίδια πού διαλύεται. Εἶναι ὁ κόσμος τῆς ἀ-λευθερίας».

Ρωτήσαμε, τέλος, τόν Γάλλο συγγραφέα νά μᾶς πει κάτι γιά τά μελλοντικά του σχέδια. Πῶς σκέφτεται νά δουλέψει τώρα πού θά ξαναγυρίσει στή Γαλλία. Εἶπε:

«Δέν εἶμαι θεολόγος, ὅμως ἡ ἐμπειρία μου ἀπό τήν Ὀρθοδοξία βρίσκεται πολύ πέρα ἀπό τά λόγια. Ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ἓνα πρόσωπο. Τό πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου. Τό πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Ἡ Εἰκόνα. Ὅλη ἡ ἐλευθερία ἐκεῖ βρίσκεται».

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ὁ πατήρ Ἐφραίμ τῶν Κατουνακίων λέει ὅτι ὁποῖος ἔρχεται στό Ἅγιον Ὄρος γιά προσκύνημα, παίρνει ἀπό τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο ἰδιαίτερη εὐλογία. Ἡ Παναγία ἀκριβοπληρῶνει κάθε βῆμα τοῦ προσκυνητοῦ. Αὐτό τό ἔχω καί ἐγώ διαπιστώσει ἀπό προσωπική μου ἐμπειρία. Πέρα ἀπό αὐτά βλέπει καί ἀκούει πράγματα ξένα στήν κοσμική ζωή. Στόν κόσμο προσπαθοῦμε νά ζήσωμε μιᾶ ἠθική καί σχετικά ἐνάρετη ζωή σύμφωνα μέ τά μέτρα μας. Ἐδῶ στό Ἅγιον Ὄρος τά μέτρα αὐτά καταργοῦνται. Τά στενά πλαίσια τῆς ἀτομικῆς μας ζωῆς, γίνονται ἐδῶ σύμπαν, διάστημα καί χρειάζονται ἄλλου εἶδους πλοῖα γιά νά τό διαπλεύσωμε. Ὁ μοναχός ὡς ἄτομο ἐξ-αφανίζεται, μηδενίζεται μπροστά στόν ἄλλο ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος εἶναι γιά κείνον ὁ κόσμος ὀλόκληρος! Δίδει ὅ,τι ἔχει, τό πᾶν, γιά κείνον ἀπό μιᾶ ἀπέραντη ἀγάπη. Στήν περισυνή μου ἐπίσκεψι στό Ἅγιον Ὄρος ἐντυπωσι-άστηκα ἀπό τέσσερα περιστατικά πού ἔγιναν ἀπό τρεῖς διαφορετικούς μοναχοῦς εἰς διαφορετικούς χρόνους καί τόπους, τά ὁποῖα ἀφοῦ τά ἐνοποίησα μέσα μου καί τά συνεδύασα, τά ὠνόμασα: «Τό μανδῆλι, τό παπούτσι, τό καρπούζι, τό λουκούμι», γιά νά μπορῶ νά τά διηγούμαι εὐκολώτερα. Καί τά τέσσερα εἶναι μιᾶ μικρή ἀλλά εὐ-γλωττη ἔκφρασις αὐτῆς τῆς ἀγιορειτικῆς ἀντιλήψεως.

Περιστατικό πρῶτο: Τό μανδῆλι

Πέρνει τό καλοκαίρι πῆγαινα μέ δυό Σιμωνοπετριτες μοναχοῦς νά προσκυνήσω στήν κορυφή τοῦ Ἄθωνα

(2033 μέτρα), κατά τήν ἐορτή τῆς Μεταμορφώσεως. Ἡ ἀνάβασις ἄρχισε ἀπό τήν θάλασσα τῶν Κατουνακίων, ἀπό ὅπου μᾶς ἀπεβίβασε τό «μοτόρ». Τά νερά κρυστάλλινα. Ἦταν ἀπομεσημέρο Αὐγουσιάτικο (5/18-8-1980).

Ἐζήτησα εὐλογία ἀπό τόν μεγαλύτερο μοναχό νά πλύνω τά πόδια μου στήν κρυσταλλένια θάλασσα τῶν Κατουνακίων, ὕστερα ἀπό ταξίδι 24 ὥρῶν, πράγμα πού τό ζητοῦσε τό σῶμα μου. Ἔλαβα πλούσια τήν εὐλογία. Ἀξέχαστη ἡ εὐχαρίστησις ἐκείνη. Μόλις βγήκα ἀπό τήν θάλασσα μου προσφέρει ὁ ἴδιος μοναχός ἕνα κάτασπρο καί ὀλοκάθαρο χειρομάνδηλο τυλιγμένο στά τέσσερα γιά νά σκουπίσω τά . . . πόδια μου! Ἐμεινα ἐκστατικός! – Τί λέτε πάτερ, ἀδύνατον. – Καί πού νά ξέρατε, μου λέει, ἀπό ποῦ εἶναι. – Ἀπό ποῦ; – Ἀπό τό τάδε σεβαστό πρόσωπο, πού μου τό ἔδωσε γιά εὐλογία.

Πῶ, πῶ, Θεέ μου, τί προσφορά εἶναι αὐτή! Ἐμεινα ἐνός. Ἡ ἄρνησίς μου, ἀκόμη μεγαλύτερη. Ἐξυπηρετήθηκα μόνος μου. Μοῦ προσέφερε ὅ,τι πολυτιμότερο εἶχε γιά μιά εὐτελή μου ἀνάγκη!

Περιστατικό δεύτερο: Τό παπούτσι

Ἀρχίζομε τήν πορεία – ἄνοδο στήν κορυφή, σέ πολύ ἀνώμαλο ἔδαφος. Βλέπω τό παπούτσι τοῦ ἐνός μοναχοῦ, συνοδοῦ μου, νά μπαινοβγαίνει. – Τί παπούτσια εἶν' αὐτά; τοῦ λέω. Γελάει καί μου ἀπαντᾷ: Δέν εἶναι τά δικά μου. Στό μοναστήρι τοῦ Κωνσταμονίτου ἦταν ἕνας ξένος τουρίστας προσκυνητής. Τοῦ χάλασαν τά παπούτσια του καί ἔμενε ξυπόλητος. Τοῦ ἔδωσα τότε τά δικά μου καί πῆρα αὐτά ἀπό τόν Γέροντα, πού τά εἶχε κάπου πεταμένα (ἦσαν ἄχρηστα) μέ κομμένο μέσα τόν πάτο. Ἄν εἶχα μιά σακκούλα νάῦλον θά ἦταν καλά.

Βρέθηκε ἡ σακκούλα νάῦλον καί μπῆκε γιά πάτος τῶν παπουτσιῶν. Καί συνεχίζεται ἡ πορεία.

Τοῦ λέω: Καλά, τό Εὐαγγέλιο λέει, ὅταν ἔχης δύο χιτῶνες νά δίδης τόν ἕνα στόν ἄλλο πού δέν ἔχει. Ὅταν ὁμως ἔχης ἕνα χιτῶνα, τί θά γίνη; – Θά τόν πάρῃ ὁ πῖο ἀδύνατος. Καί στήν περίπτωσή μας, ὁ ἀσυνήθιστος στήν ξυπολησιά ξένος, ὅπως καί ἔγινε!

Περιστατικό τρίτο: Τό καρπούζι

Συνεχίζεται ή πορεία προς τόν Ἴθωνα. Ἡ ζέστη, στά ὕψη της. Κάθιδροι καί διψασμένοι φθάνομε καί οἱ τρεῖς σέ μιά σκήτη. Ἐκεῖ μένει ἕνας γέροντας μέ τρεῖς ὑποτακτικούς. Μᾶς δέχθηκε μέ μεγάλη χαρά. Κατάλαβε τόν κόπο μας ἀπό τήν ἀνοδική ὁδοιπορία καί μᾶς ἔβαλε νά γειρώμε λίγο. Ὑστερα ἀπό λίγο λέει στόν ὑποτακτικό του νά κόψη τό καρπούζι καί νά τό φέρη σέ τρία πιάτα. Ἔρχονται τρία πιάτα μέχρι ἐπάνω γεμάτα. Ἦταν γιά μᾶς κάτι ἀναπάντεχο. Ἀληθινή εὐφροσύνη. Φάγαμε ὅλοι καί ἀφήσαμε στό πιάτο ὁ καθένας μας κάτι «γιά τήν ντροπή». Ὑστερα καταλάβαμε ὅτι τό καρπούζι ἐκεῖνο ἦταν τό μοναδικό πού εἶχαν. Καί τό προσέφεραν χωρίς νά φᾶνε τίποτα οἱ ἴδιοι.

Περιστατικό τέταρτο: Τό λουκούμι

Μετά, κατά τήν κάθοδό μας ἀπό τήν κορυφή τοῦ Ἴθωνα, περάσαμε ἀπό μιά ἄλλη σκήτη. Ἐκεῖ μᾶς προσέφεραν τό καθιερωμένο λουκούμι μέ τό τσίπουρο. Ἀλλά, τί λουκούμια ἦταν ἐκεῖνα! Καταπληκτικά. Μεγάλα μέ ἀμύγδαλο. Δέν ὑπάρχουν εὐκόλα στήν ἀγορά. Ἀπορήσαμε. Ρώτησα: – Τί λουκούμια εἶναι αὐτά; – Τά κάνανε εἰδική παραγγελία γιά μᾶς.

– Καλά, καί τά προσφέρετε σέ μᾶς; – Ἔσεῖς, εἴσθε ἐμεῖς.

Κραυγός ἢ ἀπάντησις. Δέν κρατιέται κανεῖς ἀπό θαυμασμό καί ἀπορία. Μά τί βλέπουνε τά μάτια μας καί ἀκοῦνε τά αὐτιά μας! Ἐφαρμοσμένο Εὐαγγέλιο. Πράγματι στό Ἴθων Ὄρος δέν ἀκοῦς Εὐαγγέλιο (κηρυκτικό). Ζῆς Εὐαγγέλιο ἐφαρμοσμένο. Μένεις ἐνεός. Ἐμεῖς στόν κόσμον ἀρχίζομε ἀπό τόν ἑαυτό μας πρῶτα. Ἄν μείνη κάτι ἀπό τά ἀγαθά μας, μετά σκέψιν πολλήν, τό δίνουμε στούς ἄλλους. Ἐδῶ, αὐθόρμητα ἢ καρδιά κτυπᾷ γιά τόν ἄλλον πρῶτα. Αὐτός πρῶτος θά «διακονηθῇ» καί ἂν μείνη τίποτε, αὐτό θά λάβῃ ὁ μοναχός. Νά τά νέα μέτρα τῆς ἀγάπης, πού παίρνει κανεῖς ἀπό τό Ἴθων Ὄρος. Βγαίνεις στό «Διάστημα» τῆς Ἀγάπης. Καί παθαίνεις πνευματικό ἴλιγγο! Αἰσθάνεσαι τότε τή μικρότητά σου καί ταπεινώνεσαι. Παίρνεις μαθήματα Ἰθι-

ορείτικα χωρίς λόγια, από τό μανδήλι, τό παπούτσι, τό καρπούζι, τό λουκούμι. Στίς ἀπορίες τοῦ ὑποφαινομένου γιά ὄλ' αὐτά ὁ μοναχός ἀπαντᾷ:

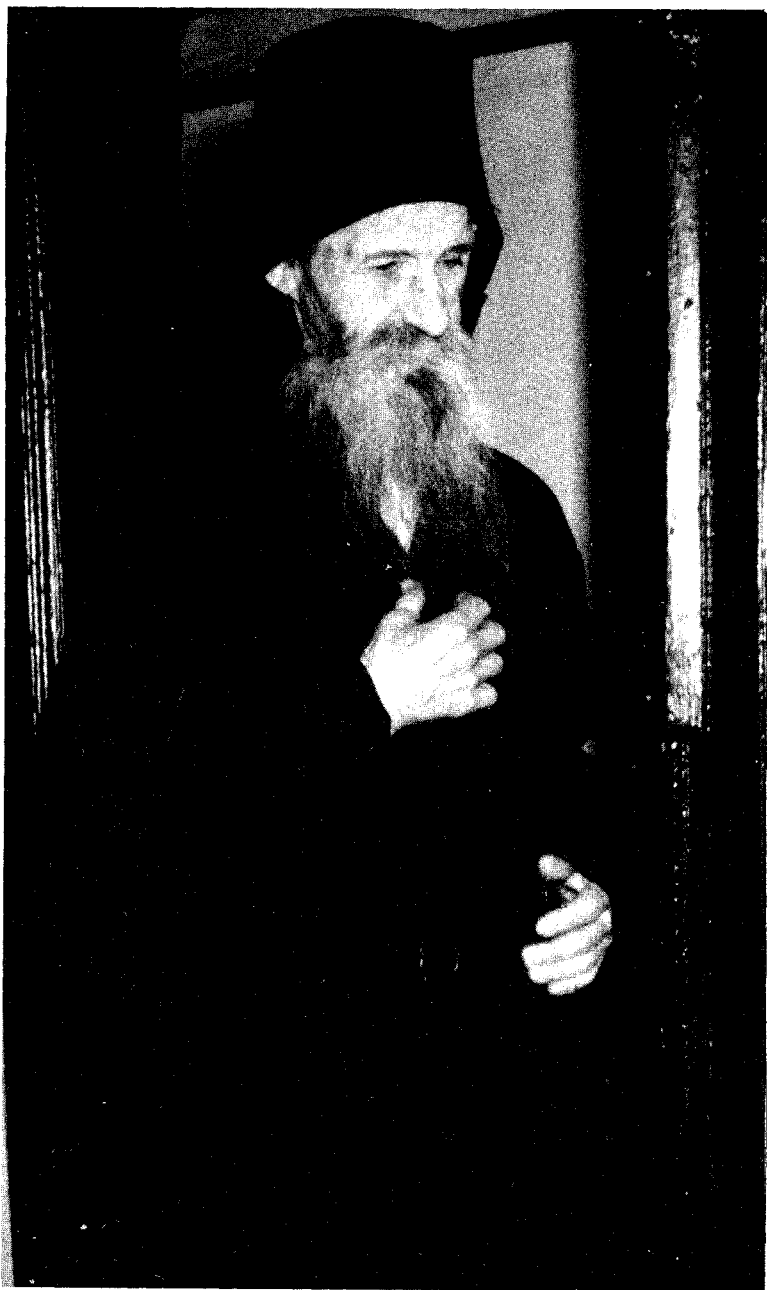
– Ὅταν εἶσαι ἔτοιμος γιά τήν ἀγάπη στό Χριστό, νά προσφέρης, σάν ἄλλος Ἰωάννης Πρόδρομος, «τήν κεφαλὴν σου ἐπί πίνακι», εἶναι σπουδαῖο πρᾶγμα νά γίνουν αὐτά;

᾿Ω, μεγαλεῖο ψυχῆς, βάθος καί ὕψος καί πλάτος καί μῆκος Ἀγάπης καί Πίστεως. Μακάριοι οἱ πορευόμενοι ἐν αὐταῖς!

(Μαρτυρία προσκυνητοῦ Ι.Π.)

**Ο ΓΕΡΩΝ ΑΥΞΕΝΤΙΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ**

Ο ΓΕΡΟ - ΑΥΞΕΝΤΙΟΣ (Βιογραφικό σημείωμα)

Τὴν 1η Μαρτίου 1981, ξημερώνοντας Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀγρυπνίας, ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ γέρο - Αὐξέντιος, μοναχὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας, σὲ ἡλικία 89 ἐτῶν, ἡ ζωὴ τοῦ ὁποίου στάθηκε μιά διαρκῆς βία φύσεως.

Ὁ γέροντας Αὐξέντιος καταγόταν ἀπὸ τὴ Μάνδρα Ἐλευσίνος, κι ἔγινε μοναχὸς (ρασοεσχὴ) στὴ Μονὴ Ὁσίου Μελετίου Ἀττικῆς. Ἦλθε στὸ μοναστήρι μας τὸ 1920 σὲ ἡλικία 28 ἐτῶν. Σὲ ἓνα χρόνο ἐκάρη μεγαλόσχημος, ἡ δὲ μοναδικὴ πολιτεία του ἦταν ὑποδειγματικὴ. Παρέμεινε στὴν ὑπακοή ἕως θανάτου, ἐργαζόμενος μὲ πολλὴ προθυμία σὲ διάφορα διακονήματα: Ἐκκλησία, Μύλο, Μαγειρεῖο, Μετόχια, κήπους. Παντοῦ ἄφηνε τὴ σφραγίδα τῆς ἐργατικότητος καὶ τοῦ ἐν γένει καλογερικῶ ἤθους. Ὁ θάνατός του λύπησε ὅλη τὴν ἀδελφότητά μας γιὰ τὸν προσωρινὸ ἀποχωρισμὸ του, ἀλλὰ καὶ τὴν χαροποίησε μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Κύριος τὸν ἔχει πλέον συναριθμῆσει μὲ τὴν Ἐκκλησία τῶν πρωτοτόκων. Ἐφυγε ἀπὸ τὰ γῆϊνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχε ἀποχωριστεῖ τροπικῶς πρὶν ἀπὸ χρόνια, καὶ πῆγε στὰ αἰώνια, τὰ ὁποῖα δὲν ἄντεχε νὰ βλέπει δι' ἐσόπτρου.

Ἄς ἔχουμε ὅλοι τὴν εὐχή του!

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΦΟΡΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΟΥ*

Αισθανόμεθα όλοι τήν ανάγκη, πατέρες καί αδελφοί μου, νά εύχαριστήσωμε έκ βάθους καρδίας τόν φιλόανθρωπο Κύριο καί Θεό μας, ό οποίος μέσα στίς πολλές καί μεγάλες δωρεές Του πρός έμάς, τά εύτελή Του τέκνα, μάς έδωσε κι αύτή τήν μοναδική καί μεγάλη εύλογία νά γνωρίσωμε καί νά ζήσωμε κοντά στόν άγιο αύτόν άνθρωπο, τόν όποιο σήμερα κηδεύομε, τόν μακαριστό καί όντως όσιο γέροντα π. Αύξέντιο.

Στήν Άγία μας Καθολική Όρθόδοξη Έκκλησία ό Χριστός καί ή παράδοσις όλη του Θεανθρώπου Χριστου φθάνει σέ μάς διά τών άγιών καί θεοφόρων άνδρών. Στά πρόσωπα τών άγιών βλέπομε τόν Χριστό, βλέπομε τούς άγιους Άποστόλους, βλέπομε τούς άγιους Πατέρας. Εύχαριστούμε τόν Θεό διότι καί στήν γενεά μας έχάρισε τέτοιους θεοφόρους άνδρας, οι όποιοι αναπαριστούν καί αναζωγραφούν τήν εικόνα του Χριστου στόν έαυτό τους.

Έορτάζομε σήμερα τήν αναστήλωσι τών άγιών εικόνων. Ό π. Αύξέντιος ήτο ένας από εκείνους τούς εύλογημένους άνθρώπους, οι όποιοι κατηξιώθησαν μέ τήν Χάρι της Εικόνας του Θεου, του Δεσπότου Χριστου, νά αναστηλώσουν στόν έαυτό τους, τήν κατ' εικόνα Θεου πλασμένη ανθρωπίνη φύσι, καί νά μάς ξαναδείξουν τό πρωτότυπο της Εικόνας, τό αρχαϊον κάλλος. Δέν υπάρχει μεγαλυτέρα

* Από τόν Καθηγούμενο της Ίερας Μονής μας, τήν 2α Μαρτίου 1981, Κυριακή της Όρθοδοξίας.

προσφορά απ' αυτήν στην ανθρωπότητα, νά ἔχουμε ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι εἶναι ζωντανές εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ. Νομίζω πῶς δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὁ π. Αὐξέντιος σήμερα πού ἑορτάζουμε τήν ἀγία καί μεγάλη αὐτή ἑορτή τῆς ἀναστασιώσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων καί αὐτός ὡς ζωντανή εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ἐκδημεῖ πρός τήν ἐκεῖθεν μακαριότητα.

Εὐχαριστοῦμε τόν Κύριο, ἀλλά εὐχαριστοῦμε καί τόν π. Αὐξέντιο, διότι τήν Χάρι πού ὁ Θεός τοῦ ἔδωσε τήν δέχθηκε, ἀγωνίσθηκε νά τήν οικειωθῆ, τήν ἐκράτησε, τήν αὐξήσε, τήν ἐκαρποφόρησε μέ πολλούς ἰδρωτές καί ἀγῶνες ἀσκητικούς καί πόνους καί καμάτων πνευματικούς. Τόν εὐχαριστοῦμε γιατί προσεφέρθη στόν Θεό ὀλοκληρωτικά. Προσφερθεῖς στόν Θεό προσεφέρθη μετά καί σέ μᾶς, στήν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ. Τόν εὐχαριστοῦμε γιατί μᾶς ἔδειξε ὅτι ὅσα διαβάζουμε στό Ἱερό Εὐαγγέλιο καί στούς ἁγίους καί θεοφόρους Πατέρας μας, δέν εἶναι λόγοι ἀργοί, ἰδέες, σχήματα, ἀλλά εἶναι ἀλήθεια. Γιατί ἐνεσάρκωσε ὅλα τά λόγια τοῦ Θεοῦ. Ἦτο ὄντως ὁ «Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλή ἀσεβῶν καί ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη καί ἐπί καθέδρα λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν· ἀλλ' ἦ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου τό θέλημα αὐτοῦ» (Ψαλμ. α' 1).

Εὐχαριστοῦμε τόν π. Αὐξέντιο γιατί στήν γενεά μας, μᾶς ἔδειξε ὅτι ὄχι μόνον αὐτά πού γράφονται εἶναι ἀληθινά καί γίνονται, ἀλλά γίνονται καί σήμερα σ' αὐτή τήν ἐποχή πού δέν ὑπάρχει τόσος ζήλος πνευματικός, ὅπως ὑπῆρχε σέ παλαιότερες ἐποχές. Ὁ π. Αὐξέντιος δέν εἶναι μόνον ἓνας ἀθλητής τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά ἓνας ἀθλητής σέ μιά ἐποχή πού δέν ὑπάρχουν πολλοί συναθληταί. Γι' αὐτό ἡ παρουσία καί ἡ μαρτυρία του εἶναι σήμερα ἰδιαίτερα πολύτιμη σέ ὅλους μας. Ἰδίως στούς νέους μοναχοὺς ὁ π. Αὐξέντιος προσέφερε πολλά. Μᾶς ἔδειξε ποιός εἶναι ὁ ἀληθινός μοναχός, ποιός εἶναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ποιά εἶναι τά μέτρα τῆς μοναχικῆς πολιτείας, στά ὅποια πρέπει νά τείνωμε νά φθάσωμε. Ὅλοι γνωρίζομε, πατέρες μου, τήν ἀγία του ζωή, τήν ἀγία του ταπεινώσι, τήν ἀγία του πτωχεία, τήν ἀγία του ὑπομονή καί ὅλες τίς ἄλλες ἀρετές τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ, τίς ὅποιες εἶχε καί ἐκαλλιέργησε. Ὅλοι γνωρίζομε ἀκόμη ὅτι ἔζησε θεανθρωποκεντρικά. Ὁ Χριστός ἐζοῦσε ἐν αὐτῷ καί αὐτός ἐν τῷ Χριστῷ. Αὐτό τό ἐπέτυχε διότι ἐκαλλιέργησε στόν ἑαυτό του ὅλες τίς εὐαγγελικές ἀρετές, ἀλλά κυρίως μέ τήν εὐλογημένη εὐχή, τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν», πού ἦταν ὄντως ἡ πηγὴ τῆς ἐν Χριστῷ ἀνα-

καινίσεώς του και τῆς πνευματικῆς του ζωῆς. Αυτό ἦταν και τό μήνυμά του σέ ὄσους πήγαιναν κοντά του νά ζητήσουν λόγον ὡφελείας.

Ἡ ζωή του ἦταν ἓνα σημεῖο, σημεῖο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, σημεῖο τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, σημεῖο τοῦ ποιός εἶναι ὁ θεωμένος ἄνθρωπος, ὁ ἐπόπτης τῶν μυστηρίων τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὁ Υἱός τῆς Ἀναστάσεως καί τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, τό φωτόμορφο τέκνο τῆς Ἐκκλησίας. Ἦταν ἀκόμη ἓνα σημεῖο τοῦ πού ὁ ἄνθρωπος ἠμπορεῖ νά φθάση, ὅταν ἀγαπήσῃ καί προσφερθῇ στόν Θεό.

Ὅπως ἡ ζωή του ἦταν ἓνα σημεῖο, ἔτσι καί ἡ μακαρία του κοίμησις ἦταν καί αὐτή ἓνα σημεῖο. Ὅλα αὐτά πού συνέβησαν γύρω ἀπό τήν κοίμησί του εἶναι σύμβολα οὐρανίων καί θείων πραγματικότητων. Ἐφυγε τήν πρώτη Κυριακή τῶν Νηστειῶν, τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας. Τήν πρώτη ἑβδομάδα πού ἔχομε αὐστηρά νηστεία, σύμβολο τοῦ ἐσταυρωμένου βίου τοῦ μοναχοῦ, ἐζήσε καί ἀγωνίσθηκε μαζί μας παρά τήν ἀσθένειά του περισσότερο ἀπό μᾶς, ὅπως τόν εἶδαμε στό κρεβάτι τῆς τελευταίας ὁδύνης του. Καί ἔφυγε ἀναστάσιμα, ἔφυγε ἐπιφωσκούσης τῆς Κυριακῆς, λίαν πρωῖ, ὅταν οἱ Μυροφόρες ἐπήγαιναν στόν τάφο τοῦ Κυρίου, ὅπου εἶδαν καί ἐχάρηκαν τήν ἀγία Του Ἀνάστασι. Τότε ἔφυγε ὁ π. Αὐξέντιος. Ἐφυγε ἀπό τήν ἐσταυρωμένη ζωή τοῦ μοναχοῦ καί εἰσῆλθε στήν αἰωνία ἀνάπαυσι τῆς αἰωνίου Κυριακῆς τῆς Ἀναστάσεως, τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Ἐφυγε τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας ὁ ἄνθρωπος πού ἐφάνέρωσε μέ τήν ζωή, τήν πίστι καί τό ἦθος του τήν Ὁρθοδοξία. Ὁ ἄνθρωπος γιά τόν ὅποιον ἡ Ὁρθοδοξία δέν ἦταν λόγια, ἀλλά ζωή. Ὁ ἴδιος ἦταν σαρκωμένη Ὁρθοδοξία, συνεχιστής ὄλων τῶν ἁγίων Ὁμολογητῶν, Πατέρων, ἀσκητῶν καί ἀγωνιστῶν τῆς ἀμωμήτου καί ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Πίστεώς μας. Ἐφυγε τήν ὥρα τῆς ἀγρυπνίας, γιατί μιᾶ ἀγρυπνία πνευματική ἦταν ἡ ζωή του. Ἐφυγε, ἀφοῦ ἐκοινώνησε γιά τελευταία φορά τό πρῶτό τῶν ἁγίων, ἀχράντων καί θ. Μυστηρίων καί ἀφοῦ μετά, μέ τόν ἀδελφό πού τόν διακονοῦσε, εἶπε μαζί του, μέ ὄση δύναμι εἶχε, τό «Νῦν ἀπολύεις τόν δοῦλόν σου Δέσποτα...». Ἦμποροῦσε νά τό εἰπῇ ὁ π. Αὐξέντιος. Εἶχε ἐτοιμασθῆ νά τό εἰπῇ καί ὡς ἄλλος πρεσβύτερος καί δίκαιος Συμεών εἶχε τό δικαίωμα νά εἰπῇ «Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς». Ἐτσι

παρέδωσε μέ έμπιστοσύνη στόν Κύριο τήν ψυχή καί τό σώμα του στήν γή, αναμένοντας τήν Κοινήν Ἀνάστασι.

Ἐτελείωσε τήν ὥρα πού ἐμεῖς ἐδῶ στό Καθολικό ἐψάλαμε τό «Φῶς ἱλαρόν», τήν τριαδική ἐπιλύχνιο δοξολογία. Ἐφθάσε καί ἐκείνος στήν δύσι τῆς ἐπιγείου ζωῆς του, τήν ὥρα πού ἀρχίζει συγχρόνως καί ἡ ἀνατολή τῆς αἰώνιου ζωῆς, ὡς ἕνας γνήσιος μύστης καί λάτρης τῆς Παναγίας καί προσκυνητῆς Τριάδος. Ἐξεδήμησε ὀλίγη μόνον ὥρα μετά τήν ἀνάγνωσι τῶν εὐχῶν εἰς ψυχορραγοῦντα. Ἦταν ἡ τελευταία πράξις ὑπακοῆς τοῦ π. Αὐξεντίου. Σάν νά περίμενε νά τοῦ εἰποῦμε: «—Εἶσαι ἐλεύθερος τώρα, ἡμπορεῖς νά φύγης», καί μόλις τό εἶπαμε, ἔκανε ὑπακοή καί ἔφυγε. Δέν ἄργησε νά φύγῃ. Ὁλη του ἡ ζωή ἦταν ὑπακοή καί ἡ ἀναχώρησις του καί αὕτη ὑπακοή ἦταν.

Ὅλα αὐτά τά σημεῖα, πατέρες μου, καί ἄλλα πού ἐζήσαμε, ἦταν γιά μᾶς μεγάλη εὐλογία, μεγάλη ἀνάπαυσις στήν ψυχή μας, μεγάλη παράκλησις, μεγάλη χαρά ἐν Κυρίῳ. Ἀλλά καί μεγάλη εὐθύνη. Ἄραγε θά ἔχουμε μάτια νά τόν ἰδοῦμε ὅταν θά λάμπῃ στήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν; Γι' αὐτό παρακαλῶ τόν Θεό καί ζητῶ ταπεινά τίς εὐχές τοῦ π. Αὐξεντίου νά δώσῃ καί σέ μᾶς ὁ Κύριος καιρό μετανοίας, νά ἀγωνισθοῦμε κι' ἐμεῖς κατά τό παράδειγμα τοῦ ὀσίου πατρὸς Αὐξεντίου, ὥστε στήν Βασιλεία τῶν οὐρανῶν νά μὴν εἴμεθα χωρισμένοι, ἀλλά νά ζοῦμε καί ἐμεῖς κοντά του.

Ἡ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀδελφῶν ὄλων, εἶναι ὅτι ὁ π. Αὐξέντιος ἐδικαιώθη, ἐσώθη καί εἶναι δοξασμένος κοντά στόν Δεσπότη Χριστό. Μακάρι νά ἡμποροῦμε νά ζήσουμε ἐκεῖ μαζί του. Ἀλλά αὐτό θά γίνῃ, ἂν καί ἐμεῖς ἀγωνισθοῦμε, κοπιήσουμε, ὑπομείνουμε, ταπεινωθοῦμε, σιωπήσουμε, προσευχηθοῦμε, ὅπως καί ὁ ἀοίδιμος καί μακαριστός ἀδελφός μας. Τόν ἐχάσαμε ἐδῶ ἀπό τό Μοναστήρι μας πρόσκαιρα, σωματικά, ἀλλά τόν κερδίζουμε στήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Αὕτη εἶναι ἡ παρηγορία καί ἡ ἐλπίδα μας. Ταπεινά τόν παρακαλῶ νά εὐχεται γιά τήν ἀδελφότητά μας, ὅπως τόν εἶχα παρακαλέσει καί πρὶν κοιμηθῆ. Τόν παρακαλῶ νά εὐχεται, ὁ Θεός νά ἀναστήσῃ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ, σπέρμα τῶν ὀσίων πατέρων μας καί στήν νέα γενεά, στούς ἐναπομείναντες ἀδελφούς, ὥστε αὕτη ἡ εὐλογημένη παράδοσις τοῦ Χριστοῦ, τοῦ θεανθρώπου Κυρίου μας, τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τῶν ἁγίων Πατέρων, τῶν ὀσίων ἀσκητῶν πού φθάνει μέχρις ἡμῶν διὰ τοῦ π. Αὐξεντίου, νά μὴ διακοπῇ. Νά υπάρξουν

καί σήμερα ἄνθρωποι πνευματικοί, ἐν Χριστῷ ζῶντες, πού
θά συνεχίσουν τήν εὐλογημένη αὐτή παρουσία τῶν σημει-
οφόρων ἀνδρῶν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Αἰωνία σου ἡ
μνήμη ἀξιομακάριστε καί ἀείμνηστε ἀδελφέ μας, π. Αὐξέν-
τιε.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ

19-11-1976

Ὁ Πατήρ Αὐξέντιος εἶναι ὁ ἀρχαιότερος Μοναχὸς τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς. Εἰργάσθη εἰς πολλά διακονήματα μέ πολὺν ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν. Ἐμελέτησε πάρα πολλὰ πατερικά βιβλία, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ὅλην τὴν Φιλοκαλίαν 4-5 φορές. Ἡ μορφή του εἶναι ἐπιβλητικὴ ὡς μορφή μεγάλου ἀσκητοῦ τῆς Αἰγύπτου. Τὰ χεῖλη του κινοῦνται ἡμέραν καὶ νύκτα διαρκῶς καὶ τοῦτο διότι προσεύχεται ἀδιαλείπτως μέ τὴν εὐχήν: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν». Καθ' ὅλην σχεδόν τὴν νύκτα προσεύχεται εἰς τὸ κελλίον του καὶ κάνει μεγάλας μετανοίας! Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἔρχεται ἡμισεῖαν ὥραν περίπου πρὶν ἀρχίσῃ ἡ Ἀκολουθία καὶ μόνον τὴν ἡμέραν κοιμᾶται ὀλίγον.

Πρὸ μηνὸς συνέβησαν τὰ ἑξῆς: Ἦσθῆνησε ἀπὸ δυσουρίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁ ἰατρός τῶν Καρυῶν. Μετεφέρθη δέ ὁ π. Αὐξέντιος εἰς τὸ γηροκομεῖον τῆς Μονῆς διὰ νὰ ἔχη μεγαλυτέραν περιποίησιν. Ἐκεῖνος ὁμως προσηύχετο συνεχῶς, χωρὶς νὰ ὑπολογίξῃ τὴν ἀσθενεῖαν του, τὴν ἀδυναμίαν, τοὺς πόνους, τὴν ἡλικίαν του, ἔτι δέ καὶ τὸ σκότος τῶν ὀφθαλμῶν του (ἦτο τυφλὸς καὶ εἰς τοὺς δύο ὀφθαλμούς). Πρὶν τὰ μεσάνυχτα τὸν ἤῤηεν εἰς ἀδελφὸς τῆς Μονῆς εἰς τὸ κελλίον του συνεπαρμένον εἰς τὴν προσευχήν (ἔκανε τὸν κανόνα του).

Μετὰ ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας, ἀφοῦ εἶχε κοινώνῃσει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐπῆγε εἰς τὸ κελλίον του. Ἐκεῖ τὸν ἤῤηεν εἰς

ἀδελφός ἐν ἑκστάσει. Ἦτο πεσμένος εἰς τό πάτωμα καί ἔλεγε μέ πάθος πολύ τήν εὐχήν ρυθμικῶς. Τότε συνήχθησαν πολλοί ἐκ τῶν ἀδελφῶν θαυμάζοντες καί παραδειγματιζόμενοι ἀπό τήν ἀρετήν καί τήν ἀγιότητά του. Ὁ ἴδιος ἦτο ὡς νά εὐρίσκετο εἰς ἄλλον κόσμον. Δέν εἶχεν αἰσθησιν τοῦ τόπου καί τοῦ χρόνου. Εἰς ὅ,τι τόν ἠρώτων οἱ ἀδελφοί ἀπήντα μονολεκτικῶς καί συνέχιζε τήν εὐχήν. Ὅταν τόν ἠρώτων: «Τί κάνεις;» ἔλεγε: «Λέγω τήν Εὐχήν – τό Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ...». «Χρειάζεσαι τίποτε;» «Ὅχι».

Μετά ἀπό ὀλίγας ἡμέρας ἐφαίνετο ὅτι εἶχε περιέλθει εἰς μεγάλην ἀδυναμίαν ἔνεκα τῆς ἀσθενείας του, καί δι' αὐτό οἱ ἀδελφοί τόν μετέφερον εἰς τό νοσοκομεῖον. Τήν νύκτα ἐσηκώθη διά νά ὑπάγῃ εἰς τό μέρος. Καθ' ὄδον ὁμως ἐπεσεν, ἐκτύπησεν, ἤνοιξεν ἡ μύτη του καί ἔχασε πολύ αἶμα μέ ἀποτελεσμα νά ζαλισθῇ καί νά μήν ἤξεύρῃ πού ὑπάγει. Δύο ἀδελφοί, κατ' εὐδοκίαν Θεοῦ, τόν ἤρσαν ἔξω τῆς τραπεζαρίας κρεμασμένον ἀπό τό παράθυρον, παγωμένον ἀπό τό ψῦχος, μέ πρόσωπον γεμάτο ἀπό αἵματα καί γενικῶς εἰς ἐλεινὴν κατάστασιν, ἀφοῦ σχεδόν δέν ἠμποροῦσε οὔτε καί νά περιπατήσῃ. Ἐφαίνετο ὡς νά ἦτο τσακισμένη ἡ σπονδυλική του στήλη.

Αὕτη ἦτο ἡ κατάστασις του, πλήν – ὦ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου καί τῆς δυνάμεως ὅπου δίδει εἰς τοὺς δούλους του! – ἐνῶ θά ἀνέμενε κανεῖς ἔπειτα ἀπ' ὅλα αὐτά νά ἔχη ὀλιγοψυχήσει, ἐκεῖνος, ὡσάν νά μή συνέβαινε τίποτε, ἔλεγε συνεχῶς τήν εὐχήν. Μολονότι δέ οἱ ἀδελφοί τόν ἠρώτων: «Πονᾶς, γέρο - Αὐξέντιε;» Ἐκεῖνος ἔλεγεν: «Εἶμαι καλά, δέν ἔχω τίποτε». Τέλος, ἀφοῦ τόν ἐκαθάρισαν ἀπό τά αἵματα καί τὰς πληγὰς, εἰς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἐκοιμήθη εἰς τό νοσοκομεῖον διά νά τόν φροντίξῃ, ἐάν χρειασθῇ κάτι τήν νύκτα. Διηγεῖτο δέ ἐκεῖνος ὁ ἀδελφός ὅτι ὅσας φορὰς ἐξύπνησε, τόν ἤῤρε ὄρθιον καί προσευχόμενον. Ἐπειδὴ εἶχε χάσει πολύ αἶμα, τοῦ συνέστησαν νά μὴ ἔλθῃ ἐκείνην τήν νύκτα εἰς τήν Ἀκολουθίαν, ἀλλ' ἐκεῖνος δέν ἤθελε νά ἀκούσῃ τοιοῦτον πράγμα, ἀλλὰ ἦλθεν ἀπό τοὺς πρώτους.

Τοιαῦτα λοιπόν θαυμάσια ἐπενεργεῖ ἡ Χάρις τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ διά μέσου τῶν πιστῶν δούλων του τῶν ποθούντων αὐτόν καί ἀγωνιζομένων τό κατά δύναμιν.

4-4-1977

Σήμερα ηρώτησα τόν γ. Αύξέντιο τό ἐξῆς: «Γέρο - Αύξέντιε, θά πάμε στόν Παράδεισο; Θά κερδίσουμε τή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν;» Καί ἐκεῖνος ἀπεκρίθη: «Ὁ Θεός ξέρει». Ἐν συνεχείᾳ τόν ἐρωτῶ: «Τί πρέπει νά κάνουμε γιά νά κερδίσουμε τή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν;». Καί ἀπαντᾷ: «Νά λέμε συνεχῶς τήν εὐχή - Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ . . .». Καί τελείως φυσικά καί ἀπλᾶ προσθέτει τό ἐξῆς θαυμασιώτατον, τό ὁποῖον εἶναι καί ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ: «Πολλές φορές βλέπω πρός τό δεξιό μέρος φῶς· αὐτό τό βλέπω ὅταν κάνω τόν κανόνα μέ τό κομποχοῖνι· τό βλέπω δέ τακτικά καί μετά πάλι φεύγει». Εἰς τήν ἐρώτησίν μου ἐάν αὐτό τοῦ φέρη χαράν, ἀπήντησε ὅτι τοῦ φέρει χαράν καί εἰρήνην.

30-6-1977

Πρό ὀλίγου καιροῦ εἰς μίαν ἑορτήν, κατά τήν διάρκειαν τῆς θείας Λειτουργίας, πολλῶν λαϊκῶν παρόντων, συνέβη τό ἐξῆς: ὁ ἅγιος Καθηγούμενος ἴστατο ἔμπροσθεν τῆς Ὁραίας Πύλης καί ἐκράτει τό Ἅγιον Ποτήριον, εἶπε δέ πρός τούς λαϊκούς ὅτι πρέπει νά ἔχουν ἐξομολογηθῆ πρώτα καί κατόπιν νά προσέλθουν διά Θεῖαν Μετάληψιν. Ὁ γέρο - Αύξέντιος, τυφλός ὢν, δέν εἶδε τούς κοσμικούς, ἐνόμισε δέ ὅτι ὁ ἅγιος Γέροντας ἀπηυθύνετο πρός τούς μοναχούς. Ὡς ἐκ τούτου, προσεγγίζων εἰς τό Ἅγιον Ποτήριον καί ἐνώπιον πάντων ἔκανε δημοσίαν ἐξομολόγησιν: «Νά, αὐτή ἡ ἀναισθησία πού μέ κρατάει. Αὐτήν τήν ἀναισθησία ἔχω· τίποτε ἄλλο». Ἀναισθησίαν φαίνεται νά ἐννοῦσε τήν ἐκ τῆς ἡλικίας ἀδυναμίαν καί κόπωσιν, ἡ ὁποία τόν ἠμπόδιζεν εἰς τήν συνεχῆ ἐργήγορσιν καί προσευχήν.

Πρό ἡμερῶν ἠσθένησε. Ἦλθεν ὁ ἰατρός τῶν Καρῶν καί τοῦ ἠῦρε κήλην μεγάλου μεγέθους, καί διά τοῦτο τοῦ ἔβγαλε εἰδικήν ζώνην. Ἐκεῖνος ὁμως κατόπιν τήν ἔβγαλε, διότι, καθῶς ἔλεγε, «δέν εἶναι κατά Θεόν», ἐπειδή τόν ἠμπόδιζεν εἰς τήν προσευχήν. «Προτιμῶ νά πεθάνω ἀπό τούς πόνους» ἰσχυρίζετο, «παρά νά τήν φορέσω». Μετά ἀπό ὀλίγον καιρόν ὁμως, ὅταν τοῦ ἐξήγησαν ὅτι ἠμπορεῖ νά κινδυνεύσῃ, τήν ἐφόρεσε.

Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εὐρίσκεται εἰς διαρκῆ ἐτοιμότητα. Σηκώνεται συνεχῶς, κάνει μετανοίας καὶ τό σημεῖον τοῦ Σταυροῦ μέ εὐλάβειαν πολλήν. Ἐνώ δέ θά ἐπερίμενε κανεῖς λόγῳ τῆς κήλης ἀλλά καί τοῦ γήρατός του νά ἐλαττώσῃ τόν ἀγῶνα, ἐκεῖνος ἀπεναντίας καθημερινῶς τόν αὐξάνει.

Σήμερον εὐρίσκειτο εἰς τό Μοναστήριόν μας ὁ ἱεροδιάκονος π.Δ.Κ., ἕγγαμος μέ δύο τέκνα. Αὐτός, ἔχων εὐλάβειαν πρὸς τόν γ. Αὐξέντιον, ἐζήτησεν εὐλογία ἀπό τόν ἅγιον Γέροντα, καί τόν ἐπεσκέφθημεν μαζί εἰς τό κελλίον του. Μόλις μᾶς ἀντελήφθη, ἐσηκώθη καί ἔνεκα τῆς ἱερωσύνης ἔβαλε μεγάλην μετάνοιαν καί ἐζήτησε νά ἀσπασθῇ τὰς χεῖρας μας. Τοῦ ἐβάλαμε καί ἐμεῖς μετάνοιαν καί τοῦ ἐφιλήσαμε τὴν χεῖρα του. Ἐν συνεχείᾳ ὁ π.Δ. ἐζήτησε συμβουλὰς, καί τόν ἠρώτησε περίπου τὰ ἑξῆς: «Τί πρέπει νά κάνω γιά νά εὐαρεστήσω τόν Θεό;». Κι ἐκεῖνος ἀπήντησε: «Τὴν συνειδήσή σου νά ἐπιμελήσῃς, καί σ' αὐτὴ νά ὑπακούῃς. Αὐτὴ ἔχει μεγάλη σημασία». Αὐτό ὅπου εἶπεν ὁ γ. Αὐξέντιος περὶ συνειδήσεως, ἀναφέρεται καί εἰς τόν βίον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου. Ἐναγνώσας ὁ ἅγιος Συμεὼν τό τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Ἀσκητοῦ, νά ἐπιμελήσῃς τὴν συνειδήσιν σου καί αὐτὴν νά ὑπακούῃς, καί ἐφαρμόσας τόν λόγον του, ἀνεδείχθη μέγας ἅγιος καί Θεολόγος. Ὁ δέ γ. Αὐξέντιος προσέθεσε: «Νά τηρήσῃς τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ πού εἶναι γραμμένες στό Εὐαγγέλιο· γιαντό νά μελετᾷς ἕνα κεφάλαιο τὴν ἡμέρα ἀπό αὐτό». Ἐν συνεχείᾳ ἠκολούθησεν εἰς διάλογος ἐρωταποκρίσεων:

Ἐρώτησις: Ἐάν μιλοῦν οἱ ἄλλοι στήν Ἐκκλησία, ἐγώ τί πρέπει νά κάνω; Ἀπάντησις: Νά ἔχῃς τόν φόβο τοῦ Θεοῦ διότι ὁ Κύριος εἶναι παρών. Ἄφησε τούς ἄλλους νά κάνουν ὅ,τι θέλουν. Ἐρώτησις: Ἐγώ μπορῶ νά λέγω τὴν εὐχή, ἐνώ εὐρίσκομαι στόν κόσμο; Ἀπάντησις: Νά τή λές συνεχῶς. Ἐτοι θά εἶσαι μαζί μέ τόν Χριστό, διότι αὐτός εἶναι πανταχοῦ παρών. Ἐρώτησις: Τί καταλαβαίνει κανεῖς λέγοντας τὴν εὐχή, δηλαδή τί αἰσθάνεται; Ἀπάντησις: Αἰσθάνεται κανεῖς ἔνωση μέ τόν Θεό. Καταλαβαίνει ὅτι τό πᾶν εἶναι ὁ Θεός. Μόνον αὐτός εἶναι καί τίποτε ἄλλο. Ἐγώ ὅταν λέω τὴν εὐχή, βλέπω στό

δεξιό μέρος φῶς. Αυτό φεύγει και μετά πάλι ξαναέρχεται. Τό κυριώτερο ὅμως εἶναι ἡ ἀγάπη πού ἔρχεται στήν καρδιά γιά τόν Χριστό. Αὐτός εἶναι και τίποτε ἄλλο. Αὐτό τό Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ... (Ὅταν τά ἔλεγε αὐτά, ἐφαίνετο ὡς νά εἶχεν εἰσέλθει εἰς ἕν ἱερόν πάθος και ἦτο ὡς μεταρσιωμένος. Τά λόγια του ἐξεδήλωναν πόθον και ἀγάπην πρὸς τόν Χριστόν. Ἐλεγε δέ μέ πολλήν βεβαιότητα ὅτι μόνον ὁ Χριστός ὑπάρχει και τίποτε ἄλλο, αὐτόν δέ πρέπει νά ἐπιδιώκουμε πάντοτε). Ἐρώτησις: Ὡς μοναχοί τί πρέπει νά κάνουμε γιά νά σωθοῦμε; Ἀπάντησις: Ὅπως λέει τό ρητό, «βία φύσεως διηνεκής». Βία νά ἔχουμε. Ἐγώ δυστυχῶς ἔχω ἀναισθησία. Ὅταν πάνω νά προσευχηθῶ, μου ἔρχεται λογισμός νά κοιμηθῶ ἢ νά φάω. Ἀγωνίζομαι ὅμως και ὅ,τι μπορῶ κάνω. Ἐρώτησις: Ποιά εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἀρετή; Ἀπάντησις: Ἡ ἀγάπη· ἐνῶ ἡ μεγαλυτέρα ἁμαρτία εἶναι ἡ ὑψηλοφροσύνη. Ὁ διάβολος ἦταν ἄγγελος, και ἀπό τήν ὑψηλοφροσύνη ἔπεσε. Κατόπιν παρέσυρε και τοὺς πρωτοπλάστους (ἐδῶ μᾶς ἐδιηγήθη θαυμαστῶς ὅλην τήν ἱστορίαν τῆς πτώσεως, θεμελιώνων αὐτήν θεολογικῶς). Τελικῶς ὁ Πανάγαθος Θεός ἔστειλε τόν Υἱό του, ὁ ὁποῖος προσέλαβε τήν ἀνθρωπότητα, τήν ἔσωσε και τήν ἐθέωσε. Γεννήθηκε, σταυρώθηκε, κατέβηκε στόν τάφο, ἀνεστήθη, ἀνελήφθη, κι ἔτσι ἀνέβασε τήν ἀνθρωπότητα στά δεξιά τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπό χῶμα, νερό και πνεῦμα. Γιαυτό και ὁ Κύριος αὐτά ἡγίασε. Τό νερό μέ τό βάπτισμά του, τό χῶμα μέ τήν ταφή του και τόν ἀέρα μέ τήν ἀνάληψή του. Γιαυτό κι ἐμεῖς πρέπει ν' ἀγωνιστοῦμε γιά νά κερδίσουμε τά ἀνωτέρω ἀγαθά.

Αὐτά εἶχα νά σᾶς πῶ. Ὅταν ὁμιλῶ, μετά δυσκολεύομαι στήν πνευματική ἐργασία, διότι μου ἔρχονται λογισμοί ἄλλοι. Γιαυτό και τώρα θά δυσκολευθῶ νά κάνω τό Ἀπόδειπνο και τόν κανόνα.

7-8-78

Ὁ π. Κοσμάς ἀδελφός τῆς Μονῆς μας, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νά φύγη εἰς Ἀφρικὴν δι' ἱεραποστολήν, ἐζήτησε πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως νά ἰδῇ τόν γ. Αὐξέντιον, νά λάβῃ τήν εὐχὴν, και νά τόν συμβουλευθῇ. Τόν ἐρώτησε:

«Τώρα πού θά χειροτονηθῶ, τί πρέπει νά προσέχω;» Καί ὁ γ. Αὐξέντιος ἀπήντησε τά ἐξῆς περίπου: «Νά ἔχῃς βαθεῖα ταπεινώση καί νά ἀποφεύγῃς τά σκάνδαλα. Ἐάν κάποτε φταιῖξῃ κάποιος σέ σένα, νά πᾶς νά συμφιλιωθῆτε καί μετὰ νά λειτουργήσῃς. Νά μὴν δέχεσαι ποτέ λογισμούς, ἀλλά νά τούς διώχνῃς, καί νά λές συνεχῶς τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ . . .». Αὐτό εἶναι τό πᾶν. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός θά σέ διδάσῃ τότε καί θά σέ φωτίξῃ. Μόνο νά κοιτᾶς ὁ νοῦς σου νά εἶναι μέσα στήν καρδιά. Ὅταν ὁμως κουράζεσαι, νά λές τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ» καί μέ τό στόμα. Ἔτσι θά νικᾶς τούς λογισμούς. Ἐάν ὁμως καμμιά φορά ὁ λογισμός ἐπιμένῃ καί δέν μπορεῖς νά τόν διώξῃς, νά πηγαίνῃς στόν Ἠγούμενο, νά προσπίπτῃς καί νά ἐξομολογήσῃς. Ἔτσι θά ἐλευθερώνεσαι. Ἐγώ αὐτό πού ἔχω νά σᾶς πῶ εἶναι τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ» καί τίποτε ἄλλο. Νά πηγαίνετε στόν Γέροντα καί νά ἐξομολογήσθε τακτικά. Αὐτός ξέρει πολλά· εἶναι θεολόγος· ἐγώ εἶμαι τυφλός καί στήν ψυχή καί στό σῶμα».

Ὁ σεβαστός Γέροντάς μας εἰς ὁμιλίας του πρὸς τούς πατέρας εἶχεν εἰπῆ περίπου τά ἐξῆς διὰ τόν γ. Αὐξέντιο: «Πρέπει νά ἀγωνιζώμεθα κατὰ τοῦ ἐγωῖσμοῦ μας καί τῶν λοιπῶν παθῶν μας. Βλέπετε τόν γ. Αὐξέντιο, εἶναι τυφλός καί οὔτε ὁμιλεῖ κρατώντας σιωπή. Εἰς αὐτόν ὁμως προσθλέπουν οἱ νέοι πατέρες καί ἀπό αὐτόν οἰκοδομοῦνται, τόν ἔχουν δέ ὡς παράδειγμα, ἐπειδὴ ἀγωνίζεται μέ τήν ταπεινώση, τή μετάνοια, τή σιωπή, τήν προσευχή καί τόν κανόνα του. Ὁ μοναχός ὁ ὁποῖος τοιουτοτρόπως ἀγωνίζεται, ἀγιάζεται ὁ ἴδιος χωρὶς νά τό ἀντιληφθῆ, καί συγχρόνως ἀγιάζει ὅλη τήν ἀδελφότητα καί ὅλον τόν κόσμον. Μέ τήν προσευχή του ὁ γ. Αὐξέντιος μᾶς βοηθεῖ πολύ ὅλους ἀλλά καί τόν κόσμον ὁλόκληρο, διότι μέ τήν ἰσχυρά προσευχή του λυώνει τούς πάγους τῆς ἁμαρτίας. Ἔτσι, πατέρες, πρέπει κι ἐμεῖς νά ἀγωνισθοῦμε, οἱ παλαιοὶ ἀλλά καί οἱ νέοι, διότι ὅλος ὁ κόσμος περιμένει πολλά ἀπό μᾶς.

Εἰδική προσευχή τοῦ Γ. Αὐξεντίου πού ἔλεγε πρό τοῦ ὕπνου

Δι' εὐχῶν τῶν Ἀγίων Πατέρων ἡμῶν Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλό. (Κατόπιν ἐσταύρωνε τό μέτωπο, τόν μυελό δεξιά καί ἀριστερά, τήν κεφαλή, τούς ὀφθαλμούς, τή μύτη καί ἔλεγε:) Σταυρέ τοῦ Χριστοῦ φρούρησέ με, φύλαξέ με, σκέπασέ με, ὀδήγησέ με εἰς ὁδόν μετανοίας καί σῶσόν με. Σταυρέ, καθάρισέ με ἀπό πάσης φαντασίας. (Αὐτό τό ἔλεγε τρεῖς φορές, κι ἔτσι ἔφευγε ἡ φαντασία), λύσόν μου τό σκότος τῆς διανοίας καί ρῦσαί με ἀπό παντός σκότους τοῦ πονηροῦ. (Κατόπιν ἐσταύρωνε τήν κοιλιά καί τά γόνατα, καί ἔλεγε). Σταυρέ τοῦ Χριστοῦ, σῶσόν με τῇ δυνάμει σου, φρούρησέ μου ταύτην τήν σάρκα τήν θνητήν πού φορῶ καί φύλαξέ την ἀπό παντός μολυσμοῦ καί πάσης ἀκαθαρσίας.

Ἱερομ. Π.Γ. (ἐχρημάτισε πνευματικός
τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος)

*Ἡ ὀσιακὴ πολιτεία κι ἡ μακαρία κοίμησις
τοῦ π. Αὐξεντίου*

- Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ,
ὁ Θεός ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς!
- Ἀμήν!
- Γερο - Αὐξέντιε εὐλογεῖτε!
- Ὁ Κύριος.
- Τί κάνετε;
- Τί νά κάνω;
- Εἴστε καλά;
- Καλά.
- Ἔχετε καμμιά ἀνάγκη, θέλετε τίποτε;
- Εὐλόγησον;
- Λέω, θέλετε τίποτε;
- Ὅχι, ὄχι, δέν θέλω τίποτε.
- Τὴν εὐχή σας.
- Ἡ Χάρις τοῦ Χριστοῦ νά εἶναι πάντοτε μαζί σου!

Ἔτσι συνήθως ἄρχιζε καὶ τελείωνε κάθε ἐπίσκεψις στό κελλάκι του, τὸν τελευταῖο καιρὸ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπιδεινώσι τῆς ὑγείας του. Οἱ ἴδιες πάντα λέξεις, τὸ ἴδιο τυπικὸ, ὁ ἴδιος τόνος κι ἐκφρασις, τόσο πού τάχως μάθει ἀπ' ἔξω καὶ τὰ περίμενες νά τ' ἀκούσης, κάθε φορά πού γύριζες τό κλειδί τῆς πόρτας μέ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ τῆς Παναγίας. Κι ὅμως σοῦ ἄρεσε νά τ' ἀκοῦς συνέχεια τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια καὶ νά φεύγης τρισευτυχισμένος μέ τὴν ἁγία εὐχή τοῦ ὀσίου γέροντος: «Ἡ Χάρις τοῦ Χριστοῦ νά εἶναι πάντοτε μαζί σου».

«Φῶς μοναχοῖς ἄγγελοι»

Εἶχε προχωρήσει, νωρίς ἀκόμη στήν ἡλικία, ἀπό τήν πρακτική ἀρετή στήν μυστική ζωή καί βαθειά πνευματική ἐμπειρία. Ἀπό τά πρώτα του χρόνια στό Μοναστήρι εἶχε πετύχει κέντρο στόν στόχο του. Χωρίς ἐμπόδια καί περιττά βάρη ἔτρεχε στήν στενή καί τεθλιμμένη ὁδὸ πού ὀδηγεῖ στήν Ἀγάπη καί στήν Ἀλήθεια καί στήν Ζωή. Δέν θυμᾶται κανεῖς ἀπ' τοὺς γεροντάδες, πού μιλοῦν μέ πολύ σεβασμό γιά τήν μορφή του, νά τόν εἶδε ν' ἀργολογῆ ἢ νά περιφέρεται τῆδε κακεῖσε χωρίς ἐργασία. Παράκαιρες συντυχίες δέν γνώριζε κι οὔτε καθυστεροῦσε ἄνευ σοβαροῦ λόγου μακριά ἀπ' τό κελλί του ἢ τήν Ἐκκλησία. Ἡ ὄλη του στάσις καί συμπεριφορὰ ἐνέπνεε θαυμασμό γιά τό πρόσωπό του καί προέτρεπε σάν κανόνας ἀλάνθαστος σ' ὅ,τι ἀληθινά μοναχικό κι εὐάρεστο στόν Θεό: πένθος, ἀκατάπαυστη εὐχή, σιωπὴ ἐν ἀγάπῃ, ταπεινώσει καί διακρίσει. Ζοῦσε κρυφά, μυστικά, μόνος μέ τόν Θεό, φίλος μ' ὅλους καί ξένος πρὸς ὅλους. Ὑπηρετοῦσε καί διακονοῦσε παντοῦ ὅπου τόν ὠριζαν, ταπεινά, χωρίς θέλημα κι ἀντίστασι, ἀποφεύγοντας συστηματικά τιμές καί ἀξιώματα καί τήν δόξα τῶν ἀνθρώπων. Ὅπου κι ἂν ἐργάσθηκε, προσέφερε μέ ζῆλο κι ἀγάπη ὅ,τι μπορούσε περισσότερο καί ἀναφέρονται πράξεις του ἀληθινῆς αὐτοθυσίας καί βίας κατά τοῦ ἑαυτοῦ πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ἀδελφῶν.

Τόν γνωρίσαμε γεροντάκι, ἀνόρεχτο γιά κάθε τί γήινο μὴ θέλοντας οὔτε καί νά ἀντικρύσῃ ἀκόμη τόν μάταιο κόσμο τοῦ αἰῶνος τούτου. Εἶχαν πάει μερικά χρόνια πού ἡ ἀγνή ἀγιορεϊτικὴ καρδιά του μένοντας πιστὴ στίς ὑποσχέσεις τοῦ Σχήματος κι ἐλπίζοντας μόνο στήν Κυρία Θεοτόκο, προτίμησε ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τό φῶς τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν του παρά νά βγῆ ἔξω ἀπ' τό περιβόλι Της καί νά κινδυνέψῃ νά χάσῃ τό Τρισήλιο Φῶς πού καταύγαζε τό εἶναι του. Γι' αὐτό κι ἔμεινε ἀπὸ τότε τυφλός καί ἀπὸ τοὺς δύο ὀφθαλμούς.

Ἔτσι τό ὑπέροχο ἀσκητικό του παρουσιαστικό χαριτώθηκε ἔτι περισσότερο μέ τίς ὁμορφες ἀργές κινήσεις του πού τοῦ ἐπέβαλε τό τελευταῖο αὐτό ἀθλημα.

Ἦταν ὄντως ἓνας ἀθλητής, ἓνας ἀθλητής τοῦ Χριστοῦ, πού μέ τόν ζῆλο καί τόν πόθο τοῦ Πνεύματος εἶχε μπῆ ἀπὸ μικρός στόν στίβο γιά νά λάθῃ μέρος στοὺς ἀγῶνες πού τόν καλοῦσε ὁ ἡγαπημένος του Ἀγωνοθέτης. Ἐγινε θεᾶτρον ἀγγέλοις καί ἀνθρώποις κι ἀδιαφορώντας γιά τά

πάντα ἔβλεπε μόνο τό τέλος τῶν ἀγώνων. Ἔτρεξε, πάλαιψε, πήδησε, ἔρριψε κάτω νικημένους τούς ἀντιπάλους του καί τούς ἐξακόντισε μακρυά, τόσο πού δέν ἐφαίνοντο. Μετεῖχε σ' ὅλα τά ἀγωνίσματα καί Χάριτι Θεοῦ τά κέρδισε ὅλα. Ἐγινε τῷ ὄντι κανόνας πίστεως στούς ἄλλους καί πρότυπο μιμήσεως.

Κελλί – Ἐκκλησία – Κελλί

Ὅλοι τόν ἤξεραν τώρα ὡς τό «τυφλό γεροντάκι». Ἡ πορεία του ἀπ' τό κελλί στήν Ἐκκλησία κι ἀντίστροφα εἶχε μιά βασιλική μεγαλοπρέπεια. Ἀργά-ἀργά, βῆμα-βῆμα ξεκινούσε ἀπ' τό φτωχό κι ἀπέριττο κελλάκι του γιά τήν ἀκολουθία, ὅπως οἱ στρατηλάτες ξανοιγόντουσαν τά πρωινά ἀπ' τά κάστρα γιά ἐκστρατεία ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τῆς βασιλείας. Κι ἄς πήγαινε ἀργά. Εἶχε ὁμως μιά ὀρμή πού δέν τόν συγκρατοῦσε τίποτε, ὅταν ἀκουγε τό σιδεράκι ἢ τό τάλαντο γιά τήν ἔναρξι τῆς ἀκολουθίας. Ἄν τύχαινε νά μήν ἀκούση τά τάλαντα, ἀδημονοῦσε κι ἦταν ὅλος αὐτί καί ἀπορία: «Σήμανε;» ρωτοῦσε ὀλοένα ὅποιον καταλάβαινε ὅτι ἔμπαινε στό κελλί του. Στόν δρόμο στολισμένος μέ ράσο καί κουκούλι κρατιόταν ἀπ' τόν τοῖχο ἢ ἀπ' τό χέρι κανενός ἀδελφοῦ καί κατά κανόνα ἔλεγε τούς χαιρετισμούς τῆς Παναγίας. Τόν τελευταῖο μάλιστα καιρό τούς μπέρδευε, μέ τήν γενική κόπωση τοῦ σώματος ἀπ' τά γηρατειά, κι αὐτό τόν στενοχωροῦσε καί τό ἔλεγε στόν Πνευματικό: «Εἶμαι σκοτισμένος, δέν ξέρω πού βαδίζω. Ὁ νοῦς μου τρέχει στήν ματαιότητα!» Εἶχε κι ὁ ἴδιος ἀγνωσία τῆς ἀρετῆς του, γι' αὐτό ὅταν ἀργότερα θά τόν ὑποδεχόταν ὁ Δεσπότης Χριστός μέ τά λόγια «Εὖ δοῦλε ἀγαθέ... ἐπείνασα γάρ καί ἔδωκάς μοι φαγεῖν...», αὐτός θά ἀποροῦσε καί θά διαβεβαίωνε ὅτι «παρώργισα τήν ἀγαθότητα Σου, τάς Σάς ἐντολάς παραβάς καί μή ὑπακούσας τοῖς Σοῖς προστάγμασι».

Στό γυρισμό ἀπ' τήν Ἐκκλησία πάλι τό ἴδιο σκηνικό. Δέν ἄλλαζε τίποτε ὅπως τό ὑλικό σκοτάδι τῶν σωματικῶν του ὀφθαλμῶν. Σιωπηλός καί κατανενυγμένος ἐπέστρεφε ἡσυχά στό κελλί, κινώντας πάντα τά χεῖλη του, σιγοφιθυρίζοντας τήν εὐχή, πού ἦταν ἤδη ἀκατάπαυστη μέρα-νύχτα. Ὅταν δέ κάποτε δύο πατέρες τόν ρώτησαν γι' αὐτό, ἄν δηλαδή λέγη καί στόν ὕπνο του τήν εὐχή, ἀπλά χωρίς νά ὑποκριθῆ ἢ νά ἀποφύγη ν' ἀπαντήση, εἶπε «Τήν λέω, τήν λέω»!

«Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἦν ὑμεῖς οὐκ οἶδατε»

“Όταν ἐρχόταν ἡ ὥρα γιά φαγητό ἐτοιμαζόταν, φοροῦσε μιά ποδιά πού ἦταν κρεμασμένη δίπλα στό κρεβάτι του καί πάντα μέ σιωπή ἀρχίζε τούς ἀτέλειωτους σταυρούς πάνω σέ πιάτα, καταρόλες, ποτήρια κι ὅ,τι ἄλλο τοῦ ἔδινε γιά νά φάη ἢ νά πιῆ, ἀφοῦ σταύρωνε πρῶτ’ ἀπ’ ὅλα τόν ἑαυτό του κι ἔλεγε μιά σύντομη προσευχή. Γερός ἀκόμη στά πόδια του ἔβγαινε στό πίσω μέρος τοῦ κελλιοῦ του, καθιερωμένος τόπος τοῦ φαγητοῦ γιά τόν παπποῦ, καί προσκυνοῦσε μιά χάρτινη εἰκόνα τῆς Ἁγίας Τριάδος, πού ἀργότερα λόγω φθορᾶς τῆς ἀνταλλάχθηκε μέ μιά τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου.

Ἦταν ἀσκητικώτατος κι ἐγκρατέστατος. Τό φαί του ἐλάχιστο καί μηδαμινό. Λίγο ἀπ’ τό φαγητό τῆς τραπέζης, ψωμί-ψίχα (δέν μποροῦσε νά μασήσῃ τίποτε σκληρό, γιατί δέν εἶχε οὔτε ἓνα δόντι τά τελευταῖα χρόνια), κρασί μέ ζάχαρι στήν ἴδια πάντα ἀναλογία, αὐτό ἦταν ὅλο. Τίς ἡμέρες τῆς νηστείας ἀκόμη πιά λίγο ἔτρωγε. Ἦταν ἀκαμπτος στό θέμα τῆς διαίτης του. Δέν ἤθελε οὔτε γραμμάριο παραπάνω, καταλάβαινε δέ καί τήν παραμικρή ἀλλαγὴ στό διαιτολόγιό του, μέχρι πού βαστοῦσε στήν ὑγεία του.

Κάποτε ἓνας νέος μοναχός τόν ρώτησε. «Πάτερ Αὐξέντιε, νά τρῶμε κι ἐμεῖς τόσο, ὅσο τρῶς ἐσύ;» κι αὐτός μέ διάκρισι κι ἀγάπη ἀπάντησε: «Ὅχι! ἐσεῖς εἰστε νέοι καί δουλεύετε, ἐγὼ δέν κινουῦμαι πολύ».

Πολλοί πατέρες πού τόν διακόνησαν, διηγοῦνται πλῆθος ἀπό χαριτωμένα περιστατικά γύρω ἀπ’ τό φαγητό τοῦ παπποῦ.

Ἦθελε ν’ ἀναπαύσῃ τούς διακονητές του καί νά τούς δείξῃ τήν εὐγνώμοσύνη του κερνώντας τους εἴτε κάτι ἔκτακτο πού εἶχε στήν κατοχή του εἴτε ἓνα μέρος ἀπό κάποιο γλυκό τῆς μερίδας του ἀπ’ τήν τράπεζα. Ἔτσι ἄλλοτε ζητοῦσε περισσότερα ἀπό τό κανονικό σύκα, κρυφά προορισμένα γιά τόν διακονητή του – πράγμα παράδοξο γ’ αὐτόν πού δέν ἔτρωγε οὔτε τά δικά του – ἢ ἄλλη φορὰ ἐπέμενε ὅτι θέλει χαλθᾶ, γιά νά τόν προσφέρῃ ἀργότερα, ὅπως μαθαίναμε, στόν ἀδελφό πού τοῦ ἐπλυνε τά ροῦχα.

Ἀπέφευγε συστηματικῶς τά ἰδιαίτερα φαγητά. “Όταν τόν ρωτοῦσαν τί φαγητό θέλει, ἔλεγε: «ὅ,τι ἔχει τό κοινόν», δηλ. ἡ τράπεζα. Δέν ἤθελε φαγητά πλοῦσια κι ἐκλεκτά, μόνο τά ἤθελε ὅλα λυωμένα, πουρέ. Τό γάλα καί τό γιουρτί τά θεωροῦσε πολυτέλεια καί μ’ ὅλο πού τό τελευ-

ταίο του ἄρεσε, φώναζε στους ἀδελφούς: «Γάλα καί γι-
αούρτι δέν θέλω, νά μή μου ξαναφέρτε».

Ἀπό τήν νηστεία καί τήν ἀσκητική του τροφή δέν ἤθελε
νά παραιτηθῆ οὔτε καί σέ περιόδους πού ἀρρώσταινε κι
ἔχανε τίς δυνάμεις του, παρ' ὅλη τήν ἐπιμονή καί παρά-
κλησι τῶν ἄλλων πατέρων. Μιά φορά μάλιστα τοῦ εἶπε κά-
ποιος: «Νά τρῶς λίγο, γιά νά μπορῆς νά ἔρχεσαι στήν Ἐκ-
κλησία» καί μέ αὐστηρότητα καί ἀφελότητα καρδίας ἀπάν-
τησε: «Μή μέ πιέζης. Τό πολύ φαί δέν εἶναι κατά Θεόν».

Ἐπειδῆ ἔβλεπε ὅτι τό εὐρωπαϊκό τσαί τόν κρατοῦσε
ἀγρυπνο τίς ἡμέρες τῆς νηστείας ἢ τίς ἀγρυπνίες, ἔλεγε
διαρκῶς: «Τσαί μαῦρο νά μου φτειάχνετε!» Ἦταν ὅμως
ἐπιζήμιο γιά τήν υἰεΐα του, διότι εἶχε οὐρολογικά προβλή-
ματα, πού εἶχαν ἐπιδείνωσι μέ τό τσαί αὐτό. Κι ἔτσι μέ
λύπη του πού δέν μποροῦσε ν' ἀγρυπνήσῃ ὅσο ἤθελε,
ἀλλά καί μ' ὑπακοή στόν Γέροντα, ἔπαυσε τό μαῦρο τσαί κι
ἔπινε μόνο ἀγιορείτικο τσαί τοῦ βουνοῦ.

Ὅπως μᾶς λέγουν οἱ γέροντες μοναχοί τῆς Μονῆς, δέν
γεύτηκε ποτέ κρέας ὁ π. Αὐξέντιος, ὅταν σάν μάγειρας
στό Μετόχι τῆς Μονῆς στήν Βούλτσιστα ἔπρεπε νά μαγει-
ρεύῃ ἐκεῖ γιά τούς ἐργάτες. Καί μαγείρευε χωρίς νά δοκι-
μάζῃ τό φαγητό, κι ὄντως μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ πάντα
εὐχαριστοῦσε τούς πάντες.

Ἡ πτωχεία του

Τί νά πρωτοπῆ κανεῖς γιά τήν πτωχεία του! Ποῦ νά ἀνα-
φερθῆ πρῶτα! Ὅπως διηγοῦνται οἱ παλαιοί πατέρες πού
τόν γνώριζαν ἀπ' τά νεανικά του χρόνια, δέν φόρεσε ποτέ
καινούργιο ροῦχο. Ἀπόντος του κάποτε τοῦ πέταξαν τίς
χιλιομπαλωμένες φανέλλες του, πού τίς εἶχε κρεμάσει γιά
νά στεγνώσουν. Κι εἶναι δύσκολο νά ἐκφρασθῇ πόσο στε-
νοχωρήθηκε ὁ π. Αὐξέντιος κατόπιν, ὅταν ἔπρεπε νά φο-
ρέσῃ καινούργια ροῦχα.

Σ' ὅλη του τήν ζωῆ στό Μοναστήρι εἶχε μόνο ἓνα ζευ-
γάρι παπούτσια. Μάλιστα γιά νά μή τά χαλάσῃ κι αὐτά,
περπατοῦσε δρόμους ὀλόκληρους πάνω σέ βράχια καί χώ-
ματα μέ γυμνά πόδια καί μόνο μέσα στήν Μονή τά φοροῦ-
σε.

Τά ροῦχα τοῦ ἦταν ὅλα τριμμένα καί παλιά. Δυό-τρία ζω-
στικά μισο-λυωμένα, κάτι φτωχικά παντελόνια κι ἓνας-δυό
σκοῦφοι πάνινοι βρισκόντουσαν στό κελλί τοῦ «πτωχοῦ»
μοναχοῦ. Τό μοναδικό του ράσο μέ τό κουκούλι κρεμόταν

πάντα πίσω ἀπ' τήν πόρτα, ἡ πανοπλία τοῦ παπποῦ ἔξω ἀπ' τό κελλάκι του.

Στήν θεία Μετάληψι ἤθελε νά ἔχη τό Σχήμα του, τό ἱστορικό Σχήμα πού ὁ ἴδιος εἶχε μπαλώσει καί συντηρήσει ἀπό τόν καιρό τῆς κουράς του. Τό ἴδιο καί μέ τό πολυσταύρι τό ὁποῖο εἶχε ράψει πάνω σέ ὕφασμα γιατί εἶχε λυώσει ἀπ' τήν πολυκαιρία καί τήν συνεχῆ χρῆσι. Ἄν ποτέ τό ξεχνοῦσε, πεταγόταν ὀρθιος στήν Ἐκκλησία καί φώναζε: «Τό Σχήμα!» κι ἔφευγε γιά νά τό φορέση. Τοῦ τό φόρεσαν καί γιά τελευταία φορά μετά τήν κοίμησί του, καί τόχει μαζί του τώρα στούς αἰῶνες καί χαίρεται!

Στό κελλάκι του καθρεπτιζόταν ἡ ξενιτεία τοῦ κοινοβιάτου ἀσκητοῦ μας. Ἐνα σανιδένιο κρεβάτι, ἕνα τραπεζάκι, μερικές φτωχικές μαυρισμένες εἰκόνες πάνω ἀπ' τό προσκέφαλό του κι ὠρισμένα ἀναγκαῖα σκευή πάνω σ' ἕνα ράφι, γιά τά ὁποῖα φρόντιζε ὁ διακονητής του.

«Μοναχός ἐστίν ἀληθῶς ὁ μηδέν ἔχων ἐν τῷ παρόντι βίω εἰμή μόνον τόν Χριστόν!»

Ἡ διδαχή του: Τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ» στήν καρδιά...

Ὁ θησαυρός τοῦ παπποῦ ἦταν στήν καρδιά του. Ὅ,τι ζοῦσε αὐτό ἔλεγε, αὐτό ἐξέφραζε, αὐτό ἐκδήλωνε. Τί ἄλλο νά πῆ; Ὅλα τ' ἄλλα ἦσαν δευτερεύοντα. Κι ὁ ἀείμνηστος γέροντας ἤθελε πάντοτε τά κύρια, τά κεφαλαιώδη γιά τήν σωτηρία.

Ὅ,τι κι ἂν τόν ρωτοῦσαν ἄρχιζε ἀπ' τήν «εὐχή» καί πάλι σ' αὐτήν κατέληγε.

- Τί νά κάνω γερο - Αὐξέντιε μέ τοὺς λογισμούς;
- Τήν εὐχή! (δηλ. τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν»)
- Πῶς νά διώξω τήν κενοδοξία, πάτερ Αὐξέντιε;
- Μέ τήν εὐχή!
- Μέ ποιό τρόπο, πάτερ, νά βγάλω τήν ἐμπάθεια καί τήν ἀναισθησία ἀπ' τήν ψυχή μου;
- Τήν εὐχή νά λές, τό Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ νά εἶναι στήν καρδιά πάντοτε!

Κάποτε, ὅταν ὁ συνομιλητής του ἐπέμενε, τοῦ εἰδίκευε τήν συμβουλή: «Ἡ καρδιά, ὁ νοῦς κι ἡ εὐχή νά γίνουν ἕνα καί τά τρία» ψιθύριζε. Καί δέν ἔκανε διάκρισι σέ πρόσωπα ἢ ἡλικία ἀλλά πάντοτε σ' ὅλους ἡ ἴδια συμβουλή, ἡ ἴδια προτροπή: «Τήν εὐχή!» Μόνο στούς λαϊκοὺς ἀδελφούς,

ὅταν ζητοῦσαν νά τοὺς πῆ κάτι πρὸς ὠφέλειαν, τοὺς ἔλεγε νά τηροῦν τίς δέκα ἐντολές.

Σ' ὅλους κάτι ἔλεγε. Τίς πῶ πολλὰς φορές τὰ ἴδια. Δυὸ τρεῖς λεξοῦλες. Ὅμως πάντα κάτι ἔλεγε. Καί τοὺς ἔδινε τὴν εὐχή του ὀλοπρόθυμα κι ἄφηνε τὸ χεράκι του νά τὸ ἀσπασθοῦν.

Τὸν ρώτησε ἓνας παπᾶς τῆς Μονῆς: «Τί νά προσέξουμε ἐμεῖς οἱ νέοι μοναχοὶ καὶ παπάδες π. Αὐξέντιε;» – «Τὴν εὐχή νά λέτε!» Καί προσθέτοντας εἰδικώτερα γιὰ τὴν συγκεκριμένη περίπτωσι εἶπε μέ σοφία: «Οἱ παπάδες νά προσέξουν τὰ δόγματα καὶ τὸ Πηδάλιον».

«Στὴν Ἐκκλησία, Πάτερ Αὐξέντιε, νά ἀκοῦμε τὰ λόγια ἢ νά λέμε τὴν εὐχή;» τὸν ρώτησε μιά φορά ὁ ἀδελφός πού τὸν διακονοῦσε.

– «Ἄν ξέρεις γράμματα», τοῦ ἀπαντᾷ, «νά ἀκοῦς τὰ λόγια. Ἐγὼ εἶμαι ἀγράμματος καὶ γι' αὐτὸ λέω τὴν εὐχή. Ὅταν ἀκοῦω τὸ ὄνομα του Κυρίου λέω, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλευθέρσον με! Ὅταν ἀκοῦω τὸ ὄνομα τῆς Παναγίας, Ὑπεραγία Θεοτόκε σῶσέ με, κι' ὅταν ἀκοῦω τὰ ὀνόματα τῶν Ἁγίων λέω, Ἁγιοὶ τοῦ Θεοῦ πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν!».

– Πρέπει νά ψάλλουμε στὴν Ἐκκλησία;

– Ναι, εἶναι καλὸ καὶ πρέπει νά ψάλλουμε.

Ἦ κι ἐγὼ πού δὲν μπορῶ νά ψάλλω, ἐπειδὴ δὲν μέ βοηθάει ἡ φωνή μου;

– Τότε νά παρακολουθῆς τίς ἔννοιες. Στὴν Ἐκκλησία νά αἰσθάνεσαι σάν τὸν ὑπῆκοο πού ὑποδέχεται μέ χαρὰ τὸν βασιλέα του, ὅταν γυρίζει θριαμβευτῆς μετὰ ἀπὸ τὴν νίκη του ἐναντίον ἐνὸς μεγάλου ἐχθροῦ τοῦ λαοῦ του.

Μαρτυροῦν καὶ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος τὴν ὀρθὴ θεολογικὴ του αἴσθησι τῆς Λατρείας τῆς Ἐκκλησίας μας. Πράγματι στὴν ὀρθόδοξο Λατρεία καὶ μάλιστα στοὺς ἀναστάσιμους ἑσπερινούς τοῦ Σαββάτου καὶ Ὅρθρους τῆς Κυριακῆς ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ πανηγυρίζει γιὰ τὴν νίκη τοῦ Βασιλέως Χριστοῦ κατὰ τῶν μεγαλυτέρων ἐχθρῶν τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ διαβόλου καὶ τοῦ θανάτου.

«Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, τῷ συντριψάντι θανάτου τὸ κράτος καὶ φωτίσαντι ἀνθρώπων τὸ γένος...»

Οἱ μοναχικοὶ του ἀγῶνες καὶ τὰ παλαίσματα

Σάν ἀληθινὸς ὑποτακτικὸς καὶ μοναχὸς εἶχε πάντοτε σεβασμὸ κι ἐκτίμησι στοὺς παπάδες, πνευματικούς καὶ ἰδιαιτέρα στὸν Γέροντα, ἀπ' ὅπου καὶ ἐξαρτοῦσε τὴν σιγου-

ριά για τήν ζωή του καί τό Μοναστήρι. Τούς ιερείς τούς εύλαθεῖτο πολύ κι όταν τούς καταλάβαινε, ἀμέσως ἔσκυβε νά πάρη τήν εύχή τους. Ὄταν δέ ἐρχόταν ὁ Γέροντας ἀπό τόν κόσμο στήν Μονή καί τό μάθαινε, πήγαινε ἀκόμη καί ἐν ὥρᾳ ἀκολουθίας στό στασίδι τοῦ Γέροντα νά τοῦ βάλῃ μέχρι κάτω μετάνοια.

Στόν πνευματικό ἐξωμολογεῖτο καί συγχρόνως ἀθελά του μαρτυροῦσε τήν ὑψηλή του πνευματική κατάστασι. Ὅλοι τώρα γνωρίζουμε ὅτι ὁ μακαριστός π. Αὐξέντιος στό τελευταῖο κομποσχοίνι τοῦ κανόνα του ἔβλεπε τό Ἔκτιστον Φῶς τῆς Ἁγίας Τριάδος, πού εἰρήνευε καί φώτιζε τήν ψυχήν του.

Ἦταν κατά γενικήν ὁμολογίαν πολύ ἀγωνιστής. Κοιμόταν πολύ λίγο τήν ἡμέρα στό κελλί του παρ' ὅλη τήν ἔλλειψι τοῦ φωτός τῶν ὀφθαλμῶν του καί τήν μόνιμη κήλη του. Ὄταν ἀκόμη ἦταν καλά στίς δυνάμεις του, ἀγρυπνοῦσε σ' ἓνα ἰδιόμορφο καρεκλάκι, κάνοντας τόν κανόνα του ὅλη τή νύχτα.

Τόν καιρό πού ἦταν στό γηροκομεῖο τῆς Μονῆς πρίν ἀπό χρόνια, δέν ἤθελε νά ἔρχεται ὁ ὑπεύθυνος ἀδελφός νά φροντίζῃ γιά τήν σόμπα, διότι ἔτσι τόν ἐνοχλοῦσε στήν προσευχή. Μάλιστα όταν καταλάβαινε ὅτι ἐμπαινε ὁ διακονητής στό δωμάτιο, προσπαθοῦσε νά χωθῆ κάτω ἀπό τά σκεπάσματά του, νά προσποιηθῆ ὅτι κοιμᾶται.

Εἶχε κατατῆξει τό σῶμα του σέ νηστείες, ἄσκησι κι ἀγῶνες. Κατά τήν κοίμησί του θύμιζε τούς παλαιούς ἀσκητές τῆς Αἰγύπτου καί εἶχαμε τήν αἴσθησι ὅτι ἦταν μιά τοιχογραφία πού ξεκόλλησε ἀπ' τόν τοῖχο τῆς Ἐκκλησίας καί πού πήρε σάρκα καί ὀστά.

Σάν ἀναφορά στήν ξενιτεία τοῦ παπποῦ εἶναι τό γεγονός πού ὅταν παλιά εἶχαν ἔλθει οἱ ἀδελφοί του νά τόν δοῦν μετά ἀπό τριάντα χρόνια, αὐτός ὁ εὐλογημένος ἐραστής τῆς ἡσυχίας, μιμούμενος τούς παλαιούς ἀσκητές, ἔφυγε στό ἀμπέλι τῆς Μονῆς γιά νά μή τούς συναντήσῃ, καί μόνο μετά ἀπό μεγάλη πίεσι τῶν ἄλλων πατέρων συγκατένευσε καί τούς συνάντησε γιά λίγο λέγοντάς τους νά μή τόν ἐνοχλήσουν ἄλλο στήν μοναχική του ἡσυχία.

Ὄταν δέ λίγους μῆνες πρό τῆς κοιμήσεώς του τόν ἐπισκέφθηκαν κάποιοι δικοί του – ἓνας ἀνηψιός του καί ἄλλοι – τοῦ εἶπαν τούς χαιρετισμούς ἀπ' τά ἀδέλφια του πού ζοῦσαν, καί αὐτός τούς ρωτοῦσε γιά τόν Μητροπολιτικό Ναό τοῦ χωριοῦ τους. Φεύγοντας τόν ρώτησαν τί νά μεταβιβάσουν στούς δικούς του κι ἀπάντησε: «Νά τηροῦν τόν

νόμο του Θεού». Τέλος τούς χαιρέτησε με την εὐχή του Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας.

Δέν ἤθελε νά μιλάη, ὅταν παλιά ἐργαζόταν, οὔτε μέ τούς πατέρες τῆς Μονῆς. Καμμιά φορά δέ θύμωνε προσποιητὰ ἂν κανεῖς τόν ἐνοχλοῦσε μέ ὁμιλίες.

Μνημόνευε πλήθος ὀνομάτων ὅταν ἦταν καλά, ὅπως μᾶς διηγήθηκαν αὐτοὶ πού γνώριζαν τήν ἐνάρετη πολιτεία του. Μόνο στό τέλος λόγω σωματικῆς καταπτώσεως δέν μποροῦσε πλέον νά συνεχίση ὅσα ἔκανε πρῖν.

Διάβαζε πολλά πατερικά βιβλία, ὅταν ἀκόμη εἶχε τήν ὄρασί του, καί κυρίως τήν Φιλοκαλία τέσσερες - πέντε φορές. Ὅταν τόν ρωτήσαμε ἂν καί πῶς καταλάβαινε τήν ἐρμηνεία τῆς, ἀφοῦ ἦταν κι ὀλιγογράμματος, μέ πίστι καί φυσικότητα εἶπε: «Ὁ Θεός φωτίζει!».

Ἦταν ἰδιαίτερα προσεκτικός καί ἐν νήψει ὅταν ἐπρόκειτο νά μεταλάβη. Προετοιμαζόταν, ἄλλαζε, ἔπλυνε τό στόμα του, φοροῦσε τό Σχήμα του καί μετά ἀπό τό ἀργό καί γεμάτο χάρι προσκύνημα τῶν ἁγίων εἰκόνων, καθόταν στό στασίδι τῶν ἐκκλησιαστικῶν, πρῶτος στήν τάξι, μέχρι ν' ἀκούση τό «Μετά φόβου Θεοῦ». Μετά δέ τήν θεία Μετάληψι ἦταν πολύ φωτεινός καί τά μάτια του σχεδόν πάντα ὑγρά.

Διηγήθηκε τό ἐξῆς θαυμαστό ἕνας εὐσεβῆς καί ταπεινός τῆ καρδία λαϊκός ἀδελφός: Μία ἡμέρα πού εἶχε κοινή θεία Μετάληψι κι ὁ π. Αὐξέντιος μετελάμβανε ἀπ' τόν ἱερέα τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου, ἄκουσε ὁ ἀδελφός αὐτός γλυκύτερες φωνές καί ψαλμωδίες τόσο πού τόν γέμισαν μέ ἀπερίγραπτη γλυκύτητα καί πνευματική ἡδονή πού καί μόνο μέ τήν ἐνθύμησί τῆς εὐφραίνόταν ἀργότερα. Ταυτόχρονα δέ εἶδε τόν π. Αὐξέντιο λουσμένο σέ φῶς τήν ὥρα πού μετελάμβανε. Τά ἔλεγε αὐτά ὁ ἀπλός κι ἀγαθός ἐκείνος Χριστιανός σέ πολλούς πατέρες μετά τήν θεία Λειτουργία καί μέ πολύ πόθο κι εὐλάβεια ἔπαιρνε τήν εὐχή τοῦ γέροντος Αὐξεντίου, εὐχαριστώντας τόν Θεό πού τόν ἀξίωσε νά δῆ τέτοιο ὄραμα.

Ἡ χάρις καί ἡ ἀπλότης τῆς ταπεινῆς καρδιάς του.

Εἶναι μεγάλη εὐλογία καί Χάρις Θεοῦ νά ζῆς μ' ἁγίους πού σοῦ μεταλαμπαδεύουν τήν πείρα κι ἀγιότητα τῆς ὀσίας ψυχῆς τους μ' ὅλα ταυτόχρονα τά χαρακτηριστικά τῆς ἀπλῆς, χαριτωμένης κι ἄδολης ταπεινῆς ζωῆς τους στό Μοναστήρι. Ἔτσι μοιάζει μέ ἀλλαγὴ φρουρᾶς, πού σάν παραλαμβάνης τ' ἄρματα, ξέρεις πῶς νά τά χειρισθῆς,

ἀφοῦ εἶδες λίγο πρὶν τὸν παλιό φρουρό ζωντανά ἐμπρός σου νὰ τὰ κρατᾷ. Κι ἡ ἀποστολή τοῦ παλιοῦ εἶναι αὐτή: νὰ μάθῃ στὸν νέο ὅ,τι πιο καλὸ ἐκεῖνος ἔμαθε ἀπὸ τὴν πολυχρόνιο πείρα του. Γι' αὐτὸ καὶ ἀδυνατοῦμε νὰ εὐχαριστοῦμε ἐπάξια τὸν Θεὸ πού πρὶν γίνῃ ἐξ ὀλοκλήρου ἡ ἀλλαγὴ αὐτῆ τῆς φρουρᾶς, ἀφήνει τοὺς μπαρουτοκαπνισμένους νὰ ὀδηγοῦν στὰ χαρακώματα τῆς μάχης τοὺς ἀπειρους κι ἀμαθεῖς ἀκόμη στρατιῶτες.

Κι ὁ παπποῦς δὲν μιλοῦσε, δὲν γελοῦσε, δὲν κατέκρινε, δὲν εἶχε θέλημα, ἀλλὰ εἶχε ἀπλότητα, ἀρχοντιά, κατάνυξι, ξενιτεία, πνεῦμα αὐτοθυσίας γιὰ τοὺς ἀδελφούς, δὲν τὸν συγκινοῦσε ὁ παρῶν αἰώνας, εἶχε στραμμένους τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ψυχῆς του τελείως πρὸς τὴν ἐπηγγελμένη Βασιλεία. Ἀγωνιζόταν μὲ κέφι καὶ πνευματικὴ χαρὰ τὸν ἀγῶνα τῆς μοναχικῆς τελειώσεως. Ἦταν ὁ συντετριμμένος καὶ ταπεινὸς ἄνθρωπος μὲ τοὺς χαριτωμένους τρόπους του, τὴν φυσικὴ του ἀγιορεϊτικὴ ἀπλότητα σ' ὅλες τίς ἐκφάνσεις της, καὶ μὲ τό βαθύ καὶ μυστικὸ, ὀρθόδοξο, πνευματικὸ, μοναχικὸ βίωμα θαυμάσια κι ἀρμονικώτατα ταιριαστό μὲ τίς ἀπαθείς καὶ ἀνθρώπινες ἐξωτερικεύσεις τοῦ χαρακτήρος καὶ ἰδιοσυγκρασίας του.

Ξεσποῦσε καμμιά φορά, ὅταν ἐπέμενες νὰ φάῃ κι ἄλλο, καὶ μὲ δριμύτητα κι αὐστηρότητα σέ παρατηροῦσε: «Τί θέλεις ἀδελφέ μου, δὲν σοῦ εἶπα δὲν θέλω ἄλλο; ἄφησέ με, δὲν μπορῶ». Φαινόταν ἐξωτερικὰ θυμωμένος ἀλλὰ νάτος πάλι μετὰ ἀπὸ λίγο νὰ εὐχεται μὲ καρδιά καὶ χεῖλη, νὰ σοῦ προσφέρῃ γλυκό, νὰ συμβουλευῆ περὶ ματαιότητος τοῦ κόσμου, περὶ ἐξομολογήσεως τῶν λογισμῶν. Καμμιά διαφορά στίς δυὸ εἰκόνες πρὶν καὶ μετὰ. Καμμιά δυσαρμονία ἢ ἀντίθεσις.

Ὅρες-ῶρες ἦταν φαιδρὸς τόσο μὲ τὴν ἐμφάνισί του ὅσο καὶ μὲ τοὺς τρόπους καὶ τὰ λόγια του. Ἀκούσαμε καὶ τό ἐξῆς περιστατικὸ πού δικαιώνει τὰ ἀνωτέρω:

Ἐνας ἀδελφὸς πού ἐπρόκειτο νὰ χειροτονηθῆ καὶ πού διακονοῦσε τὸν παπποῦ, πῆγε νὰ πάρῃ τὴν εὐχὴ του:

«Πάτερ Αὐξέντιε», τοῦ λέει, «θὰ γίνω μὲ τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ παπᾶς. Δώστε μου μιά εὐχὴ».

Καὶ ἐκεῖνος ὅλος ἀπορία κι ἐκπληξη ρώτησε:

«Θὰ γίνῃς παπᾶς; Καὶ ποιὸς θὰ μὲ ταίζῃ ἐμένα τώρα; Δὲν θὰ μοῦ κόβεις καὶ τὰ νύχια;»

Πόσο μᾶς λείπουν τώρα οἱ ἐρωτήσεις τοῦ στήν Ἐκκλησία: «Ποιὸς ἅγιος εἶναι; Τί μέρα εἶναι;», κι ἡ φωνούλα του ὅταν δὲν ἀκούγε καλά τὸν διαβασθῆ: «Πιο δυνατά! Δὲν

ἀκούω!» Ἦ ὅταν διακριτικά διόρθωνε τίς παρατυπίες στίς ἀκολουθίες!

Ποιόν θά βλέπουμε τώρα στό προσκυνητάρι νά πλησιάζη μέ λαχτάρα νά γλυκοφιλή πολλές φορές τίς εἰκόνες καί νά περιμένουμε νά τόν ἀκούσουμε νά ρωτήη γιά τήν εἰκόνα τοῦ ἀγίου τῆς ἡμέρας: «Πόσα πρόσωπα εἶναι», γιά νά ἀποδώσῃ τήν τιμή διὰ τοῦ ἀσπασμοῦ σ' ὅσα πρόσωπα ἀγίων ὑπάρχουν στήν εἰκόνα;

Κι ὁ θόρυβος, ὁ ὄμορφος καί ρυθμικός ἐκεῖνος κτύπος ἀπ' τίς παντοῦφλες τοῦ παπποῦ, πότε θά ξανακουστῇ στά μάρμαρα τοῦ Καθολικοῦ;

Ποιόν θά καμαρώνουμε γιά τήν ἐτοιμότητα καί τήν νῆψι στό στασίδι του, νά τόν βλέπουμε νά πετάγεται μ' ὄρμη καί πόθο νέου μοναχοῦ καί ν' ἀρχίζη μέ πολλή εὐλάβεια δεκάδες σταυρῶν στό ἄκουσμα «τῆς Παναγίας, Ἀχράντου, Ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου . . .» ἢ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου καί τῶν ἀγίων;

Χαριτώθηκε πολύ ὁ εὐλογημένος ἀπ' τόν Πανάγαθο Θεό, ἐπειδὴ μόχθησε καί πολύ, βίασε πολύ τόν ἑαυτό του νά ἀγαπήσῃ τόν Θεό καί τήν Ἐκκλησία Του καί νά βγάλῃ ἀπό μέσα του ὅ,τι μὴ προσφιλέσ κι ἀρεστό σ' Αὐτόν. Γι' αὐτό κι ὅλη του ἡ ὑπαρξίς κι οἱ τρόποι του χαριτώθηκαν, εὐλογήθηκαν, μεταμορφώθηκαν. Νά γιατί μέ νοσταλγία μένουν ἀξέχαστα ὅλα τὰ δικά του μέσα μας.

Ἄλλὰ πῶς νά ἀπαριθμήσουμε ὅλα τὰ θαυμάσια του; Ἡ προσπάθεια αὐτή εἶναι ἀναπόφευκτα λιτή καί πενιχρή, ἀποσκοπώντας νά συγκεντρώσῃ τὰ πιό ἔντονα χαραγμένα στήν μνήμη μας γεγονότα καί χαρακτηριστικά ἀπ' τήν ὀσιακή ζωὴ τοῦ π. Αὐξεντίου. Ἴσως ἄλλα πού ξεχνοῦμε νά εἶναι σημαντικώτερα ἀπ' αὐτά. Καί βεβαίως πάμπολλα πού ἀγνοοῦμε ἐμεῖς, ἔχουν τήν πρώτη θέσι καί λόγο νά μιλοῦν γι' αὐτόν τόν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ. Ὅμως μόνο ἡ Παναγία Τριάς, ἡ πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰτία, τήν ὁποῖαν τόσο ἀγάπησε κι ὑπηρετήσε ὁ κρυπτός αὐτός δούλος Της, μόνον Αὐτὴ γνωρίζει τήν μυστική ζωὴ του κι εἶθε ἂν εἶναι θέλημά Της νά τήν φανερώσῃ καί σέ μᾶς πρό τῆς κοινῆς ἐξετάσεως πρὸς ὠφέλειαν κι ἐνίσχυσιν κι ἀναψυχὴν τῶν καρδιῶν μας.

«Δίκαιος ἐάν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται»

Ἀπὸ τήν ἀρχὴ τῆς τελευταίας χρονιάς εἶχε ὡς φαίνεται σίγουρη τήν πληροφορία ὅτι δέν θά περάσῃ χρόνος ἄλλος γι' αὐτόν. Καί ρωτώντας τον κάποιος ἀπ' τοὺς ἀδελφοὺς

χαριτολογώντας είπε: «Τί διακόνημα θά πάρετε σείς φέτος, π. Αύξέντιε;» Κι ὁ ἤδη ἔτοιμος καί φτασμένος μοναχός ἀπάντησε: «Τόν θάνατο!»

Τόν εἶχαμε παρακαλέσει νά μᾶς πῆ ἂν θάχη καμμιά πληροφορία γιά τό πότε θά φύγη ἀπ' αὐτόν τόν κόσμο γιά τήν αἰώνια χαρά καί μᾶς καθησύχασε. Ὡστόσο ἔφυγε χωρίς νά μᾶς ἀναφέρει τίποτε γιά τίς κρυπτές μεγάλες ὥρες τῆς ἀπό γῆς ἐκδημίας του.

Ἦταν ἤδη στόν ἐπίλογο τῆς ἐπιγείου ζωῆς του καί τόν ρωτοῦσαν: «Πάτερ Αὐξέντιε θέλετε νά μεταλαμβάνετε κάθε μέρα; Θέλετε κι αὔριο νά μεταλάβετε;» – «Τί μέρα εἶναι αὔριο;» – «Τρίτη» – «Ἄχι, τήν Πέμπτη! Τήν Πέμπτη καί τό Σάββατο μονάχα, ὄχι αὔριο». Τέτοιο ἦταν τό τυπικό του. Πέμπτη καί Σάββατο κοινωνοῦσε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καί στίς ἑορτές. Ὅμως τόν ξαναρώτησαν: «Κι ἂν κοιμηθῆτε αὔριο; Δέν θέλετε νά φύγετε μέ τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου;» κι ἐπάνελαβε μέ πίστι: «Τήν Πέμπτη, ὄχι αὔριο. Δέν ἀφήνει ὁ Θεός, δέν ἀφήνει ὁ Θεός», δείχνοντας πόσο ἡ ζωή του καί οἱ πράξεις του ἐξαρτῶντο κι ἐρρυθμίζοντο ἀπό τό θεῖο θέλημα πού ἐπληροφορεῖτο ἀσφαλῶς ἐν τῇ καρδίᾳ του.

Κι ὄντως μόνο τίς τελευταῖες μέρες χάλασε μέ τήν συγκατάθεσί του τό τυπικό αὐτό καί κοινωνοῦσε καθημερινῶς τότε. Ἐνῶ ὅλες τίς ἡμέρες ἦταν σχεδόν σέ ἀφασία, πάντα τήν ὥρα τῆς θείας Μεταλήψεως εἶχε πλήρη συναίσθησι καί διαύγεια. Μέχρι καί τήν τελευταία θεία Κοινωνία ψιθύριζε τό «Ὅτι εὐλογημένη καί δεδοξασμένη...» καί τό «Νῦν ἀπολύεις...» κάνοντας σταυρούς ὅταν ἄκουγε τό ὄνομα τοῦ Κυρίου καί τῆς Παναγίας. Ἔδωσε δέ εὐχή ὑστερινή στόν Γέροντα γιά τούς πατέρες, μπροστά σέ πολλούς παρόντες ἀδελφούς: «Ὁ Θεός νά τούς φωτίσῃ καί νά τούς ὀδηγήσῃ εἰς ὁδόν ἀληθινῆς μετανοίας».

Ἐπέφερε καρτερικώτατα τίς δοκιμασίες τῆς τελευταίας ἐπιδεινώσεως τῆς υἱείας του. Κανένα παράπονο, καμμιά κίνησις ἀγανακτήσεως, ἀλλά ὅλο δοξολογίες κι εὐχαριστίες στόν Θεό καί στήν Θεοτόκο. Ὅταν τόν ρωτοῦσαν πῶς πάει, ἀπαντοῦσε «καλά, καλά» καί στήν χειρότερη περίπτωσι ἔλεγε «ἔτσι κι ἔτσι».

Πότε-πότε διευκρίνιζε γιά κανένα πόνου ἢ ἄλλο σύμπτωμα γιά νά μᾶς ἀναπαύσῃ πού τόν ρωτοῦσαμε συνεχῶς. Ἦταν πολύ καταδεχτικός κι εὐκολος στόν γιατρό - ἀδελφὸ τῆς Μονῆς, πού τόν φρόντιζε καί τοῦδινε τά φάρμακα.

Τό δωμάτιό του στό νέο νοσοκομείο τοῦ Μοναστηριοῦ ἦταν καθημερινό προσκύνημα ὄλο τόν καιρό πού νοσηλευόταν ὁ π. Αὐξέντιος πρό τῆς κοιμήσεώς του.

Ἦταν πράγματι πολύ χαριτωμένος, ξαπλωμένος στό κρεβάτι μέ τό παλιό σκουφάκι του, πού δέν ἤθελε μέ κανένα τρόπο νά τ' ἀποχωρισθῆ. Κάπου-κάπου τραβοῦσε ἕνα-δυό κόμπους μέ τό μικρό τριαντατριάρι κομποσχοίνι του περασμένο στά δάχτυλα τοῦ ἀριστεριοῦ του χεριοῦ.

Φαινόταν πάντως ὅτι, ὥρες-ὥρες τουλάχιστον, ὑπέφερε σωματικῶς, γιατί εἶχε δυσκολίες ἀναπνευστικές καί πυρετό. Ὁ μόνιμος καθετήρας δυσκόλευε πιό πολύ τά πράγματα. Ταξίδευε σταθερά πλέον ὁ παπποῦς μας γιά 'κεῖ πού ποθοῦσε ἡ καρδιά του. Πέρασαν φυσικά ὄλοι οἱ πατέρες τῆς Μονῆς, παλαιοί καί νεώτεροι, ἀπ' τό κρεβάτι τοῦ γέροντος Αὐξεντίου καί συγχωρέθηκαν μαζί του, παίρνοντας τήν εὐχή του. Ξαπλωμένος ἐκεῖνος τούς χαιρετοῦσε καί τούς συγχωροῦσε ὄλους δίνοντάς τους τό χέρι του κι εὐχόμενος στόν καθένα χωριστά.

Τίς δυό τελευταῖες ἡμέρες ἔπαψε νά δέχεται καί τήν λίγη ρευστοποιημένη τροφή πού ἔπαιρνε πρῖν, καί μόνο μέ λίγο μουσκεμένο βαμβάκι ἔβρεχαν οἱ ἀδελφοί τά χεῖλη του γιά νά δροισισθῆ. Εἶχε ὡστόσο σῶμα δυνατῆς κράσεως κι ἀντοχῆς. Μολονότι εἶχε ἐξαντληθῆ πολύ ἀπ' τά γηρατεία, ἐκεῖ πού πολλές φορές ὄλοι περιμέναμε νά σήση, αὐτός ἀνελάμβανε. Γι' αὐτό κι ὁ ἀδελφός γιατροῦ πῆρε ἀπόφρασι νά μῆ κρίνη τά δεδομένα τοῦ παπποῦ σύμφωνα μ' ὅσα ἀκριβῶς λέει ἡ ἐπιστήμη.

Μιά-δυό μέρες εἶχε πάρει πρός τό καλύτερο ἀλλά μετά ξανάπεσε πιό σοβαρά.

Τελικά ἔπεσε σέ πλήρη ἀφασία καί δέν καταλάβαινε ὅσο κι ἂν τοῦ φώναζε κανεῖς. Ἄφοῦ κράτησε αὐτό λίγο παραπάνω ἀπό μιά ἡμέρα, ἐτελειώθη ἐνώπιον δύο ἀδελφῶν στήν διάρκεια τῆς ἀγρυπνίας τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας καί συγκεκριμένα ὅταν ἐψάλλετο στήν Ἐκκλησία τό «Φῶς ἰλαρόν...». Ταυτόχρονα σχεδόν μέ τήν διαπίστωσι τῆς κοιμήσεώς του γέμισε τό δωματιάκι του ἀπό πατέρες πού ἔφαλλαν τ' ἀποχαιρετιστήρια καί τά νικητήρια στό στεφανωμένο παλληκάρι τοῦ Χριστοῦ.

Ἔνας ἀπ' τούς παλιούς συναγωνιστές του, ὁ π. Ἡσύχιος, μέ δάκρυα καί θαυμασμό μιλοῦσε γιά τόν μακαριστό π. Αὐξέντιο, λίγη ὥρα μετά τήν κοίμησί του: «Αὐτός ἦταν!... δέν τόν φτάνω ἐγώ οὔτε στά νύχια του. Καλογερικός, πολύ καλογερικός... Ἀκοῦς ἀπ' τ' ἀμπέλι ξυπόλητος μέ τό

κομποσχοίνοι στό χέρι!... πολύ άσκητικός... Μακάρι νά μ' άξίωνε ό Πανάγαθος Θεός καί μένα νά φύγω έτσι... πολύ καλά έτοιμασμένος, μέ Κοινωνία... Ήταν πολύ έργατικός... κι είχε συνέχεια τήν εύχή, συνέχεια τήν εύχή, άδελφάκι μου... Γνώριζε τήν καλογερική άπ' έξω γιατί έκανε καί σ' ένα Μοναστήρι στόν κόσμο, κι ήρθε έδω έτοιμος καλόγερος...».

Έπίσης ένας άλλος άπ' τούς γεροντάδες, ό π. Άνδρέας, βεβαίωσε άργότερα ότι «κατά τήν διάρκεια των έξήντα περίπου χρόνων πού έζησε στήν Μονή ό π. Αύξέντιος, ουδέποτε έστενοχώρησε κανένα», δίνοντας έτσι μιά ακόμη μαρτυρία τής έκτιμήσεως καί τής άγαθής γνώμης των ζώντων παλαιών Γρηγοριατών πατέρων γιά τόν παππού.

«Δίκαιοι εις τόν αιώνα ζώσι»

Κι ήταν τόσο ώραιος ακόμη καί νεκρός! Χωρίς τίποτε νά σέ σκιάζει, τίποτε νά σ' άπωθή. Μέ ίλαρότητα, λαμπρότητα κι άσυνήθιστη γιά τούς νεκρούς όμορφιά τό πρόσωπό του. Δέν νιώθαμε ότι δέν ζούσε ό παππούς. Αισθήματα μυστικής χαράς, γαλήνης κι άναπαύσεως κυρίευαν τήν άτμόσφαιρα μέσα στό βαθύ του θανάτου μυστήριο, πού ύπερεΐχαν άπ' τήν ανθρώπινη λύπη γιά τόν πρόσκαιρο χωρισμό.

Ντύθηκε λοιπόν όριστικά πλέον τώρα μέ τό Σχήμα του, τό πολυσταύρι του, τό ράσο του, έτοιμος γιά τήν ποθούμενη αιώνια πνευματική παστάδα μέ τόν ήγαπημένο Νυμφίο.

Κατά τό τυπικό τής Μονής ό γερο - Αύξέντιος «ξαγρύνησε» γιά τελευταία φορά στό παρεκκλήσι τής Άγίας Άναστασίας τής Ρωμείας, όπου όλο σχεδόν τό βράδυ τά καλογεράκια του διάβαζαν τό ψαλτήρι.

«Μακάριος άνήρ ός ουκ έπορεύθη έν βουλή άσεβών...» «Έτοιμη ή καρδιά μου ό Θεός», έλεγε μαζί μας, «έτοιμη ή καρδιά μου, έξεγερθήσομαι όρθρου».

Μιλούσε γιά τόν πόθο του, γιά τήν ζωή του, στόν Κύριο: «Έν όλη καρδιά μου έξεζήτησά σε... έν τή καρδιά μου έκρυψα τά λόγια σου, όπως άν μή άμαρτω σοι. Εύλογητή εί Κύριε... Τά κρίματά σου ουκ έπελαθόμην, όδόν έντολών σου έδραμον... ότι ήλπισα επί τοις λόγοις σου... καί έμελέτων έν ταίς έντολαίς σου, άς ήγάπησα σφόδρα... έμνήσθην έν νυκτί του όνόματός σου Κύριε καί έφύλαξα τόν νόμον σου... Μερίς μου εί Κύριε... ήτοιμάσθην καί ουκ έταράχθην... μεσονύκτιον έξηγέρθην του έξομολογείσθαί σοι... σός είμι έγώ, σώσόν με, ότι τά δικαιώματά

σου ἐξεζήτησα... Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου Κύριε... ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγια σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου... ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας... ἐταπεινώθητι ἕως σφόδρα... δοῦλός σου εἰμι ἐγώ... ἐξέτηξέ με ὁ ζῆλος σου... ἐκέκραξά σοι, σῶσόν με... ἐγγύς εἶ Κύριε... Ἴδε τὴν ταπεινώσιν μου... πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ θλίβοντές με... Ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα... ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἦνέσά σε... προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου Κύριε... διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς... Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου Κύριε... κατὰ τὸ λόγιόν σου ρῦσαί με... ζῆ Κύριος καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεὸς μου...».

Τὸ πρῶτὸν τὸν μετέφεραν στὴν Λιτὴ τοῦ Καθολικοῦ, ὅπου παρέμεινε μέχρι τὸν ἑσπερινὸν ποὺ ἔγινε καὶ ἡ κηδεῖα.

Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία ἦταν σάν Ἀνάστασις. Τὰ κερία ἄναθαν λαμπρὰ στά χέρια τῶν πατέρων κι ἔδιναν μιὰ πρόσθετη πανηγυρική χροιά στὴν Ἐκκλησία. Ὁ παπποῦς μᾶς θύμιζε ἀθελά του τὴν «πανήγυριν τῶν πανηγύρεων καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἑορτῶν» γιατί κι ἐδῶ τώρα γιορτάζαμε «θανάτου τὴν νέκρωσιν, Ἄδου τὴν καθαίρεσιν». Σοῦ ἐρχόταν πάλι στό νοῦ καὶ ἡ εἰκόνα τῆς κοιμήσεως τοῦ Ὁσίου Ἐφραῖμ τοῦ Σύρου. Καμαρωτός - καμαρωτός ὁ καινός ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος, ὁ Γερο - Αὐξέντιος, μέσα στό εἰδικὸ γιὰ τοὺς κεκοιμημένους ξύλινο φορεῖο, ἔβλεπε τὰ ἐγγονάκια του καὶ τοὺς ἔδινε τίς τελευταῖες συμβουλές - ὁδηγίες, ὅπως πρὶν: «Μέχρι ποῦ ν' ἀναπνέη κανεὶς ὁ διάβολος θά τὸν πολεμᾷ. Προσοχή! Τὰ πάθη κοιμοῦνται, δὲν ξερριζώθηκαν. Εἶναι πολλὰ καὶ ποικίλα ὅπως τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ... Μέ τὴν εὐχὴ βγαίνει ὁ διάβολος ἀπ' τὴν καρδιά καὶ μπαίνει ὁ Χριστός».

Τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἡμέρας κι ὁ ἀποχαιρετισμὸς ἔγινε στὸ Κοιμητήρι τῆς Μονῆς.

Κι ἐσπάρη ὁ σπόρος ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν γιὰ ν' αὐξήσῃ καρπὸν ἑκατονταπλασίονα· κι ἦρθε τόσο ἀβίαστα καὶ φυσικά τὸ «Χριστὸς ἀνέστη», ποῦ κανεὶς δὲν ἀπόρησε πῶς ἔγινε Πάσχα μέσα στὴν Σαρακοστή.

Φύγαμε. Ὁ καθένας στά ἴδια. Ὁ παπποῦς μέσα, ἐμεῖς ἀκόμη ἀπ' ἔξω. Ὅσοτόσο τὸ νοιώθαμε ὅτι ἀπὸ μέσα ἦταν πιὸ κοντὰ μας κι ἡ ἔνωσίς μας θά γινόταν τέλεια ὅταν θά μπαίναμε κι ἐμεῖς δι' ἁγίων εὐχῶν του, ἐκεῖ ὅπου εἰσηλθε πρῶτος ἐκεῖνος γιὰ νὰ μᾶς λειάνῃ τὸν δρόμο.

Πολλὴ σιωπὴ μετὰ τὴν ταφὴ του, πολλὴ ἡρεμία. Ὅλη ἡ κτίσις ὅμως μέ τίς καρδιές μας μυστικά φώναζαν, διαλαλοῦσαν, πανηγύριζαν:

«Ὁ ἀδελφός ἡμῶν Αὐξέντιος μοναχός, ἐπλήρωσε τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Μεγάλου καί Ἀγγελικοῦ Σχήματος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Εὐχου λοιπόν, ὅσιν τοῦ Θεοῦ, καί ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν τό «Κύριε ἐλέησον»!

μ. Φ. Γ.

Μονωδία

Εἰς μνήμην Αὐξεντίου Μοναχοῦ

Ὁ θανάτου σύντροφος τοῦ σώματος τίς πράξεις θανάτῳ
δι' αὐτῆς αἰσθήσεων δροσάτη λεμονιά μυστικά ἀσπάζεται
πάντα ἀνερέργητα νεκρά ἀναίσθητα
πέρ' ἀπό τήν πόρτα τοῦ μηδενός αὔρα λεπτή
γλυκά φυσᾶ στής καρδιάς τά βότανα φασφόρα
νῦν εἰς τόπον χλόης ἐπί συστημάτων θαλασσῶν
ἐν πλοίῳ βασιλικῶ πλέει καί ὑδάτων πολλῶν
αἶγλη φαιδρή Ἡλίου ἀδύτου στό λείψανο
πού ἀποσογγίσθηκε μέ κρασί σταυροειδῶς
ἐπί κλίνης πεπληρωμένος ζωῆς κεῖται νεκρός ἀκίνητος ἄπνους
τῆς ὑπέρ αἰῶνα καί χρόνον καί τόπον
πάντα ἀνερέργητα νεκρά ἀναίσθητα
τῆς σιγῆς ὁ γλυκός ἦχος θροῖζει αἰδῖος ἀέραντος ἀόριστος.

Ἱερομ. Σ.Γ.

Ὁ Κηροσταυρός

Ἐγκώμιον οὗ ἡ ἀκροστιχίς «Αὐξέντιος μοναχός Γρηγοριάτης».

Ανηλθες ἐπὶ Σταυροῦ, οὐκ ἀπῆλθες τῆς Μονῆς πώποτε, θεσπέσιε.

Υπ' ἀγγέλου ὀδηγούμενος, εὐθείαις ταῖς τρίβοις διεξῆλθες,
[ἰσάγγελε.

Ξένος ἐν μέσῳ ξένων ἐπορεύθης, ξενωθεὶς τῶν παθῶν, μακάριε.

Εφώνεις ἀφώνως καθ' ἐκάστην, Κύριε ἐλέησόν με, φιλόθεε.

Νέος Ἀδάμ κατὰ χάριν ἀνεφάνης, τῆς Κεκλεισμένης Πύλης τέκνον,
[ῶσιε.

Τῆς οὐρανίου πολιτείας ὀρεγόμενος, τὴν ἀμανρωθεῖσαν φύσιν
[ἐλάμπρυνας, ἦλιε.

Ισοβόλον ὄφιν κατήσχυνας, Δάμαλιν Τριετίζουσαν προσκυνῶν,
[σεβάσμιε.

Ορει τῷ τοῦ Ἄθω κατώκησας, ὡς ἄνθος μυρίπνοον εὐωδιάσας,
[ἐσπεριόφωτε.

Σέμνωμα μοναστικόν κατέστης, πυρφόρος ἀθλητῆς πρωτεύων,
[πρωτότοκε.

Μνήμα θελήσεως, ἔγερσις ταπεινώσεως ὄν, τῷ Κυρίῳ εὐηρέστησας,
[ὑπήκοε.

Οθνεῖαν τροπὴν κυκλικὴν θεωτικῆς εὐχῆς ἐνεστερνίσθης, εὐχέτα.

Ναός τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καθαρὸν δοχεῖον τῆς Χάριτος
[ἦσθα, χαρίεν.

Αξιος εἶ μακαρισμοῦ αἰωνίου, τῆς φθορᾶς διαλαθὼν, μέτοικε.

Χαίρων μετὰ χαιρόντων, κλαίων μετὰ κλαιόντων, τόν Παῦλον
[ἐμμύθης, δίκαιε.

Ο ροῦς τῶν δακρῶν διηνεκῶς ἐν σοὶ ἔρρεε, ἀρδεύων τὴν ἄγονον
[γῆν, ἀσίγαστε.

Σεαυτὸν κατατήξας παντοιοτρόπως, σαρκός καὶ νοός κυθερνήτης
[ἄριστος ἐδείχθης, θεοκάρδιε.

Γρηγόριον Μονῆ στάδιον παλαιστικόν κατήρτισας, δαιμόνων
 [φόβητρον γενόμενος, ἀρίδηλε.
Ρᾶον μνημονεύειν τοῦ ὀνόματός σου ἢ τοῦ ὑπὸ σοῦ τελεσθέντος
 [ἔργου, φιλάρετε.
Ηφάνισας δαιμονικῶν εἰδώλων πλάνην, λατινικὴν ἀθειᾶν ἐλέγξας,
 [ἀνδρείε.
Γαμήλιον νυμφῶνα τῷ Χριστῷ ἐκόσμησας, νύμφην προσφέρων
 [σεαυτοῦ ψυχὴν, ἀνύμφευτε.
Ομοούσιον Τριάδα κηρύξας, φῶς μετὰ σκότους οὐκ ἦνωσας,
 [πρόμαχε.
Ραφαήλ καὶ **Μιχαήλ** ἀνέλαβόν σε, **Εἰρήνη** ἐπόμενοι, **χριστοφόρε**.
Ισχυρός ἐν πολέμῳ, πρᾶος καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ, τῷ Θεῷ ὠφθης,
 [φωτόμορφε.
Αὐξέντιε, αὐξανόμενος κατ' ἄμφω, τοῖς πᾶσι διέλαμψας πράξει καὶ
 [θεωρία, πάμπτωχε.
Τράπεξαν ἁγίαν τὴν καρδίαν, νοῦν ἱερουργόν φοικτῆς θυσίας
 [ἐποίησας, μύστα.
Ἦσαν τό σόν σκῆνωμα ἀγγελοειδεῖς φοιτηταί μετ' ἄσωμάτων
 [χορευόντες, παραδείσειε.
Σαῖς πρεσβείαις σωθείημεν, πάτερ· μὴ ἐπιλάθου καὶ ἡμῶν τῶν
 [γεραιρόντων σε. Ἀμήν.

N.M.G.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΕΟΡΤΙΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου:	Σελίς
α. Ἡ εἰρήνη δῶρο τοῦ Χριστοῦ (Χριστουγεννιάτικο μήνυμα)	5
β. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τό ἀληθινό μας Πάσχα (Πασχάλιο μήνυμα)	9

B. ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ

α. Ἐκ τῆς Ἱεράς Μονῆς: Ἐνωσις ἐν Ἀληθείᾳ ...	15
β. Ἀπό τὴν Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιο τοῦ 1895: Ἡ Ὁρθοδοξία ἀποτελεῖ τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν	17
γ. Ἀπό τὴν Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιο τοῦ 1981: Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μόνον ἐκ τοῦ Πατρὸς	20
δ. Ἀπόσπασμα ὁμιλίας Ἀγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ: Περὶ τῶν Λατίνων	23
ε. Ἀπόσπασμα ὁμιλίας Ἀγ. Συμεὼν Θεσσαλονίκης: Περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα	25
στ. Μανουὴλ Γεδεών: Οἱ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀγῶνες τῶν Ἁγιορειτῶν	26
ζ. Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Διονυσιάτου: Φύλακες γρηγορεῖτε	28
η. Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Ὁσ. Γρηγορίου: Οἱ Ἅγιοι Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς καὶ Μάρκος Ἐφέσου, ἀπλανεῖς διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας	30
θ. Φωτίου Κόντογλου: Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Μονὴν μας	37

Γ. ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΗΘΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

α. Ίερομον. Πετρονίου Προδρομίτου: Ἡ καινή ἐντολή	41
β. Ἡ διαθήκη τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ρίλας	51
γ. Μ.Μ.Σ., Ἁγιορείτικος μοναχισμός καί σύγχρο- νος κόσμος	61

Δ. ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

α. Ἀνέκδοτα κείμενα τοῦ μακαριστοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος	71
β. Συνέντευξη μέ τόν Νικόλαο Ἐνί	74
γ. Μαρτυρία Προσκυνητοῦ Ι.Π.: Τά δῶρα τῆς ἀγάπης	79

Ε. Ο ΓΕΡΩΝ ΑΥΞΕΝΤΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ

α. Βιογραφικό σημείωμα	85
β. Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Ὁσ. Γρηγορίου: Ἐπικήδειος λόγος στήν ἐκφορά τοῦ μακαριστοῦ γέροντος Αὐξεντίου Γρηγοριάτου	86
γ. Ίερομ. Π.Γ.: Γεγονότα ἐκ τῆς ζωῆς τοῦ γέρον- τος Αὐξεντίου	91
δ. Φ.Μ.Γ.: Ἡ ὀσιακή πολιτεία κι ἡ μακαρία κοί- μησις τοῦ π. Αὐξεντίου	98
ε. Ίερομ. Σ.Γ.: Μονωδία (Ποίημα εἰς μνήμην Αὐ- ξεντίου Μοναχοῦ)	114
στ. Ν.Μ.Γ.: Ὁ Κηροσταυρός (ἐγκωμιαστική ἀκρο- στιχίδα)	115
Περιεχόμενα	117